

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА СЕМЕНОГ

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Серія «Науковці університету»

Випуск 6

**СЕМЕНОГ
ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА**
Біобібліографічний покажчик

(до 55-річчя від дня народження)

Суми
СумДПУ імені А. С. Макаренка
2018

УДК 016:[378.011.3-057.175+811.161.2-057.4](477.52)(092)

C23

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(протокол № 3 від 29 жовтня 2018 року)*

Укладачі:

Железняк І. О., директор Наукової бібліотеки;

Чайка Н. А. – головний бібліограф.

Науковий редактор:

Мацько Л. І., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри стилістики української мови Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, дійсний член НАПН України.

C30 **Семенов Олена Миколаївна** : біобібліографічний покажчик : (до 55-річчя від дня народження) / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; [уклад.: І. О. Железняк, Н. А. Чайка]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 220 с. – (Серія «Науковці університету» ; вип. 6).

Бібліографічний покажчик присвячено **Олені Миколаївні Семенов**, доктору педагогічних наук, професору, авторитетному українському вченому, відміннику освіти України, завідувачеві кафедри української мови СумДПУ імені А. С. Макаренка.

У посібнику представлені наукові праці професора О. М. Семенов: монографії, навчальні та навчально-методичні посібники, статті з наукових збірників, матеріалів конференцій, публікації з періодичних видань, фахових вітчизняних та зарубіжних наукових джерел.

Показчик адресовано освітянам, науковцям, аспірантам, фахівцям у галузі філологічної освіти, студентам, працівникам бібліотечних установ.

УДК 016:[378.011.3-057.175+811.161.2-057.4](477.52)(092)

© Железняк І. О., Чайка Н. А., 2018

© Наукова бібліотека СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018

ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА СЕМЕНОГ

**Відмінник освіти України,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри**

ЗМІСТ

Від упорядників.....	8
I. ЖИТТЄВИЙ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ	11
Основні дати життя та діяльності.....	11
Автобіографія	14
Нагороди та відзнаки	16
Публікації про науковця	25
II. СЛОВО ПРО КОЛЕГУ, ПЕДАГОГА, НАСТАВНИКА	28
<i>Кафедра української мови СумДПУ імені А. С. Макаренка.</i> Вітання з ювілеєм.....	29
«Філологічна родина» Колектив вітає Олену Миколаївну Семеног.....	30
<i>Мацько Л. І.</i> Наукові крила Олени Семеног.....	33
<i>Ничкало Н. Г.</i> Сродна праця Вченої.....	34
<i>Лазарєв М. О.</i> Талановитий і самовідданий педагог, дослідник і наставник молоді.....	36
<i>Сбруєва А. А.</i> Шановній Олені Миколаївні – мудрому педагогу та майстру слова	38
<i>Вовк М. П.</i> Мій науковий наставник.....	40
<i>Базиль Л. О.</i> Майстриня слова.....	42
<i>Земка О.</i> Многая літа, рідна моєму серцю Олено Миколаївно!..	44
<i>Симоненко Т.</i> Крила.....	45
<i>Горшкова Л. М., Бірюк Л. Я.</i> Наша колега.....	47
<i>Аспіранти СумДПУ імені А. С. Макаренка.</i> Науковому наставнику, творчому натхненнику, майстру акмелінгвістичної дії	50

Вітання від філологів університету	52
Творчому організатору наукової діяльності	55
III. АВТОРСЬКІ ПРАЦІ ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ	56
Дисертації та автореферати дисертацій	56
Монографії, книги	57
Навчальні посібники.....	60
Навчально-методичні видання	67
Статті в наукових збірниках та книжкових виданнях.....	73
Наукові публікації у матеріалах конференцій, симпозіумів, семінарів та читань	99
Статті в періодичних виданнях	109
Науково-популярні статті та журналістські репортажі О. М. Семеног (Срібної)	118
Наукові праці, надруковані у міжнародних видавництвах...	122
Наукові праці іноземними мовами	124
Наукове редагування	127
Наукове рецензування	133
Рецензії на праці професора О. М. Семеног	137
IV. НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ	140
Наукові роботи, виконані під керівництвом доктора педагогічних наук, професора О. М. Семеног	145
V. ОФІЦІЙНЕ ОПОНУВАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	147
VI. ФОТОСВІТЛИНИ З ОСОБИСТОГО АРХІВУ	155
Алфавітний покажчик праць.....	183
Іменний покажчик авторів	209

Від упорядників

*Слова росли із ґрунту, мов жита,
Добірним зерном колосилась мова.
Вона як хліб. Вона мені свята.
І кров'ю предків тяжко пурпурова.*

Ліна Костенко

Шостий випуск біобібліографічного посібника серії «Науковці університету» присвячено науково-педагогічній діяльності **Олени Миколаївни Семеног** – доктору педагогічних наук, професору, завідувачеві кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, відміннику освіти України, представнику наукової школи доктора філологічних наук, професора, дійсного члена НАПН України Мацько Любові Іванівни.

Семеног О. М. – авторитетний фахівець у галузі теорії і методики вищої професійної (філологічної) освіти, методики викладання української мови. Дослідниця має понад 400 наукових праць, з-поміж яких: монографії, посібники для формального, інформального та неформального навчання, статті у вітчизняних фахових і закордонних виданнях. Науковий редактор і рецензент наукових видань, опонент дисертаційних досліджень, керівник наукової школи, учасник міжнародних проектів, організатор міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій та майстер-класів.

Упродовж 1987–2004 рр. Олена Семеног працювала у Глухівському державному педагогічному інституті (тепер Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка) на посадах асистента, старшого викладача, доцента, завідувача кафедри української літератури. У 2006–2008 рр. здійснювала керівництво держбюджетною темою «Формування культуромовної особистості вчителя української мови і літератури».

У 2005–2016 рр. працювала в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України на посадах старшого наукового співробітника, головного наукового співробітника, брала участь у виконанні фундаментальних досліджень НАПН України з розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності викладачів вищого навчального закладу, майбутніх учителів у педагогічних ВНЗ і молодих фахівців у загальноосвітніх школах, натеper є науковим кореспондентом інституту. Для формального, інформального та неформального навчання науково-

педагогічних і педагогічних працівників підготувала програми і посібники з академічного письма, наукової української мови, етнолінгвістики, якість яких успішно перевірена в діяльності Центрив педагогічної майстерності, професійного розвитку викладача, у межах майстер-класів, тренінгів, методологічних семінарів, семінарів-практикумів.

З 2007 р. – професор, завідувач кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Кафедра української мови за результатами наукової роботи посідає 3-тє місце в університеті, забезпечує випереджувальний розвиток культуромовної особистості студентів, розвиток мовної культури вчителів-словесників, викладачів української мови, фахівців нефілологічного профілю.

Олена Миколаївна Семеног підтримує тісний зв'язок із Сумським територіальним відділенням МАН України, загальноосвітніми навчальними закладами міста Суми та Сумської області. Працювала у складі журі Всеукраїнської студентської олімпіади з української мови і літератури (2002–2003 рр.), Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2005» у номінації «українська мова і література» (2005 р.), Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови і літератури (2006 р.), виконує обов'язки голови журі обласного етапу Міжнародного конкурсу імені П. Яцика серед студентів ВНЗ I-II і III-IV рівнів акредитації Сумської області (2011–2017), а також голова журі обласного етапу конкурсу-захисту дослідницьких робіт слухачів Сумського територіального відділення Малої академії наук (2016–2018).

Для профільного навчання, самонавчання, розвитку творчих здібностей у процесі навчально-пізнавальної, пошуково-дослідницької діяльності старшокласників у складі робочої групи МОН України підготувала програми з української мови (2008, 2017), посібники для вчителів. Ініціатор конкурсу «Мій університет – моя гордість».

Основним напрямом наукових досліджень О. М. Семеног є проблеми теорії та методики професійної (філологічної) освіти, неперервної педагогічної освіти, методики викладання української мови, етнолінгводидактики, лінгвоперсонології, культури наукової мови, використання інформаційних технологій у філологічній освіті, формування академічної культури дослідника.

Упродовж багатьох років наукової та викладацької діяльності професор О. М. Семеног на високому науково-методичному рівні, з використанням інноваційних, у т. ч. інформаційно-комп'ютерних технологій, читає студентам, магістрантам, аспірантам мовно-методичні дисципліни за авторськими програмами і посібниками, рекомендованими МОН України.

Олена Миколаївна Семеног – заступник голови спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських і докторських дисертацій, керівник

науково-дослідної лабораторії університету «Академічна культура дослідника». Під науковим керівництвом та за наукового консультування доктора педагогічних наук, професора О. М. Семеног захищено 3 докторські та 5 кандидатських дисертацій з проблем формування культуромовної особистості фахівця-дослідника у процесі неперервної освіти. Доктори і кандидати наук наукової школи успішно працюють у закладах вищої освіти та науково-дослідних установах України, здійснюють керівництво докторськими і кандидатськими дисертаціями здобувачів.

За плідну наукову працю О. М. Семеног нагороджено нагрудним знаком «Відмінник освіти України», медаллю НАПН України «Ушинський К. Д.», почесною грамотою Кабінету Міністрів України, почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України, почесною грамотою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

У біобібліографічному покажчику представлено науковий доробок професора О. М. Семеног за 30 років наукової діяльності (1988–2018), зокрема: монографії, підручники, навчально-методичні посібники, програми, статті, опубліковані в наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій та в періодичних виданнях, у зарубіжних виданнях, а також вміщено матеріали про наукову школу вченої.

У виданні висвітлено життєвий шлях, науково-педагогічну діяльність науковця. Уміщено перелік основних дат її життя і діяльності, в якому дати розміщуються в прямій хронології, після зазначеного року подано короткий запис основної події.

Розділ «Наукова школа професора О. М. Семеног» містить бібліографічні описи авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук, керівником і науковим консультантом яких є О. М. Семеног.

Допоміжний апарат біобібліографічного посібника представлено іменним покажчиком авторів та співавторів і алфавітним покажчиком назв праць дослідниці.

Документальні матеріали покажчика згруповано за шістьма розділами.

Публікаційні джерела біобібліографічного покажчика розміщено у хронологічно-алфавітному порядку. Рамки відбору документів – з 1979 по 2018 роки. Покажчик нараховує **562** бібліографічні джерела.

При підготовці видання використані фонди, каталоги та картотеки Наукової бібліотеки СумДПУ імені А. С. Макаренка, ресурси інформаційної мережі Інтернет, матеріали з особистого архіву науковця.

Електронна версія бібліографічного покажчика доступна на сайті Наукової бібліотеки СумДПУ імені А. С. Макаренка за посиланням: http://library.sspu.sumy.ua/biblioteka/bibliografichni_pokazhchyky/2018/Semenog.pdf.

I. ЖИТТЄВИЙ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ШЛЯХ О. М. СЕМЕНОГ

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Шлях, який веде до успіху, постійно оновлюється.

Успіх - це постійний рух, а не пункт призначення, який можна досягти.

Ентоні Робінс

1963, 3 лютого	народилася в селі Лиман Зміївського району Харківської області
1970-1980	навчання у Лиманській загальноосвітній школі
1980-1985	навчання у Харківському державному університеті імені О. М. Горького, кваліфікація – «філолог; викладач української мови та літератури»
1985, серпень – 1987, серпень	бібліотекар наукової бібліотеки Харківського автомобільно-дорожного інституту
1987, серпень – 1990, вересень	асистент кафедри мов і літератури Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського
1990, вересень – 1997, червень	старший викладач кафедри української мови Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського
1996, жовтень	захист кандидатської дисертації в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти
1997, червень – 2002, серпень	доцент кафедри української мови і літератури Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського

1998, серпень – 2001, червень	завідувач кафедри української літератури та методики її викладання Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського
2001, липень – 2004, червень	доцент та завідувач кафедри української літератури Глухівського державного педагогічного університету
2002, вересень – 2005, жовтень	докторант відділу теорії історії та історії педагогічної майстерності Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України
2005, жовтень – 2013, березень	старший науковий співробітник відділу теорії історії та історії педагогічної майстерності Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, м. Київ
2006, лютий	захист докторської дисертації в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України (тепер – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України) зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти
2007–2015	участь у виконанні фундаментальних досліджень відділу теорії та історії педагогічної майстерності Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, результати яких апробовані в діяльності Центрів педагогічної майстерності, в освітньому процесі ВНЗ
2007, вересень – 2008, листопад	професор кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
2008, листопад – 2016, січень	професор, в. о. завідувача кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
2013, березень – 2015, лютий	головний науковий співробітник відділу теорії історії та історії педагогічної майстерності

	Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, м. Київ
2015, лютий – 2016, січень	головний науковий співробітник відділу змісту та організації педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (тепер – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України), м. Київ
2016, січень – 2016, травень	професор, в. о завідувача кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
2016, травень – дотепер	професор, завідувач кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, СЕМЕНОГ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА, народилася 3 лютого 1963 року, в селі Лиман Зміївського району Харківської області. У 1985 році закінчила Харківський державний університет імені О. М. Горького, кваліфікація – «філолог; викладач української мови та літератури».

У 1987–2004 рр. працювала у Глухівському державному педагогічному інституті (тепер – Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка) на посадах асистента (1987–1990 рр.), старшого викладача (1990–1997 рр.), доцента (1997–2002 рр.), завідувача кафедри української літератури (1998–2002 рр.).

У 2005–2016 рр. працювала в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України на посадах старшого наукового співробітника, головного наукового співробітника відділу теорії історії та історії педагогічної майстерності (2005–2015), головного наукового співробітника відділу змісту та організації педагогічної освіти (2015–2016).

З 2007 – дотепер працюю на кафедрі української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка на посаді професора, з 2008 року – завідувача.

Головний напрям наукової діяльності: розвиток і саморозвиток культуромовної особистості фахівця-дослідника у процесі неперервної освіти (старша школа – бакалаврат – магістратура ВНЗ педагогічного профілю – аспірантура – інститути післядипломної педагогічної освіти).

Читаю студентам, магістрантам, аспірантам навчальні дисципліни за авторськими програмами: «Вступ до слов'янської філології», «Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника», «Інноваційні підходи до викладання української мови», «Методика викладання української мови у вищій школі», «Культура наукової української мови» слухачам підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників – «Культура фахової мови».

Є членом редакційної колегії – міжнародного наукового фахового журналу «Порівняльна професійна педагогіка» (співорганізатори – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та Хмельницький національний університет; Вісника Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки.

Нагороджена відзнакою "Відмінник освіти України" (1993), медаллю НАПН України «Ушинський К. Д.» (2013), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2017), грамотою ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка з нагоди ювілею (2018), почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України (2018), Грамотою Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (2013), Почесною грамотою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (2008), Почесними грамотами голови Сумської обласної державної адміністрації (1999, 2002, 2009, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018), Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (2014, 2015, 2016, 2017).

НАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ

1993	Нагрудний знак «Відмінник освіти України»
1999, 2002, 2009, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018	Почесні грамоти голови Сумської обласної державної адміністрації
2006	Грамота української Всесвітньої координаційної ради
2008	Почесна грамота Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України
2013	Грамота Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради
2013	Нагрудний знак НАПН України – медаль «Ушинський К. Д.»
2014, 2015, 2016, 2017	Грамоти ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
2017	Почесна грамота Кабінету Міністрів України
2018	Грамота ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка за багаторічну, сумлінну і плідну працю, високій рівень професійної майстерності, вагомий особистісний внесок у справу навчання і виховання студентської молоді, активну громадську роботу та з нагоди ювілею
2018	Почесна грамота Національної академії педагогічних наук України

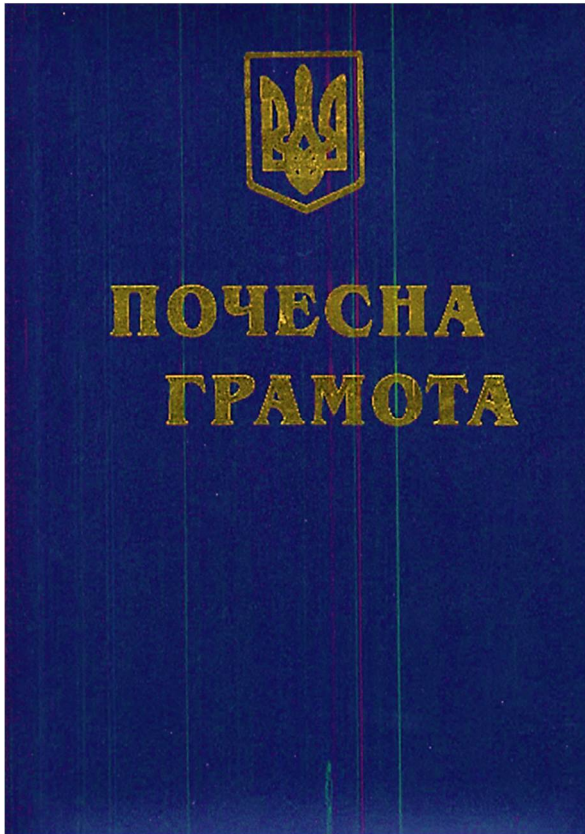

**Нагрудний знак
«Відмінник освіти України»
(1993)**

**Почесна грамота
Голови Сумської обласної державної адміністрації
(1999)**

**Почесна грамота
Голови Сумської обласної
державної адміністрації
(2002)**

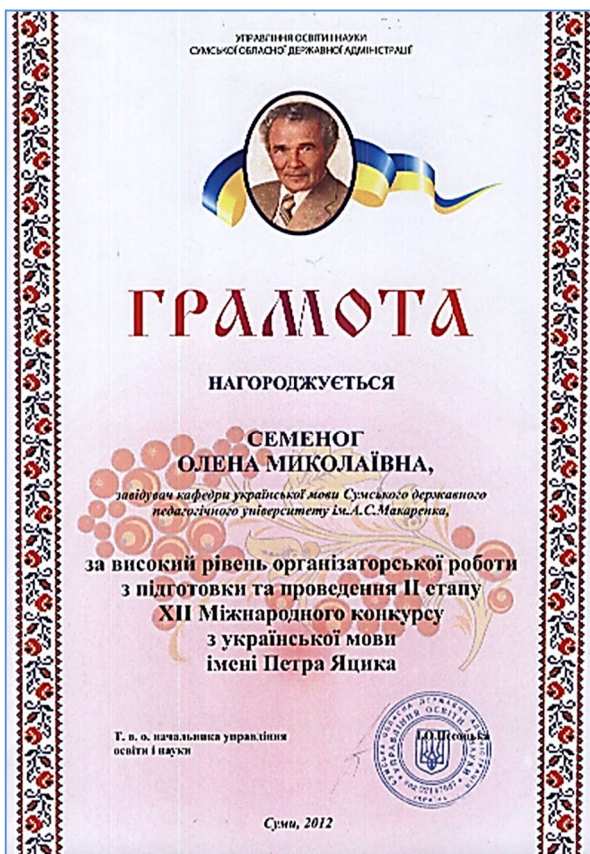

**Грамота
Української Всесвітньої
координаційної ради
(2006)**

**Почесна грамота
Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих АПН України
(2008)**

Почесна грамота
Управління освіти і науки
Сумської обласної державної
адміністрації
(2012)

Диплом
Кримського республіканського
інституту післядипломної
педагогічної освіти
(2012, м. Алушта)

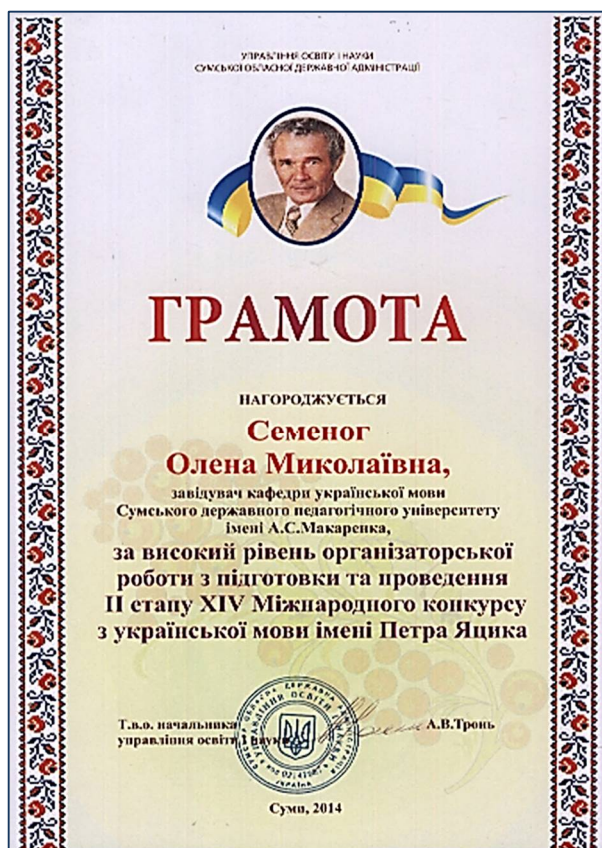

**Нагрудний знак
Національної академії педагогічних наук України –
медаль «Ушинський К. Д.»
(2013)**

**Почесна грамота
Департаменту освіти і науки,
молоді та спорту виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної
адміністрації)
(2013)**

**Почесна грамота
Управління освіти і науки
Сумської обласної державної
адміністрації
(2014)**

**Почесна грамота
Кабінету Міністрів України
(2017)**

**Почесна грамота
Національної академії
педагогічних наук України
(2018)**

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО НАУКОВЦЯ

*Per aspera ad Astra.
Через терни до зірок.*

Луцій Анней Сенека

1982

1. [Олена Срібна] [Текст] : дошка пошани комсомольської організації ХДУ : [на фотознімку студентка другого курсу філологічного факультету, член Ради відмінників факультету, староста групи, член бригади спецкорів університетської багатотиражки О. Срібна] // Харківський університет. – 1982. – № 37/38, 18 травня. – С. 3.

1984

2. [Відкрите, усміхнене обличчя, ясні очі – це Олена Срібна, четвертокурсниця філологічного факультету ХДУ] [Текст] : [на фото студентка-відмінниця О. Срібна] // Харківський університет. – 1984. – № 21/22, 9 березня – С. 3.

1985

3. [Гордість і надія вузу, запорука його вічної молодості – наші студенти] [Текст] : [на фотознімку іменні стипендіати, активісти ХДУ: шестикурсник фізико-технічного факультету Ігор Гірка та студентка-відмінниця п'ятого курсу філологічного факультету Олена Срібна] / О. М. Срібна // Харківський університет. – 1985. – № 9/10, 29 січня. – С. 1.

1989

4. Гурець, М. Через рідну культуру [Текст] : [на фотознімку О. М. Семеног – асистент кафедри української мови та літератури Глухівського педагогічного інституту імені С. М. Сергеева-Ценського] // Народна трибуна. – 1989. – № 61, 15 квітня. – С. 2.

2005

5. Пшенична, І. Навчальні посібники Олени Семеног [Текст] / І. Пшенична // Народознавство. – 2005 – № 68, квітень. – С. 21–22.

2009

6. Інститут філології [Текст] : [викладачі кафедри української мови та літератури (доктор педагогічних наук, доцент О. М. Семенов, кандидат філологічних наук, доцент А. А. Силка, кандидат філологічних наук, доцент Н. П. Дейниченко мають наукові праці з грифом МОН України)] // Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка: досвід, реалії, перспективи / Міністерство освіти і науки України, Управління освіти і науки Сумської обласної адміністрації, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за заг. ред. А. І. Кудренка ; уклад. Л. В. Корж-Усенко]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, [2009]. – С. 63-81.

2012

7. Семенов Олена Миколаївна [Текст] // Голубченко, В. Ю. Освіта Сумщини в іменах : педагогічний довідник / В. Ю. Голубченко ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: О. М. Семенов, О. Г. Ткаченко, О. В. Михайличенко]. – Суми : Університетська книга, 2012. – С. 318–331.

2013

8. Вовк, М. П. Майстер-педагог сучасного українського лінгвокраїнознавства [Текст] : Олена Семенов святкує ювілей / М. П. Вовк // Педагогічна газета. – 2013. – № 1, січень. – С. 7.
9. Педагогічна майстерність Олени Семенов [Текст] // Освіта Сумщини. – 2013. – № 1. – С. 36–39.

2014

10. Науково-педагогічний Олімп університету [Текст] : [Семенов Олена Миколаївна] // Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 1924–2014 : [90 років]. – Суми : [б. в.], [2014]. – С. 54.
11. Семенов Олена Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор [Текст] // Історія кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка в іменах /

Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за ред.: О. М. Семеног, Н. П. Дейниченко ; [рец.: В. Статівка, О. Рудь]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – С. 180-194.

2016

12. Лазарев, М. О. Вступне слово [Текст] / М. О. Лазарев : [про авторів підрозділів колективної монографії: Н. В. Гузій, О. М. Семеног, М. Бикову та інших науковців] // Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за ред. М. О. Лазарева ; рец.: О. В. Лобова, Н. Н. Чайченко]. – Суми : [ФОП Цьома С. П.], 2016. – С. 4-8.

***II. СЛОВО
ПРО
КОЛЕГУ, ПЕДАГОГА,
НАСТАВНИКА***

З Ювілеєм!

Кафедра української мови щиро вітає доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри української мови, видатного педагога двадцять першого століття Семеню Олену Миколаївну з ювілеєм!

Олена Миколаївна – педагог за покликанням – упродовж багатьох десятиліть навчає молодь шанувати рідний край, берегти українську мову, культуру, родинні традиції й звичаї. Для неї рідний край – це золотоголові соняшники, жовтогарячі колоски пшениці, червонобокі яблука, синє волошкове поле, мальовничі луки... Усі ці українські символи надихають її на створення видатних книг.

Олена Миколаївна – приклад наполегливості й працьовитості, високої вимогливості до себе, сумлінності й відповідальності. Мудрий, далекоглядний, вольовий, бойовий керівник; талановитий науковець-працелюб; видатний, цілеспрямований, висококомпетентний майстер-педагог; мудрий наставник; великодушна, чуйна, добросердна, колега-подруга; енергійна, життєрадісна, вродлива, ефектна, квітуча жінка.

Зичимо Вам незгасимої душевної молодості, творчого неспокою. Нехай Ваша плідна праця дає щедрі ужинки, а Ваше авторитетне слово знаходить підтримку у колег. Нехай особиста нива колоситься рясним урожаєм людської вдячності!

**КОЛЕКТИВ ВІТАЄ
ОЛЕНУ МИКОЛАЇВНУ СЕМЕНОГ**

Олена Миколаївна є прикладом наполегливості і працьовитості, високої вимогливості до себе, сумлінності й відповідальності для своїх учнів і колег. Це людина, переповнена неабиякою енергією, завзяттям та ідеями, які разом із захопленими студентами втілює в життя. Педагог за покликанням впродовж кількох десятиліть навчає молодь шанувати рідний край, берегти й розвивати українську мову, культуру, родинні традиції й звичаї.

Саме родина колись визначила професійну долю тоді ще маленької Оленки бути причетною до Слова. Культ книги виховав дідусь Михайло Ткачов. Він повів шестирічну онучку до школи, читав з нею «Буквар», а ще заходив до бібліотек. Дуже скоро у районній газеті Зміївщини «Будівник комунізму» (Харківська область) почали друкуватися численні репортажі й нариси учениці Лиманської середньої школи про працюючих односельчан. Сьогодні Олена Семеног – почесний громадянин села Лиман Зміївського району Харківської області.

Дослухатися до рідного слова для здібної дівчини означало сягнути «до кореня» народної пісні, легенди чи казки, які добре знала

бабуся Марія. Бабуся переконувала: пізнання світу починається з добра, природа ж, рослинний світ, зокрема, і є отим добротворцем для людини, якого вона обожнювала в усі часи.

Від мами, фельдшера-акушера Лиманської амбулаторії Клавдії Михайлівни, і батька, майстра Зміївської ДРЕС Миколи Івановича, Олена успадкувала такі риси характеру, як чистота внутрішнього духовного світу, справедливість, толерантність, доброта, патріотизм, мудрість. Десятирічна дівчина у творі про маму напише так: «Мама – це свята істота, яку можна зрівняти з янголом. У неї добре серце, золоті руки, яскрава душа. Люди усієї планети, бережіть маму, тому що це оберіг любові, щастя та доброти!».

У 1999 р. авторка присвятить мамі і перший навчальний посібник «Мовне родинознавство». Книга про мову родини, назви спорідненості і свояцтва, родинні вітання і побажання, ремесла і промисли реалізується крізь лінгвокультурологічний підхід, тому отримала популярність серед студентів і вчителів.

Батькові Миколі Івановичу й матері Клавдії Михайлівні Срібним присвячена й монографія «Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури», видана у 2005 р., в якій, зокрема, запропоновано навчально-методичну систему професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури, що зорієнтована на формування професійної компетентності та культуромовної особистості.

Завдячує своїми знаннями і вірою в себе Олена Миколаївна і талановитій вчительці від Бога Зіні Степанівні Лиманській середньої школи та керівникові дипломної роботи, професору філологічного факультету Харківського державного університету імені О. М. Горького Ігорю Вікторовичу Муромцеву. Дипломна робота студентки О. Срібної «Індивідуально-авторські неологізми у творах О. Гончара» була нагороджена дипломом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР першого ступеня.

У становленні молодого вченого і виборі її наукових інтересів значну роль зіграли науковці Л. Горшкова, В. Куриленко, В. Каліш, Г.Ковальчук, Л. Нарочна, В. Собко. Мабуть, через це не забарилися й професійні результати: у 2001 р. у III етапі Всеукраїнського конкурсу учнівських наукових робіт здобули перемогу наукові роботи учениць спеціалізованої школи-інтернату м. Глухова Н. Кострової та О. Лошкарьової.

Здобутками у культуромовній роботі О. Семеног завдячує науковому консультанту, доктору філологічних наук, професору, дійсному члену НАПН України, завідувачеві кафедри стилістики української мови Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова Любові Іванівні Мацько. Зі спільних міркувань народився і посібник «Етнолінгводидактична культура педагога», прочитавши який, розуміємо: лише опанувавши свою національну

культуру, особистість здатна успішно долучатися до пізнання світової культури, загальнолюдських цінностей.

Співпраця з академіком Мацько Л. І. продовжується. Є низка спільних статей в Україні й за кордоном, а програма з української мови для 10–11 класів (профіль – українська філологія) затверджена МОН молоді та спорту України і рекомендована в усі загальноосвітні школи.

Структура і зміст посібника "Мова наша – українська", який теж підготовлено у співавторстві, відповідають згаданій вище програмі. Завдання посібника – допомогти вчителю у підготовці до занять з української мови, сприяти урізноманітненню методів і прийомів роботи на уроці, забезпечувати реалізацію завдань, визначених програмою, формувати мовні смаки і мовне чуття сучасних школярів, утверджувати як суспільну норму позитивну мовну поведінку. Текстовий матеріал книги дібраний і укладений відповідно до сучасних освітніх тенденцій в Україні, з урахуванням мовної, лінгвістичної, мовленнєвої, соціокультурної, діяльнісної змістовних ліній.

Плідний науковий доробок (статті, монографії, навчальні посібники, шкільні програми) свідчить про багатогранність діяльності О. М. Семеног. Самобутні дослідження синтезують питання теорії і методики, лінгводидактики вищої професійної освіти, профільного філологічного навчання. Наскрізною лінією численних наукових публікацій проходить етнокультурна складова, що знаходить вираження і в родинних виховних традиціях.

За такими неосяжними науковими здобутками – нелегка титанічна праця, наполегливість та знання. Звідки ж береться стільки енергії та сили в такій тендітній жінці? Олена Миколаївна з посмішкою жартує: «А це від прізвища залежить: Семеног – це аж сім ніг, спробуй не встигнути!». Крім наукової й викладацької роботи, професор О. М. Семеног веде й активну громадську діяльність: бере участь у всеукраїнських і міжнародних з'їздах, конференціях, симпозіумах, семінарах, виступає на радіо й телебаченні, читає лекції працівникам різних установ і закладів освіти.

Успіхи студентів, аспірантів, колег, – її велике серце вболіває за кожного. Мабуть, дає сили родина, адже Олена Миколаївна – уважна дружина, ніжна матуся, любляча бабуся, сестра, донька та, звичайно, багатство українських звичаїв та обрядів, які свято шанують та яких дотримуються у родинах Семеногів та Срібних.

Про кафедру, яку очолює Олена Миколаївна, слід сказати окремо. Це – дружний колектив, міцним підґрунтям якого є взаємоповага та творча атмосфера. Його енергетичний центр – Олена Миколаївна, ініціатор наукових, методичних, творчих ідей. Вона невтомно працює сама й заохочує до цього інших.

З роси й води Вам, щедрих педагогічних врожаїв та многая літа, дорога Олено Миколаївно!

Мацько Любов Іванівна,

*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри стилістики
української мови Національного
педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
академік НАПН України*

НАУКОВІ КРИЛА ОЛЕНИ СЕМЕНОГ

В аксіопсихологічному плані особистість є найвищою цінністю суспільства, джерелом створення матеріальних і духовних, природних і суспільних цінностей тощо. Таке багатогранне й багатовимірне визначення особистості має завдячувати за свою феноменальність мові. О. Леонт'єв визначав зв'язок між мовою і особистістю так: «...мова є передусім мова особистості». О. Потебня доводив: «Мовна індивідуальність виділяє людину як особистість, і чим яскравіша ця особистість, тим повніше вона відображає мовні якості суспільства».

Яскравою самобутньою особистістю є Олена Семеног, моя учениця. Особливість творчої індивідуальності Олени Миколаївни полягає в індивідуальності, оригінальності особистісних проявів, соціальній відповідальності.

Наукові праці Олени Миколаївни Семеног з лінгводидактики, методики української мови в середній і вищій школі, професійної комунікації, в яких органічно поєднуються ґрунтовні знання і дослідницьке чуття, спонукають замислитися про те, як розвинути особистість учителя в сучасному глобалізованому світі. Педагогіку, лінгводидактику Олена Миколаївна збагачує чималою кількістю нових аксіологічних смислів учительської професії: інтелігентністю, шляхетною вихованістю, відкритістю до нових знань і вмінь, мовним добротворенням і мовним оптимізмом.

В Олени особливе відчуття ЛЮДИНИ, її творчого потенціалу. Її стиль – неповторний, її праці вгадувані, навіть якщо там відсутнє прізвище Семеног. Відкрита до колег, до світу і часу, в якому ми живемо і на запити якого маємо відповідати. Наукові крила Олени Семеног «не з пуху-пір'я, а з правди..., чесності і довір'я..., ... з щирості ... до роботи, ... з щедрості ... на турботи. Людина нібито не літає... А крила має. А крила має! Життя безкрилої людини, котра не вміє мріяти, сіре й нецікаве» (Ліна Костенко).

Ничкало Нелля Григорівна,

*академік-секретар
Відділення професійної освіти і
освіти дорослих НАПН України,
доктор педагогічних наук, професор,
академік НАПН України*

СРОДНА ПРАЦЯ ВЧЕНОЇ

Сродною працею, яка є внутрішньої потребою благородної душі, і визрівала ще в роки навчання на філологічному факультеті Харківського державного університету імені О. М. Горького у далеких 1980-85 рр., і у Глухівському державному педагогічному інституті імені С. М. Сергєєва-Ценського (тепер Глухівський національний педагогічний університет імені О. П. Довженка), Олена Миколаївна Семенов переконаливо доводить, що мова і література живуть у нашому серці поза всілякими правилами і законами. Це наша молитва, наша честь, гідність, наша нескореність. Вчити мову, літературу, як писав О. Потебня, – це вчити самого себе, вчити себе у світі і світ у собі.

Глибока, виважена, відповідальна за кожний факт, з високим рівнем наукової етики, Олена Миколаївна прагне системно, нелукаво, «без золота і каменю» дослідити кожний науковий факт, педагогічне явище, вирізняється українською елітарністю і сприяла формуванню людини культури.

Упродовж 2013–2016 рр. професор Семенов О. М. брала участь у виконанні фундаментальних досліджень з розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності викладачів вищого навчального закладу, майбутніх учителів у педагогічних ВНЗ і молодих спеціалістів у загальноосвітніх школах Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Для формального, інформального та неформального навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників підготувала програми і посібники з академічного письма, наукової української мови, етнолінгвістики, провела численні майстер-класи, тренінги, методологічні семінари, семінари-практикуми в Центрах педагогічної

майстерності, професійного розвитку викладача у Сумському, Глухівському, Уманському, Вінницькому педагогічних університетах, Сумського, Миколаївського обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, взяла участь у 58 наукових заходах різних рівнів, у тому числі на V міжнародному науковому форумі «Interdyscyplinarność pedagogiki i jej subdyscypliny» (м. Краків), міжнародній науковій конференції «Україністика: вчора, сьогодні, завтра» (м.Познань), VI Українсько-Польському науковому форумі «Освіта для сучасності» (м.Київ), в організації і проведенні 10 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій і методологічних семінарів з питань вищої професійної підготовки, педагогічної майстерності вчителів.

Наполегливо і скрупульозно, з урахуванням обґрунтованих теоретичних та емпіричних методів упродовж дослідницької праці над кожною статтю у наукових фахових виданнях України, статтями в зарубіжних наукових періодичних виданнях та виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз, над кожним науковим виступом.

Олену Миколаївну глибоко поважають і цінують колеги, студенти за професіоналізм, високий рівень толерантності, наукової культури. Це прекрасний глибокий науковий керівник дисертаційних робіт, кожна з яких є взірцем методологічної культури. Сродна праця вченої є прикладом для нас.

Лазарєв Микола Остапович,

*професор,
Заслужений працівник освіти України*

ТАЛАНОВИТИЙ І САМОВІДДАНИЙ ПЕДАГОГ, ДОСЛІДНИК І НАСТАВНИК МОЛОДІ

У наш не простий для всіх, особливо для освітян, час вельми затребувані часом, Богом і людьми є особистості, які у бурхливому, нестабільному морі життя не скаржаться на долю, на кризу, не кидають весла свого професійного човна, а начебто супроти логіки людської драми активно й настійливо створюють значущі для людей духовні й матеріальні продукти, новий, гуманний простір, новий світ творчих людських відносин.

Серед таких особистостей неповторністю емоційної і духовної сутності виглядає професор, доктор педагогічних наук Олена Миколаївна Семенов – відомий український дослідник і провідник справжньої професійної творчості. За роки нашого плідного наукового й людського товариства вона стала для мене зразком талановитого й ефективного дослідника нових ділянок освітньої цілини, зокрема таких, як творче формування мовної особистості педагога, інноваційні ідеї і технології досягнення культури наукової української мови, професійної медіакомпетентності тощо. А ще розквітла як креативний і мудрий наставник студентів і аспірантів, які успішно зростають, набувають професійної зрілості в її відомій науковій школі. У своїх нових роботах, присвячених ролі науково-педагогічного наставництва у самореалізації професійно-творчого потенціалу науковців, Олена Миколаївна осмислює та узагальнює безцінний, оригінальний, але часто не відомий нам досвід вітчизняних педагогів як потужних наставників нової когорти українських вчених. Під пером авторки новими гранями професійної творчості, майстерності і мудрості засяяли відомі імена метрів української педагогічної науки. Серед них розкриті точним, лаконічним, виразним

авторським словом видатні академіки-освітяни, справжні взірці громадянської і наукової життєтворчості – Семен Устимович Гончаренко, Іван Андрійович Зязюн, Нелля Григорівна Ничкало, Любов Іванівна Мацько та інші. Олена Семенов завжди і науковим словом, і професійними вчинками складає їм, своїм учителям і соратникам глибоку шану і вдячність, наслідує їх безкорисність, самовідданість, об'єктивність і мужність, надаючи власний приклад молодій когорті науковців. Сміливими й неповторними роздумами, завжди новими фактами професор Семенов доводить, що значною мірою якість освіти, особистісно-професійне зростання студента, аспіранта, викладача залежить від особистості педагога-наставника, від того, як він уміло супроводжує, скеровує, динамізує процес професійного самопізнання, саморозвитку, самозростання особистості як самодостатньої й успішної у національному і глобальному просторі. Олена Миколаївна має підстави і право посилити й поглибити думку К. Ушинського, що «особа вихователя означає все у справі виховання».

Дорогій Олені Миколаївні зичу нескрушного здоров'я, гармонії серця і розуму, подальших потужних наукових звершень, затишної, доброзичливої і надихаючої погоди – вдома, на роботі, серед друзів, соратників, учнів.

Сбруєва Аліна Анатоліївна,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Навчально-наукового інституту
педагогіки і психології
СумДПУ імені А. С. Макаренка,
Заслужений працівник освіти України*

ШАНОВНІЙ ОЛЕНІ МИКОЛАЇВНІ – МУДРОМУ ПЕДАГОГУ ТА МАЙСТРУ СЛОВА

Олена Миколаївна Семенов є педагогом, теоретиком і практиком нової генерації, для якої характерною є креативність, здатність до генерування та сприйняття нових ідей, націленість на результат, висока працездатність.

Олена Миколаївна вміє вчитися в інших.

Дуже важливою для її професійного росту вважаємо діяльність в Інституті педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України, що дала можливість отримати прекрасний досвід спілкування з видатними мислителями, науковими й освітніми діячами нашого часу Іваном Андрійовичем Зязюном, Семеном Устимовичем Гончаренком, Неллею Григорівною Ничкало, іншими шанованими в Україні науковцями.

Нашу колегу добре знають та щиро поважають у педагогічній навчальних закладах усієї країни, оскільки Олена Миколаївна бере активну участь у численних представницьких конференціях, семінарах, наукових форумах.

У педагогічній громаді Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка Олена Миколаївна користується заслуженою повагою як людина, що має вагомні наукові здобутки, потужний творчий потенціал, розвинуті лідерські якості.

Привертає увагу готовність Олени Миколаївни до співпраці з колегами, до роботи в команді, до організації колективних творчих справ. Вважаємо, що її участь у нашому спільному проєкті – Жан-Моне

Модуль «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів» сприятиме суттєвому поглибленню його змісту та розширенню контингенту учасників, оскільки науковець часто виступає перед керівниками наукових проектів малої Академії наук України, слухачами Інституту післядипломної педагогічної освіти, проводить тренінги та семінари для вчителів-практиків в СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Неоціненно плідною є робота професора О. М. Семеног зі студентською та науковою молоддю, з якою наша колега ділиться фундаментальними знаннями, досвідом наукової, методичної та навчальної діяльності.

Високо цінуємо той факт, що Олена Миколаївна є технологічно грамотним науковцем, що активно працює в соціальних мережах, об'єднуючи навколо себе широку педагогічну громаду, всіх зацікавлених у розгляді проблем розвитку академічної культури дослідника, мовної особистості, педагогічної майстерності вчителя-словесника.

Олена Миколаївна – прекрасна донька, дружина, мама, бабуся, сестра – все це складає смислову основу життя кожної жінки, є стрижнем, що дає наснагу для життя у професії.

Отже, для нас Олена Миколаївна Семеног – приклад для наслідування у ставленні до професії, до життя, якому варто наслідувати.

Щиро Ваша А. А. Сбруєва.

Вовк Мирослава Петрівна,

*кандидат філологічних наук,
доктор педагогічних наук,
головний науковий співробітник
Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих НАПН України
(м. Київ)*

МІЙ НАУКОВИЙ НАСТАВНИК

Формально функції, роль, обов'язки наукового керівника, наставника прописані у «Положенні про підготовку науково-педагогічних та наукових кадрів»: проводить співбесіду, здійснює контроль, спрямовує, координує, консультує, оцінює, радить, читає, виправляє, переконує, нагадує, редагує тощо. Але є щось більш значуще за цей синонімічний ряд – материнська турбота й підтримка «наукових крил». Робота наставника – це образ життя, постійний, щоденний, щохвилиний правдивий пошук істини через сумнів і власне серце, відкритість та наукова щедрість на нові ідеї. Наставник уміє працювати сам і власним прикладом спонукає майбутніх викладачів, учителів-дослідників до щоденної, важкої, виснажливої, але оптимістичної наукової праці – на позитивний і необхідний дослідницький результат.

«Жодне знання, хай навіть високе і благородне, але лише для мене одного, не дасть мне задоволення», – писав Л. Сенека. Таку ж ідею сповідує Олена Миколаївна Семеног, мій науковий наставник. Інтелігентність, толерантність, чуття нового – це мій наставник. Внутрішній простір кожного дисертанта Олена Миколаївна наповнює благородними почуваннями, чистотою помислів, щирістю почуттів, шляхетністю виховання, вірою, творчістю і допомогою іншим.

Рефреном через наукові праці мого наставника проходить ідеї Людини, Любові, Учителя. Олена Миколаївна Семеног є достойною ученицею доктора філологічних наук, професора, академіка Національної академії педагогічних наук України, видатного мовознавця

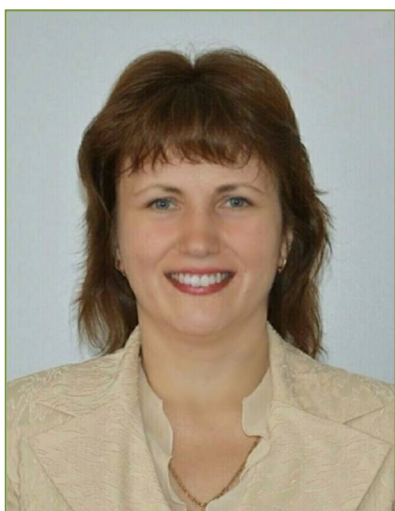

Любові Іванівни Мацько. Любов Іванівна саме і є взірцем духовно-інтелектуальної, творчої, «самоактуалізованої» сили.

Справжня інтелігентність, безкорисливість, наукова порядність і правдивість, високий рівень емпатійності, служіння Істині, чесне ставлення до наукових результатів – характерні ознаки мого наставника. А ще загострене відчуття причетності до проблем педагога, повсякчасна готовність поділитися енциклопедичними знаннями зі світом, щоб цей світ став досконалішим, розумнішим. Утілення подвижницької праці наставника – в учнях та їх продуктивній праці.

Із повагою, Мирослава Вовк.

Базиль Людмила Олександрівна,

*доктор педагогічних наук, доцент,
учений секретар
Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України
(м. Київ)*

МАЙСТРИНЯ СЛОВА

Високодостойна Олено Миколаївно!

Переконана, що сотні людей щоденно відкривають і відкриватимуть для себе Ваші пророчі влучні слова і сильні змістовні думки, не тільки в численних публікаціях, а й в Інтернет-мережі. Висловлюючи глибоку вдячність за вишукані і філігранні слова публікацій, хочу побажати, щоб творчі ідеї, мов квіти весною, чимраз розпускали нові бруньки, щоб сонце ранкове разом із новим днем несло Вам тільки радість і гармонію, щоби Ваша домівка завжди була для Вас тим вогнищем, яке гріє біля себе і надихає на нове і високе.

Оленочко Миколаївно, глибоко і безмежно вдячна за все те, чому навчили мене своїм прикладом, постійною творчістю і невтомною працею. Дякую, що завжди знаходили відповіді на всі, навіть найнесподіваніші запитання. Завжди згадую Ваші влучні слова і намагаюся брати з Вас приклад. Адже, як корисно напитися цілющою води з джерела Вашої мудрості, як повчально зачерпнути пригорщу «золотого піску» Вашої творчості, як важливо потрапити під теплий спрямовуючий вітер Ваших порад і настанов, яке це щастя пірнути у водоспад спілкування з Вами, яка честь бути квіткою у саду під назвою «Ваша наукова школа»!

Нехай ще довгі роки вдячна молодь духовно насичується Вашими чеснотами!

Дорога моя Олено Миколаївно!
Писати хочу навчитися так, як Ви,
І серце своє так віддати за ідею,
І не боятися холодної зими,

І теплий біль відчувати за рідною землею.
Дивитись хочу так, як Ви,
І бачити все, крізь призму правди, без ілюзій.
У наукових пошуках до істини прийти,
А в горі – відчути справжніх друзів.
Я вдячна Богу, що в мене є Ви -
Майстриня Слова – ніжна, самобутня.
Хай Вашій творчості за сто біжать роки.
Щоб вихованці майстрами також ставали у
майбутньому.

Бажаю Вам зберегти всі духовні скарби, втілені Богом у Вашій душі, подвоїти талант і нескореність, чистоту духовного світу і незалежність від буденних клопотів і турбот. Хай не зміліє джерело Вашої сили духу й мужності, щоб мали змогу презентувати нащадкам величну красу рідного слова, художньої і наукової мови. Хай береже Господь Вас і Ваше оточення ще довгі роки, хай осипає зорепадом вдячності й любові від рідних і близьких серцю людей, від однодумців-колег і вдячних вихованців.

З глибокою повагою, Л. Базиль.

Земка Олександр,

*кандидат педагогічних наук,
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка
(м. Глухів, Сумська область)*

**МНОГАЯ ЛІТА,
РІДНА МОЄМУ СЕРЦЮ ОЛЕНО МИКОЛАЇВНО!**

Найголовніше, що хочу сказати Вам, – Ви унікальна особистість! Ваша унікальність – у Вашій долі, у Ваших дослідженнях, і в тому, хто були Ваші вчителі й наставники, і в тому, як Ви відізналися в долі кожного з нас.

Ви – дивовижна особистість. Ви поєднуєте в собі відданість обраній справі і глибоке співпереживання в ситуаціях радості й успіху, невдач і втрат.

Ви – мудра людина, зі своєю життєвою філософією, що дивує неймовірною прозорливістю і часто є порятунком для нас усіх.

Ви – талановитий учений зі своїми поглядами і власним науковим почерком. Ви тонко відчуваєте всі особливості двадцять першого століття.

Ви – щаслива людина, тому що живеєте у великій родині, де стерті грані між кровною ріднею і науковою.

Многая літа!!!

Із глибокою повагою і вдячністю –
Олександр Земка.

Симоненко Тетяна,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри методики навчання,
стилістики та культури української мови,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

КРИЛА

У міцній і багатій духом Вашій сім'ї вирощували сильні крила своєї кровиночки-донечки для здійснення мрії стати незвичайним учителем – лікарем людських душ. А сьогодні Ви вже самі турбуєтеся про міцні і впевнені крила своїх дітей і онуків, здоров'єзберезувальним словом зцілюєте втомлених і зневірених дисертантів: усім світло біля Вашого сильного розуму, шляхетної доброти, чистої совісті.

Я відчуваю спільно з Вами радість спільного і потужного наукового пошуку. Культуру наукової праці формували в нас глибокошановані Вчителі, з-поміж яких і Любов Іванівна Мацько. Правдиві Майстри виховували в нас духовне благородство і наукову толерантність. Ми спільно переживали особливу емоцію неспокоїного наукового пізнання.

Ваш, Олено Миколаївно, бійцівський характер, сталеві нерви, загартована воля долають перепони на життєвому шляху, додають і мені віри й оптимізму в свої сили. Ви – багата на таланти харизматична особистість. У Вас – духовна витонченість, пластична елегантність, сублімована культурність, природна галантність, правдивий тон, що пов'язаний із внутрішнім простором, залежить від нього і ним зумовлюється.

Хай освятиться кожний Ваш прожитий день щирістю стосунків і злагодою в душі!

ВІРШ ЛІНИ КОСТЕНКО, ВІН І ПРО ВАС ТАКОЖ:

А що ж людина?

Живе на землі. Сама не літає.

А крила має. А крила має!

Вони, ті крила, не з пуху-пір'я,
А з правди, чесноти і довір'я.

У кого - з вірності у коханні.
У кого - з вічного поривання.

У кого - з щирості до роботи.
У кого - з щедрості на турботи.

У кого - з пісні, або з надії,
Або з поезії, або з мрії.

Людина нібито не літає...
А крила має. А крила має!

Життя безкрилої людини, котра не вмє мріяти, сіре й нецікаве.

Горшкова Лідія Михайлівна,
*вчений-селекціонер,
доктор сільськогосподарських наук,
професор,
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка*

Бірюк Людмила Яківна,
*доктор педагогічних наук,
професор,
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка*

НАША КОЛЕГА

Уже тридцять років ми разом крокуємо у цьому житті. Народилася Олена Миколаївна Семенов (дівоче прізвище Срібна) в селі Лиман Зміївського району Харківської області. Уже в самому прізвищі дівчини – Срібна – була закладена її доля: нести слово до людей, виховувати словом, плекати слово. У народній традиції срібло – це мелодійність, дзвінкість, чистота звуку, голосу. Пригадаймо відоме прислів'я «Слово – срібло, мовчання – золото».

Чистоту внутрішнього духовного світу, доброту і мудрість успадкувала Олена від мами, фельдшера-акушера Лиманської амбулаторії Клавдії Михайлівни, яка вдень і вночі, в літню спеку і в зимову заметіль поспішала на допомогу людям, і батька, майстра Зміївської ДРЕС Миколи Івановича.

З великою любов'ю і теплотою Олена Миколаївна згадує Зіну Степанівну Черкасову – талановиту вчительку української мови і

літератури, яка «належала до того рідкісного типу людей, що зберігають свої переконання незалежно від зовнішніх віянь і кон'юктурних міркувань, була завжди готовою до діалогу, навдивовижу чутливою до всього справді нового й перспективного в українській мові і літературі».

Упродовж усіх років навчання в школі Олена Срібна активно друкувалася в районній і обласній періодиці. В газеті «Ленінська зміна» (1979 р.) вона напише про свого дідуся нарис «Старшина Михайлик». З роками приходив досвід, слово відточувалося, ставало виразнішим, яскравішим. Вже через чотири роки у 1983 році нарис школярки до трьохсотріччя села Лиман було визнано найкращим.

По закінченню Лиманської загальноосвітньої школи із золотою медаллю Олена Срібна вступає на філологічний факультет Харківського державного університету імені О. М. Горького, у стінах якого навчалася «української мови і глибоко шляхетної духовності».

Про основні процеси розвитку історичної фонетики, морфології та синтаксису від праслав'янської доби до сучасного стану української мови студенти дізнавалися з лекцій відомого мовознавця, доктора філологічних наук, професора Медведєва Федора Пилиповича. Синтаксис української мови читав декан філологічного факультету, доцент Авксентьєв Леонід Григорович. З Зінаїдою Сергіївною Голубєвою, доктором філологічних наук, заслуженим професором Харківського університету, досліджували літературу періоду «розстріляного Відродження».

З особливою теплою згадує Олена Миколаївна керівника дипломної роботи Ігоря Вікторовича Муромцева, який відкрив шлях у велику науку, на власному прикладі показав: наука не любить лінивих і байдужих. Дипломна робота студентки Срібної О. М. «Індивідуально-авторські неологізми О. Гончара» була нагороджена дипломом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР першого ступеня.

У 1985 році Олена Миколаївна з відзнакою закінчила Харківський державний університет, отримала спеціальність «Філолог. Викладач української мови і літератури» і рекомендацію до вступу в аспірантуру по кафедрі української мови. Але життя внесло певні корективи: Олена Миколаївна переїздить до м. Глухова Сумської області за місцем проходження військової служби чоловіка Семенова Юрія Дмитровича.

Майже двадцять років Олена Миколаївна Семенов працювала у Глухівському державному педагогічному інституті імені С. М. Сергєєва-Ценського (тепер Глухівський національний педагогічний університет імені О. П. Довженка), пройшла шлях від асистента до доцента, завідувача кафедри української літератури і методики її викладання. Читала курс сучасної української літературної мови, стилістики,

лінгвістичного аналізу тексту, український фольклор, народознавство, керувала дипломними і магістерськими роботами, педагогічною практикою.

Сьогодні Олена Миколаївна Семенов – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Вона володіє високим рівнем загальної культури, професіонал своєї справи.

З роси й води Вам, щедрих педагогічних врожаїв та многая літа, дорога Олено Миколаївно!

НАУКОВОМУ НАСТАВНИКУ, ТВОРЧОМУ НАТХНЕННИКУ, МАЙСТРУ АКМЕЛІНГВІСТИЧНОЇ ДІЇ

Семиліт Анна,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Уперше за роботою О. М. Семеног мені довелося спостерігати на засіданнях кафедри хімії та МНХ під час передзахисту кандидатських дисертацій. Відверто кажучи, я була вражена розсудливістю, послідовністю викладення думок, виваженістю рішень та культурою мовлення викладача. Курс «Культура наукової української мови» якнайкраще задовольняє потреби аспірантів, що тільки починають свій шлях у науковий світ. Олена Миколаївна одна з небагатьох викладачів, яких хочеться наслідувати, і знайомством з якими я пишаюся».

Бутенко Віта,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Високий професіоналізм, компетентність, доброзичливість, ентузіазм, педагогічний талант і відданість у благородній справі стали для мене взірцем. Земний уклін за натхненну працю, за вміння долати життєві труднощі, за причастя мудрості й добра!».

Демченко Людмила,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Враження від майстер-класів перевершили всі мої сподівання. Заняття були яскравими, новаторськими, продуктивними і проводилися у вільній атмосфері. Під час лекцій Олена Миколаївна майстерно аналізувала сучасний стан проблеми написання наукової роботи. Були ретельно розглянуті актуальні питання: про організацію, написання, оформлення науково-дослідної роботи; про майстерність володіти і вміння доносити слухачеві свою думку; про здатність слухати і відстоювати свою позицію. Загалом хочу сказати, що відразу відчувається любов Олени Миколаївни до своєї професії, колег, студентів. У народі про таких говорять – «фахівець від Бога».

Кіріченко Лілія,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Формування високої культури мовлення є невід'ємною ознакою загальнолюдської культури. Для спеціаліста будь-якого профілю культура усного й писемного мовлення є не лише відображенням його вихованості, інтелігентності, чистоти помислів та вчинків, а й визначає в цілому культуру його праці і, що особливо важливо, культуру взаємин у щоденному спілкуванні в найрізноманітніших сферах мовленнєвої діяльності. Якщо метою занять було навчити нас комунікативної майстерності, мовленнєвої правильності, спрямувати нашу увагу на особливості культури мови та культури мовлення, то викладачеві це вдалося. Професіоналізм, педагогічна майстерність, компетентність, відповідальність надихають нас. Висловлюю глибоку вдячність за невтомну працю, творче ставлення до роботи та цінні поради, які ми отримали, вивчаючи курс «Культура наукової української мови».

Горських Юлія,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Мені як молодому вченому, який робить перші кроки у науковій діяльності, не вистачало людини-взірця, яка іде шляхом науковця в наш нелегкий час. Олена Миколаївна поділилися досвідом наукової роботи, висвітлила реалії сучасного наукового "світу"».

Кравченко Ірина,

*аспірантка,
СумДПУ імені А. С. Макаренка*

«Ми вдячні за змістовні, доступні, ґрунтовні, цікаві лекції. Лекції, що випромінюють тепло, доброту, взаємопорозуміння. Заслужують на велике схвалення наукові поради щодо написання, оформлення дисертаційної роботи, а саме як правильно пов'язати усі компоненти наукового тексту. Це, дійсно, фахівець своєї справи!»

ЩИРО ВАШІ ФІЛОЛОГИ

«Зізнаюсь чесно, побачивши назву предмета у розкладі (до того ж у суботу і ще й чотири пари!), дещо злякалась, що може чекати на мене, окрім нудних лекцій і купи самостійної роботи. Однак з перших хвилин лекцій моя думка змінилася. Погодьтеся, відсидіти чотири пари з одного предмета – справа не з легких. Однак кожне слово Олени Миколаївни я намагалася почути і не дай, Боже, пропустити, тому що той величезний багаж знань і досвіду, який має ця тендітна жінка, вражає.

Цей курс – у моєму серці. Лекції не треба було записувати, вони самі по собі запам'ятовувалися. Мої рідні давно не бачили, щоб я приходила після пар з усмішкою і розповідала стільки цікавого із забутого нашим народом.

Моє побажання Олені Миколаївні продовжувати повертати віру п'ятикурсникам у те, що вони правильно обрали свій шлях (бо чесно кажучи, ця віра з кожним семестром кудись зникає)».

Яна Єрмакова, група 252

«Кожної пари ми відкривали для себе нові сторінки дидактики, етнолінгвістики. Ми не боялися і не трусилися, йдучи на наші заняття, ми точно знали, що буде цікаво й неординарно. Викладач так майстерно подавала матеріал, що ми жалкували, коли закінчувалися пари».

Олена Кузьменко, група 252

«У мене змінилися погляди на історію, звичаї. Я зрозуміла, що кожне слово (мама, тато, родина, дочка, брат, сестра, народ та ін.) має довгу історію. Зрозуміла, що треба більше читати про звичаї та історію свого народу. Вважаю, що на цей курс треба виділяти більше годин і читати для всіх спеціальностей».

Ольга Кононенко, група 252

«Для мене цей курс був дещо несподіваним, але під час занять я зрозуміла його оригінальність і зв'язок із учительською професією. Учитель повинен уміти характеризувати феномен української культури, місце в системі світової культури, бути здатним до діалогу культур, висловлювати й обґрунтовувати власну позицію до питань, що стосуються ціннісного ставлення до історичного минулого. На фоні цього курсу професійні навички стають яскравішими. Заняття тривали в п'ятницю, йти спочатку не хотілося, але коли починалася розмова, час пролітав непомітно. Я знаю, як працюватиму з учнями. Цей предмет дозволив поглянути на українську мову зовсім інакше, систематизувати й оновити свої знання. Імпонувала обізнаність і щирість викладача, цікаві й доступні пояснення, проведення паралелей між мовою і життям людини».

Ольга Пугач, група 252

«Методика роботи на заняттях була незвична, працювали колективно. Мені сподобався мовно-стилістичний аналіз щедрівки «Ой у лісі край дороги», де кожне слово набуває символіки: край дороги – початок нового життя, перехід у світ зрілості, шапочка – символ мудрості, відповідальності, влади, сорочка – символ щирості, довіри, душевної рівноваги, спокою, духовної чистоти, хусточка – символ взаємності, опіки. Здавалося, елементарні речі, а значення я їх не знала. Кожна із проведених пар у моєму серці».

Світлана Осадча, група 252

«Цей курс для мене особисто – на щодень. Добре, що читається на 5 курсі, напередодні важливих кроків і професійного, і сімейного життя. Більше б таких курсів, де не зубрити, а думати потрібно. Заняття з етнолінгводидактики були надзвичайно цікавими. Зараз так не вистачає просто людського доброго слова, співпереживання, щирості. Зауважу,

що пари я відвідувала винятково за своїм бажанням, а не тому, що стояли в розкладі чи вимагала навчальна програма».

Яна Головешко, група 252

«Мені цей курс дуже сподобався. Насамперед тим, що це був не сухий виклад матеріалу і не запис під диктовку, а щось більше. Я дізналася з цього курсу про речі, яких раніше не знала чи просто не помічала. Вразила етимологія і символіка знайомих слів. Здавалося, звичайне слово, а скільки в ньому прихованого смислу, закодованих думок. Такі лекції вчать хорошему, доброму, мудрості, чесності, вірності, любові, милосердя».

Аліна Токаренко, група 252

«Роки не стоять на місці, я вже на п'ятому курсі. Хочеться більше занять і для душі. Таким був цей курс. Кожна пара була насиченою. Етнолінгвістичний аналіз текстів (аналіз національно-культурних компонентів, їх текстотворчих функцій на основі мово-, українознавчих словників) дав можливість краще перевірити наявність глибоких і різносторонніх знань, навчити "чуйному", уважному й адекватному сприйняттю мови твору, глибше зрозуміти, розкрити смисловий діапазон слів, пізнати скарби рідної мови і рідної культури».

Ірина Зубенко, група 252

«Пропонований курс ураховує міжпредметні зв'язки з дисциплінами загальногуманітарного, психолого-педагогічного, методичного, лінгвістичного, літературознавчих циклів, тому й викликає зацікавлення».

Юлія Бригида, група 252

«Мета курсу була досягнута. Ми розширили уявлення про національну специфіку мовної картини світу, функції мови, взаємозв'язок мови і культури, народну культуру як об'єкт етнолінгвістики, поглибили уміння етнолінгвістичного аналізу текстів при викладанні української мови в загальноосвітньому закладі.

Мені сподобалося кожне заняття, бо мене цінували як особистість. Хотілося йти не тому, що в розкладі, а тому, що хотілося відчувати «тепло отчого дому».

Шматко Н., група 252

ТВОРЧОМУ ОРГАНІЗАТОРУ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сердечно вітаємо з ювілеєм доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, відмінника освіти України, творчу особистість, наставника і просто чарівну жінку – **Семеног Олену Миколаївну!**

Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світле і гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходить до Вас!
Хай щастя приходить і ллється рікою,
Хай горе обходить завжди стороною,
Хай доля дарує Вам довгі літа,
А в серці завжди хай живе доброта!

*З повагою та щирою вдячністю,
аспіранти СумДПУ імені А. С. Макаренка.*

III. АВТОРСЬКІ ПРАЦІ ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ

ДИСЕРТАЦІЇ ТА АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ

1996

13. Семенов, О. М. Родинні виховні традиції у професійній підготовці студентів педагогічних інститутів [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Семенов ; АПН України ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти ; [наукові керівники П. Р. Ігнатенко, Т. І. Люріна]. – Київ : [б. в.], 1996. – 238 с.
14. Семенов, О. Родинні виховні традиції у професійній підготовці студентів педагогічних інститутів [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Семенов ; АПН України ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти ; [наукові керівники П. Р. Ігнатенко, Т. І. Люріна]. – Київ : [б. в.], 1996. – 24 с.

2005

15. Семенов, О. М. Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету) [Текст] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Семенов ; АПН України ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти ; [науковий консультант доктор педагогічних наук, академік НАПН України Л. І. Мацько] – Київ : [б. в.], 2005. – 476 с.

2006

16. Семенов, О. М. Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету) [Текст] : : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Семенов ; АПН України ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти ; [науковий консультант доктор педагогічних наук, академік НАПН України Л. І. Мацько]. – Київ : [б. в.], 2006. – 41 с.

МОНОГРАФІЇ, КНИГИ

2005

17. Семенов, О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] : монографія / О. М. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України ; [наук. ред.: Л. І. Мацько ; рец.: О. М. Біляєв, Н. Й. Волошина, М. П. Лещенко]. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 402 с.

2007

18. Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах [Текст] : колективна монографія / [І. А. Зязюн, Е. О. Помиткін, Т. В. Іванова та ін.] ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 262 с. – У складі колективу авторів О. М. Семенов.
19. Семенов, О. М. Українська культуромовна особистість учителя: (шляхи її формування в системі професійної підготовки) [Текст] : монографія / О. М. Семенов ; за ред. Л. І. Мацько ; [рец.: М. П. Лещенко, Л. М. Паламар, Л. В. Струганець]. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 272 с.

2008

20. Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти [Текст] : монографія : (за матеріалами виступів учасників на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя в умовах неперервної освіти») / Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка ; [упоряд. О. М. Семенов ; за ред.: М. М. Солдатенко, О. М. Семенов ; рец.: О. А. Біда, В. І. Бобрицька, Н. Н. Чайченко]. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 283 с.
21. Українська культуромовна особистість учителя : теорія і практика [Текст] : монографія / за ред.: Л. І. Мацько, О. М. Семенов ; Глухівський державний педагогічний університет імені О. Довженка. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 298 с.

2010

22. Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти [Текст] : [колективна] монографія / І. А. Зязюн, М. М. Солдатенко, А. І. Кузьмінський та ін.]. – Черкаси : Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2010. – 272 с. – У складі авторського колективу О. М. Семеног.

2012

23. Компетентнісний підхід у неперервній освіті [Текст] : [колективна] монографія ; [авт. кол.: Н. Б. Голуб, І. Г. Єрмаков, Л. О. Лузан та ін. ; за наук. ред. І. Г. Єрмакова]. – Донецьк : Каштан, 2012. – 259 с. – У складі авторського колективу О. М. Семеног.
24. Розвиток педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства [Текст] : [колективна монографія] / [І. А. Зязюн, О. А. Лавріненко, М. М. Солдатенко та ін. ; за ред. І. А. Зязюна] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Київ : Педагогічна думка, 2012. – 390 с. – У складі авторів О. М. Семеног.

2014

25. Семеног, О. Формування професійної етики майбутньої медичної сестри у вимірах педагогічної дії [Текст] : монографія / О. Семеног, О. Кравченко ; [рец.: І. М. Мельничук, М. М. Солдатенко, І. В. Радзівська]. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2014. – 302 с.
26. Семеног, О. М. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика [Текст] : монографія / О. М. Семеног, О. І. Земка ; [рец.: Л. І. Мацько, Л. А. Онищук, М. М. Солдатенко]. – Суми : [Ніко], 2014. – 254 с.

2015

27. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання і моніторинг якості [Текст] : [колективна] монографія / [уклад.: О.Семеног, Н. Громова, М. Ячменник, О. Кулікова] ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний

педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 174 с.

28. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів [Текст] : [колективна] монографія / І. А. Зязюн, О. А. Лавріненко, М. М. Солдатенко та ін.; [рец.: А. І. Кузьмінський, О. А. Дубасенюк]. – Київ, 2015. – 340 с. – У складі колективу авторів О. М. Семеног.
29. Семеног, О. Професійна комунікативна підготовка майбутніх юристів: теорія і практика [Текст] : [монографія] / О. Семеног, Л. Насіленко ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [рец.: М.М.Солдатенко, Г. Х. Яворська]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 322 с.

2016

30. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: моніторинг якості навчання [Текст] : монографія / за ред. О. М. Семеног. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 174 с.
31. Семеног, О. Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету [Текст] : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Семеног, М. Вовк; [рец.: Л. Я. Бірюк, М. К. Дмитренко, В. І. Статівка, Л. О. Хомич]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 279 с.

2017

32. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців [Текст] : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; авт. кол. О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін. ; за заг. ред. О. Семеног ; [рец.: А. О. Новиков, Г. І. Сотська, В. І. Статівка]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 374 с.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

1999

33. Семенов, О. М. Мовне родинознавство : навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей [Текст] / О. М. Семенов. – Глухів, 1999. – 48 с.

2003

34. Семенов, О. М. Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 108 с. – Режим доступу: <http://www.vesna.org.ua./txt/semenogo/etmnocult.doc>
35. Семенов, О. М. Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 108 с.
36. Семенов, О. М. Мовне родинознавство (виховний потенціал лінгвокультури рідного краю) [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України ; Глухівський державний педагогічний університет. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 108 с.

2004

37. Семенов, О. Український фольклор [Текст] : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2004. – 254 с.
38. Семенов, О. М. Український фольклор [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Глухів, 2004. – 254 с. – Режим доступу: <http://www.vesna.org.ua./txt/semenogo/folklor.doc>

2005

39. Семенов, О. М. Вступ до слов'янської філології : практикум [Текст] : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / О. М. Семенов. – 2-е вид., перероб. і допов. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 225 с.

40. Семенов, О. М. Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник для студентів спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література» / О. М. Семенов ; [рец.: О. М. Біляєв, М. П. Лещенко, А. М. Поповський]. – 2-ге вид. допов. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2005. – 152 с.
41. Семенов, О. Формування культури педагогічного спілкування засобами української літератури [Текст] : практикум : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України ; [рец.: Н. Й Волошина, Т. В. Іванова, Н. В. Гузій]. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2005. – 108 с.

2006

42. Семенов, О. Етнолінгводидактична культура педагога [Текст] : практикум : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / О. Семенов ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Київ ; Глухів : [РВВ ГДПУ], 2006. – 251 с.
43. Семенов, О. М. Становлення шкільної літературної освіти (на матеріалі літературних джерел 20–30-х рр. ХХ століття) [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, Л. О. Базиль. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2006. – 226 с.
44. Семенов, О. М. Український фольклор [Електронний ресурс] : Web-посібник / О. М. Семенов. – Глухів, 2006. – 240 с. – Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/info/folk.html>

2007

45. Семенов, О. М. Українська мова : професійне спрямування – біржова діяльність [Текст] : практикум : навчальний посібник для студентів біржових спеціальностей вищих навчальних закладів / О. М. Семенов, В. П. Гордієнко ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Київ : [Видавництво «Біі Граф»], 2007. – 219 с.

46. Семенов, О. М. Вступ до слов'янської філології [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Семенов. – Глухів : РРВ ГДПУ, 2008. – 229 с.
47. Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 194 с.
48. Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за ред. Л. І. Мацько ; рец.: О. Горошкіна, Ф. Кейда, Л. Паламар та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 251 с.
49. Семенов, О. М. Мовна особистість учителя в художній літературі [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов, Л. О. Базиль ; Міністерство освіти і науки України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка ; [рец.: Н. Й. Волошина, Т. В. Іванова, О. М. Рудь]. – Київ : Фенікс, 2008. – 223 с.
50. Семенов, О. М. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки [Текст] : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / О. М. Семенов, Л. О. Базиль ; Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка. – Київ : Фенікс, 2008. – 234 с.
51. Семенов, О. М. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов, Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко ; за ред. О. М. Семенов ; Міністерство освіти і науки України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України ; Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка ; [рец.: Л. І. Мацько, Н. Й. Волошина, Т. В. Іванова, О. М. Рудь]. – Київ : Фенікс, 2008. – 285 с.

2009

52. Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Семенов ; за ред. Л. І. Мацько. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. – Режим доступу: [http://www.sspu.sumy.ua/images/stories /kafedri /pdf_2009/18_Semenog.pdf](http://www.sspu.sumy.ua/images/stories/kafedri/pdf_2009/18_Semenog.pdf)

2010

53. Семенов, О. М. Вступ до слов'янської філології [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 189 с.
54. Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : навчальний посібник : [для студентів вищих навчальних закладів] / О. М. Семенов ; [рец.: В. В. Герман, О. М. Горошкіна, Ф. Ф. Кейда та ін.]. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. – 213 с. – (Альма-матер).

2011

55. Семенов, О. М. Фахова практика вчителя словесника [Текст] : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / О. М. Семенов, Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Луганск : Видавництво «Ноулідж», 2011. – 495 с.

2012

56. Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / О. М. Семенов. – 2-ге вид., стер. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2012. – 213 с. – (Серія «Альма-матер»).
57. Семенов, О. М. Культура фахової мови [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, О. М. Рудь ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : [СОІППО], 2012. – 122 с.

58. Семенов, О. М. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, Н. П. Дейниченко ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 215 с.

2013

59. Науково-педагогічне дослідження [Текст] : навчальний посібник для магістрантів спеціальності «Педагогіка вищої школи» / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [уклад.: Н. Н. Чайченко, О. М. Семенов, Л. М. Артюшкіна, О. М. Рудь ; рец.: В. П. Зінченко, О. Г. Козлова, Н. М. Чепурна, Г. А. Назаренко]. – Суми : Ніко, 2013. – 179 с.
60. Семенов, О. Українська мова: фахове спрямування – юрист [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих юридичних навчальних закладів / О. Семенов, Л. Насіленко ; [рец.: Т. В. Симоненко, Н. С. Медвідь]. – [Суми] : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], [2013]. – 266 с.
61. Семенов, О. М. Культура фахової мови [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, О. М. Рудь ; Міністерство освіти і науки України, Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : [СОІПО], 2013. – 257 с.

2014

62. Семенов, О. Етнолінгвістична культура вчителя [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, О. Горошкіна, Т. Симоненко, Л. Струганець]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 185 с.
63. Семенов, О. М. Етнолінгвістична культура вчителя-словесника [Відеозапис] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 1 CD.
64. Семенов, О. М. Культура фахової мови [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Семенов, О. М. Рудь ; [рец.:

Л. І. Мацько, Т. В. Симоненко, В. А. Василенко]. – Суми : СОІППО, 2014. – 260 с. – Режим доступу: <http://pedmaster.ucoz.ua>

65. Семенов, О. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, Н. Дейниченко ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: О. Горошкіна, Т. Симоненко, Л. Струганець]. – 2-е вид., перероб. та допов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 219 с.

2015

66. Науково-педагогічне дослідження [Текст] : навчальний посібник для магістрантів спеціальності «Педагогіка вищої школи» / [уклад.: Н. Н. Чайченко, О. М. Семенов, Л. М. Артюшкіна, О. М. Рудь]. – Суми : СОІППО, 2015. – 168 с.
67. Семенов, О. Інтегративні основи розвитку педагогічної майстерності вчителя гуманітарних дисциплін [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, О. Грищенко. – Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2015. – 217 с.
68. Семенов, О. М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, О. Фаст; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Н. М. Бідюк, М. П. Вовк, Л. Е. Гусак, В. В. Герман]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 220 с.
69. Семенов, О. М. Медіакультура вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, М. Ячменик ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 143 с.
70. Семенов, О. Урок української мови у вимірах педагогічної дії [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, Т. Симоненко, В. Статівка]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 232 с.

2016

71. Семенов, О. Культура фахової мови [Текст] : [тестові завдання : навчальний посібник] / О. Семенов, О. Рудь ; Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. І. Мацько, Т. В. Симоненко, О. П. Кумеда]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 202 с.
72. Семенов, О. Лінгвоперсонологія [Текст] : [навчальний посібник] / О.Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Я. Бірюк, Т.В.Симоненко, В. В. Герман]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 191 с.

2017

73. Семенов, О. М. Мовна культура дослідника [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – Суми, 2017. – Режим доступу: <https://www.dl.sspu.sumy.ua/course/index.php?categoryid=9>.
74. Семенов, О. М. Наукова фахова українська мова [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, М. П. Вовк. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 180 с.
75. Семенов, О. Мовне родинознавство [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, М. Вовк, Т. Симоненко, В. Статівка]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 202 с.
76. Семенов, О. Мовнокомунікативна особистість учителя й учня у художньо-педагогічному дискурсі [Текст] : [навчальний посібник] / О. Семенов ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: А. О. Новиков, М. П. Вовк, В. І. Статівка] – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 259 с.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ

1990

77. Методичні рекомендації для проведення фольклорно-діалектологічної практики студентів [Текст] / [уклад. О. М. Семеног]. – Глухів, 1990. – 48 с.

1991

78. Контрольно-тренувальні завдання з української мови для слухачів очно-заочних підготовчих курсів [Текст] / [уклад.: О. М. Семеног, В. А. Каліш. – Глухів, 1991. – 52 с.

1992

79. Методичні рекомендації для практичних занять з курсу «Українська діалектологія» [Текст] / [уклад.: О. М. Семеног, В. М. Куриленко]. – Глухів, 1992. – 52 с.

1993

80. Тепло отчого дому : методичні рекомендації з народознавства для вчителя початкових класів [Текст] / [уклад. О. М. Семеног]. – Суми, 1993. – 110 с.

2000

81. Наукова робота у педагогічному вузі [Текст] : методичні поради до виконання курсових робіт студентів / [О. М. Семеног, Г. Й Давиденко]. – Глухів : РВВ ГДПІ, 2000. – 52 с.

2001

82. Український фольклор [Текст] : [навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання філологічного факультету / Глухівський державний педагогічний університет ; [упоряд.: О. М. Семеног, А. І. Сторожук]. – Глухів : ГДПУ, 2001. – 92 с.

2002

83. Вступ до слов'янської філології [Текст] : навчально-методичний посібник / уклад. О. М. Семеног ; Глухівський державний педагогічний університет. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2002. – 138 с.
84. Семеног, О. М. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів [Текст] : навчально-методичний посібник / О. М. Семеног. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2002. – 96 с.

2003

85. Професійна компетенція вчителя української мови і літератури [Текст] : програма спецкурсу для студентів спеціальності 7.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література» / уклад. О. Семеног. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 49 с.
86. Семеног, О. М. Професійна компетентність вчителя української мови і літератури [Текст] : програма спецкурсу для студентів спеціальності 7.010103 «Українська мова та література» / О. М. Семеног. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 66 с.

2004

87. Практика в системі професійної підготовки вчителя-словесника [Текст] : програма спецкурсу для студ. спеціальності 7.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література» / О. М. Семеног. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2004. – 71 с.

2005

88. Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник» [Електронний ресурс] / А. Ю. Семеног, О. М. Семеног. – Глухів, 2005. – Режим доступу: [http : //www.children.edu-net](http://www.children.edu-net), [http : //www.tnpu.edu-ua/subjects/83/17/Golovna.htm](http://www.tnpu.edu-ua/subjects/83/17/Golovna.htm)
89. Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах [Текст] : програма курсу для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр педагогічної освіти. Викладач української мови і

літератури» / [уклад. О. М. Семеног]. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ. – 2005. – 58 с.

2008

90. Культура наукової мови [Текст] : програма курсу / [уклад. О. М. Семеног]. – Київ ; Суми : РВВ СОІППО, 2008. – 54 с.
91. Методика викладання української мови у вищих закладах освіти : програма навчального курсу [Текст] / [уклад. О. М. Семеног]. – Суми : Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, 2008. – 23 с.
92. Семеног, О. М. Мовна особистість учителя в художній літературі [Текст] : програма навчального курсу / [уклад.: О. М. Семеног]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 23 с.
93. Українська мова: 10–12 класи [Текст] : навчальна програма з профільного навчання для учнів 10–12 класів загальноосвітніх навчальних закладів : профіль – українська філологія / [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Київ : Либідь, 2008. – 151 с.
94. Українська мова: 10–12 класи [Текст] : навчально-методичний посібник : профіль – українська філологія / [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 151 с.

2009

95. Українська мова: 10–12 класи [Текст] : програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : філологічний напрям : профіль – українська філологія / [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Київ : Грамота, 2009. – 134 с.

2010

96. Науково-дослідна робота магістрантів [Текст] / Міністерство освіти і науки України, Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ; [уклад.: Н. Н. Чайченко, О. М. Семеног, Л. М. Артюшкіна, О. М. Рудь]. – Суми : [СОІППО], 2010. – 92 с.
97. Положення про магістерську практику [Текст] : (спеціальність 8.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література») / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,

Інститут філології, Кафедра української мови ; [уклад. : Н. П. Дейниченко, О. М. Семеног]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 19 с.

98. Українська мова 10–11 класи [Текст] : програма : рівень стандарту, профільний рівень для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : філологічний напрям : профіль – українська філологія : профільний рівень / [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Київ, 2010. – Режим доступу http://osh13-soledar.at.ua/load/programi/navchalni_programi/navchalni_programi_2011_ukrajinska_mova_10_11_klasi/25-1-0-114
99. Українська мова: 10–11 класи [Текст] : програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : філологічний напрям : профіль – українська філологія / [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Суми : РВВ СОІППО, 2010. – 79 с.

2011

100. Мова наша – українська [Текст] : навчально-методичний посібник для вчителя / Л. І. Мацько, О. М. Семеног, Н. Б. Голуб та ін. ; за ред. дійсного члена Національної академії педагогічних наук України проф. Л. І. Мацько. – Київ : [Богданова А. М.], 2011. – 512 с.
101. Українська мова: 10–11 класи [Текст] : програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : філологічний напрям : профіль – українська філологія : профільний рівень / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України ; [уклад.: Л. І. Мацько, О. М. Семеног]. – Київ : Грамота, 2011. – 131 с.

***

102. Культура фахової мови [Текст] : програма варіативної частини підготовки магістрів за напрямом підготовки «Специфічні категорії» : спеціальність 8.18010018 «Адміністративний менеджмент» / О. М. Семеног, О. М. Рудь // Типові програми навчальних дисциплін підготовки магістрів. – Суми : СОІППО, 2011. – С. 177–199.
103. Культура фахової мови [Текст] : програма варіативної частини підготовки магістрів за напрямом підготовки «Специфічні категорії» : спеціальність 8.18010020 «Управління навчальними закладами» / О. М. Семеног, О. М. Рудь // Типові програми

навчальних дисциплін підготовки магістрів. – Суми : СОІППО, 2011. – С. 102–129.

104. Культура фахової мови [Текст] : робоча навчальна програма за напрямом підготовки «Специфічні категорії» : спеціальність 8.18010020 «Управління навчальними закладами» / О. М. Семенов, О. М. Рудь // Робочі програми навчальних дисциплін підготовки магістрів. – Суми : СОІППО, 2011. – С. 175–201.
105. Культура фахової мови [Текст] : робоча навчальна програма за напрямом підготовки «Специфічні категорії» : спеціальність 8.18010018 «Адміністративний менеджмент» / О. М. Семенов, О. М. Рудь // Робочі програми навчальних дисциплін підготовки магістрів. – Суми : СОІППО, 2011. – С. 99–118.

2012

106. Готуємося до уроку української мови [Текст] : методичний посібник для вчителя / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за ред. О. Семенов ; [авт. кол.: О. Семенов, О. Бабенко, О. Баранова та ін. ; рец.: Т. Симоненко, Н. П. Дейниченко, Т. І. Дятленко та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 259 с.
107. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс] : робоча програма навчальної дисципліни : напрям підготовки 8.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література» : кредитно-модульна система організації навчального процесу / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Кафедра української мови ; [розробник: доктор педагогічних наук, професор О. М. Семенов]. – Суми, 2012. – 44 с. – Режим доступу: children.edu-ua.net/slovesnik/Polissa/vstup%20do%20slov/Modul3.htm

2013

108. Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності [Текст] : навчально-методичний посібник / Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти

дорослих ; Бердянський державний педагогічний університет [І. А. Зязюн, Г. Г. Філіпчук, О. М. Отич та ін. ; за наук. ред., передм. і післямова О. М. Отич ; рец.: Н. Є. Миропольська, О. А. Дубасенюк, М. М. Солдатенко]. – Київ ; Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет, 2013. – 338 с. – У складі авторського колективу О. М. Семеног.

2015

109. Семеног, О. Української лексикографія у школі: діалог особистостей [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. Семеног, А. Косенко ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, Т. Симоненко, В. Статівка]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 143 с.
110. Семеног, О. М. Урок української мови у вимірах педагогічної дії [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. М. Семеног ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 333 с.

2016

111. Культура наукової мови [Текст] : програма нормативної навчальної дисципліни підготовки магістра / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [уклад. О. М. Семеног]. – Суми : Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – 2016. – 54 с.
112. Культура наукової української мови [Текст] : програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [уклад. О. М. Семеног]. – Суми : Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, 2016. – 54 с.

2017

113. Семеног, О. М. Українська лексикографія у школі: діалог особистостей [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. Семеног, А. Косенко ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, Т. Симоненко, В. Статівка]. –

2-ге вид., випр. і допов. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 143 с.

114. Українська мова [Електронний ресурс] : програма для профільного навчання учнів 10–12 класів (профіль – українська філологія) / [уклад.: Л. Мацько, О. Семенов, Т. Груба, Т. Симоненко]. – Київ, 2017. – 94 с. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html> ; Web-ресурс. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average/profil/ukr>

СТАТТІ У НАУКОВИХ ЗБІРНИКАХ ТА КНИЖКОВИХ ВИДАННЯХ

1997

115. Семенов, О. Родинні виховні традиції як засіб формування ціннісних орієнтацій студентів [Текст] / О. Семенов // Цінності освіти і виховання : науково-методичний збірник. – Київ, 1997. – С. 125–129.

1998

116. Семенов, О. М. Дітям про поняття «Рід. Родина. Рідня» [Текст] / О. М. Семенов // Українська родина : науково-методичний посібник / Київський міжрегіональний інститут удосконалення вчителів імені Бориса Грінченка / [уклад. Т. І. Люріна]. – Київ, 1998. – С. 453–467.
117. Семенов, О. М. Історико-культурні зміни назв спорідненості і свояцтва [Текст] / О. М. Семенов // Студії з граматики, лексикології та лінгводидактики української мови. – Вінниця : НВЦ «Рідна мова», 1998. – С. 113–116.

1999

118. Семенов, О. М. Лінгвістичне родинознавство [Текст] / О. М. Семенов // Етнос. Культура. Нація : збірник наукових статей. – Дрогобич, 1999. – С. 293–297.

2001

119. Семенов, О. Виховання мовної особистості на засадах української етнопедагогіки [Текст] / О. Семенов // Актуальні проблеми української етнопедагогіки: збірник статей / за ред. Р. П. Скульського. – Івано-Франківськ, 2001. – С. 94–98.
120. Семенов, О. Українознавча підготовка вчителя-філолога як засіб формування духовності особистості [Текст] / О. Семенов // Виховання національно свідомої особистості : методичні рекомендації / за заг. ред. Д. О. Тхоржевського. – Глухів ; РВВ ГДП, 2001. – С. 286–291.

2002

121. Семенов, О. Енциклопедія весільної обрядовості Григорія Калиновського [Текст] / О. Семенов // Кролевеччина: білі плями історії : збірник наукових праць. – Кролевець, 2002. – С. 21–25.
122. Семенов, О. Етнологічний підхід у фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників [Текст] / О. Семенов // Мова і культура. У 5-ти томах. – Київ : Видавничий дім Д. Бураго, 2002. – Вип. 4, т. 5, частина 2. – С. 61–65.
123. Семенов, О. М. Основні напрями активізації студентської наукової роботи в педагогічному університеті [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Глухів : ГДПУ, 2002. – Вип. 1. – С. 33–38.
124. Семенов, О. М. Формування мовної особистості студентів-філологів на заняттях з українського фольклору [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки : збірник наукових праць. / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: М. О. Лазарев, А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2002. – Ч. 2. – С. 135–41.
125. Семенов, О. Підготовка вчителя української мови і літератури в системі неперервної професійної освіти [Текст] / О. Семенов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Черкаси. – 2002. – Вип. 43. – С. 110–114.
126. Семенов, О. Формування мовної особистості майбутнього вчителя [Текст] / О. Семенов // Оновлення змісту, форм та методів навчання і

виховання в закладах освіти. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. – Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2002. – Вип. 23. – С. 125–130.

2003

127. Семенов, О. Особливості підготовки майбутнього викладача української мови і літератури на ступені навчання в магістратурі [Текст] / О. Семенов // Наука і сучасність : збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Київ : Логос, 2003. – Том XLX. – С. 191–200.
128. Семенов, О. Підготовка майбутнього вчителя-словесника: проблеми і досвід їх вирішення [Текст] / О. Семенов // Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : збірник наукових праць / [редкол. Н. В. Гузій (відповідальний редактор) та ін.]. – Київ : НПУ, 2003. – Вип. 8. – С. 78–87.
129. Семенов, О. Професійна спрямованість навчальних курсів у педагогічному університеті [Текст] / О. Семенов // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Глухів : ГДПУ, 2003. – Вип. 3. – С. 144–149.
130. Семенов, О. Професійне становлення майбутнього вчителя української мови і літератури у процесі педагогічної практики [Текст] / О. М. Семенов // Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : збірник наукових праць / [редкол. Н. В. Гузій (відповідальний редактор) та ін.]. – Київ : НПУ, 2003. – Вип. 9. – С. 209–218.
131. Семенов, О. Формування професійної майстерності майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти : монографія / Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, М. П. Лещенко та ін. – Київ : Поліграфічно-видавничий центр ТОВ «Імекс ЛТД», 2003. – С. 202–213.
132. Семенов, О. М. Виховний потенціал лінгвокультурології у професійній парадигмі майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Теоретико-методологічні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : збірник наукових праць – Київ ; Житомир : Волинь, 2003. – С. 355–361.

133. Семенов, О. М. Теоретичні основи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Житомирського державного педагогічного університету. – 2003. – № 12. – С. 93–96.

2004

134. Семенов, О. Зміст професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в 60-их роках ХХ ст. [Текст] / О. Семенов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2004. – Вип. 11. – С. 25–28.
135. Семенов, О. Інноваційні технології у мовній освіті майбутнього вчителя української словесності [Текст] / О. Семенов // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Серія: Педагогічні науки. – Полтава, 2004. – Вип. 2 (35). – С. 58–62.
136. Семенов, О. Професійна спрямованість навчально-наукових практик на філологічному факультеті педуніверситету [Текст] / О. М. Семенов // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини / [редкол.: Н. С. Побірченко (головний редактор) та ін.]. – Умань : Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини, 2004. – Вип. 8. – С. 55–61.
137. Семенов, О. Становлення національної системи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури (20-ті роки ХХ століття) [Текст] / О. Семенов // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2004. – № 5. – С. 104–109.
138. Семенов, О. Сучасні інформаційні технології у професійній філологічній освіті: проблеми, пошуки, перспективи [Текст] / О. Семенов // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, досвід, проблеми : збірник наукових праць / [редкол. І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – Київ ; Вінниця : ДОВ Вінниця, 2004. – Вип. 5. – С. 631–638.
139. Семенов, О. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Проблеми сучасної педагогічної освіти.

Серія: Педагогіка і психологія : збірник статей. – Ялта : РВВ КДГІ, 2004. – Вип. 6, ч. 2. – С. 151–156.

140. Семенов, О. М. Нові підходи до створення навчальних посібників для студентів – майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2004. – Вип. 16. – С. 110–114.
141. Семенов, О. М. Підготовка мовної особистості вчителя-словесника на засадах українознавства [Текст] / О. Семенов // Збірник наукових праць інституту українознавства. – Київ : Міленіум, 2004. – Т. II. – С. 293–297.
142. Семенов, О. М. Роль філологічного аналізу художнього тексту у професійній підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Черкаси, 2004. – Вип. 54. – С. 123–128.
143. Семенов, О. М. Становлення і розвиток національної системи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Наука і сучасність : збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Київ : Логос, 2004. – Том. 43. – С. 132–141.
144. Семенов, О. М. Тенденції професійної підготовки майбутнього вчителя рідної мови у США [Текст] / О. Семенов // Наукові записки Ніжинського державного педагогічного університету. Серія: Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2004. – № 4. – С. 176–179.

2005

145. Семенов, О. Педагогічна практика – шлях до професійної майстерності вчителя-словесника [Текст] / О. Семенов // Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, Л. П. Пуховська та ін. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – С.185–196.
146. Семенов, О. Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури у 80-х роках ХХ століття [Текст] / О. Семенов // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2005. – № 1. – С. 88–94.

147. Семенов, О. Сучасні зарубіжні технології підготовки майбутнього вчителя-словесника [Текст] / О. Семенов // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16, Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : збірник наукових праць / [редкол. Н. В. Гузій (відповідальний редактор) та ін.]. – Київ : НПУ, 2005. – Вип. 3. – С. 94–98.
148. Семенов, О. М. Вимоги до вчителя української мови і літератури у світлі нової філософії освіти [Текст] / О. Семенов // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць. – Рівне : РДГУ, 2005. – Вип. 30. – С. 130–134.
149. Семенов, О. М. Електронні навчальні засоби у професійній підготовці студентів-філологів [Текст] / О. Семенов // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. – 2005. – № 5. – С. 94–98.
150. Семенов, О. М. Методологічні основи системного і компетентнісно-орієнтованого підходів у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. – 2005. – Вип. 6. – С. 29–38.
151. Семенов, О. М. Наукові конференції як засіб удосконалення професійної компетенції майбутніх учителів-словесників [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка. – 2005. – Вип. 25. – С. 81–84.
152. Семенов, О. М. Проблеми підготовки вчителя української мови і літератури в умовах нової соціокультурної дійсності [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки : збірник наукових праць / [редкол.: М. О. Лазарєв, А. В. Іванченко, В. І. Лозова]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2005. – Ч. 1. – С. 20–26.

2006

153. Семенов, О. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів [Текст] / О. Семенов // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : збірник наукових

праць. – Львів : Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2006. – С. 596–600.

154. Семенов, О. М. Модель системи професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – Глухів : ГДПУ, 2006. – Вип. 8. – С. 204–210.

2007

155. Семенов, О. Мовна особистість учителя в соціокультурній парадигмі XXI століття [Текст] / О. Семенов // Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український щорічник / за ред.: Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2007. – Вип. IX. – С. 323–332.
156. Семенов, О. М. Актуальні проблеми мовної підготовки магістрів на факультетах української філології [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки : Неперервна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: М. О. Лазарєв (відповідальний редактор), А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007 – Ч. 2. – С. 208–213.
157. Семенов, О. М. Досвід мовно-професійного становлення вчителя рідної мови у Польщі [Текст] / О. М. Семенов // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології : II польсько-український форум, (15–16 травня 2007 р.) : збірник наукових праць / Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; Комітет педагогічних наук Польської академії наук ; Інститут педагогіки Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської ; [за заг. ред. Н. Г. Ничкало]. – Харків : НТУ «ХП», 2007. – С. 562–566.
158. Семенов, О. М. Лінгвістична підготовка – невід'ємна складова розвитку україномовної особистості майбутнього вчителя [Текст] / О. М. Семенов // Гумань : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – 2007. – С. 25–33.

159. Семенов, О. М. Лінгвокраєзнавство як засіб розвитку мовної культури студента-філолога [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Черкаського університету. – 2007. – Вип. 8. – С. 6–12.
160. Семенов, О. М. Мовна культура – невід’ємна складова педагогічної майстерності [Текст] / О. М. Семенов // Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах : колективна монографія / Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України ; [авт. кол.: І. А. Зязюн, Е. О. Помиткін, Т. В. Іванова та ін.]. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – Розділ IV. – С. 107–132.
161. Семенов, О. М. Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне [Текст] / О. Семенов // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : збірник наукових праць / [за заг. ред. акад. АПН М. Б. Євтуха, уклад. О. В. Михайличенко]. – Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня» : Видавництво Козацький вал, 2007. – Вип. 34. – С. 185–188.
162. Семенов, О. М. Формування лінгвокультурознавчої компетенції майбутнього вчителя-словесника [Текст] / О. Семенов // Науковий вісник Миколаївського державного університету : збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки. – Миколаїв : Миколаївський державний університет. – 2007. – Вип. 19. – С. 24–34.

2008

163. Мацько, Л. І. Мовна культура вчителя як засіб формування духовних цінностей учнів [Текст] / Л. І. Мацько, О. М. Семенов // Академік із Сахнівки : навчально-наукове видання. – Черкаси : Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, 2008. – С. 331–354.
164. Мацько, Л. І. Мовна особистість науковця XXI століття [Текст] / Л. І. Мацько, О. М. Семенов // Філософія педагогічної майстерності : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України ; Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського ; [редкол. : Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, Р. С. Гуревичтаін]. – Київ ; Вінниця, 2008. – С. 222–230.
165. Семенов, О. М. Ідеостиль викладача і вченого-лінгвіста у вимірах педагогічної майстерності [Текст] / О. М. Семенов // Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти :

монографія : (за матеріалами виступів учасників на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя в умовах неперервної освіти») / Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка ; [упоряд. О. М. Семеног ; за ред.: М. М. Солдатенко, О. М. Семеног ; рец.: О. А. Біда, В. І. Бобрицька, Н. Н. Чайченко]. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – С. 192–198.

166. Семеног, О. М. Концепт «педагогічне спілкування» в українській літературі [Текст] / О. М. Семеног // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки / Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2008. – Вип. 132. – С. 125–131.
167. Семеног, О. М. Мовна особистість педагога-дослідника в соціокультурній парадигмі XXI століття [Текст] / О. М. Семеног // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки / Глухівський державний педагогічний університет. – Глухів : ГДПУ, 2008. – Вип. 11. – С. 23–27.
168. Семеног, О. М. Науково-дослідна лабораторія: продуктивний діалог викладача і студента [Текст] / О. М. Семеног // Педагогічні науки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва (головний редактор), М. О. Лазарев (відповідальний редактор), В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – Ч. 1 : Освітні інновації. – С. 266–272.
169. Семеног, О. М. Стилї і жанри педагогічного спілкування в українській літературі [Текст] / О. М. Семеног // Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : збірник наукових праць / [за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало]. – Київ ; Хмельницький, 2008. – С. 96–103.
170. Семеног, О. М. Тенденції культуромовної підготовки вчителя в зарубіжній школі [Текст] / О. М. Семеног // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси : Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, 2008. – Вип. 126. – С. 128–136.

171. Семенов, О. М. Етнолінгвістичний аналіз етнографічної пам'ятки [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки : збірник наукових праць / Херсонський державний університет. – Херсон : Видавництво Херсонського державного університету, 2009. – Вип. 52. – С. 80–84.
172. Семенов, О. М. Інформаційне забезпечення викладання української мови у вищій школі: реалії і потреби [Текст] / О. М. Семенов // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : збірник наукових праць / Львівський державний університет безпеки життєдіяльності ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України / [за ред. М. Козяра, Н. Ничкало]. – Львів, 2009. – Вип. 2, ч. 2. – С. 267–270.
173. Семенов, О. М. Мистецтво фольклорного слова у розвитку культуромовної особистості педагога [Текст] / О. М. Семенов // Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент : збірник наукових праць / Мистецький інститут художнього моделювання та дизайну імені Сальвадора Далі. – Київ, 2009. – Вип. 4. – С. 131–140.
174. Семенов, О. М. Мовлення викладача як мовно-риторичний взірць [Текст] / О. М. Семенов // Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності : збірник наукових праць / за заг. ред. І. А. Зязюна ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ ; Харків : НТУ «ХПІ», 2009. – С. 452–458.
175. Семенов, О. М. Мовна індивідуальність науковця [Текст] / О. М. Семенов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: № 8, Філологічні науки : збірник наукових праць – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 3. – С. 171–175.
176. Семенов, О. М. Мовна майстерність науковця [Текст] / О. М. Семенов // Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український щорічник / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2009. – Вип. XI. – С. 75–80.
177. Семенов, О. М. На допомогу молодим ученим [Текст] / О. М. Семенов // Українська мова в освітньому просторі : навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 11–13.

178. Семенов, О. М. Навчальна та наукова складові магістерської підготовки [Текст] : (на прикладі факультету української філології) / О. М. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць. – Київ ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2009. – С. 47–55.
179. Семенов, О. М. Назви дитячого одягу в сучасній українській мові [Текст] / О. М. Семенов // Філологічні науки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), П. І. Білоусенко та ін.] – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. – С. 123–128.
180. Семенов, О. М. Шанована Богом і людьми, дорога і близька серцю, наша Нелле Григорівно! [Текст] : [вітальне слово до ювілею видатного українського вченого та педагога Н. Г. Ничкало] / О. М. Семенов // Відданість – ознака таланту : [науково-популярне видання до ювілею академіка Н. Г. Ничкало] / Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих; [за заг. ред. І. А. Зязюна ; уклад.: І. А. Зязюн, О. М. Боровік]. – Київ : [СПД Богданова А. М.], 2009. – С. 146–147.

2010

181. Семенов, О. М. Вивчення ідіостилю сучасного науковця-лінгвіста у профільних класах загальноосвітньої школи [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Луганського університету. Серія: Педагогічні науки / Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2010. – Вип. 18. – С. 123–130.
182. Семенов, О. М. Культура вторинного наукового тексту [Текст] / О. М. Семенов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: Філологічна : збірник наукових праць. – Вінниця : Планер, 2010. – Вип. 12. – С. 18–23.
183. Семенов, О. М. Культура мовлення у науковій діяльності дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Відділ андрагогіки. – Київ ; Ніжин : Лисенко М. М., 2010. – Вип. 2. – С. 79–87.

184. Семенов, О. М. Культура наукового мовлення дослідника в умовах сучасної освітньої парадигми [Текст] / О. М. Семенов // Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції: теорія, досвід, прогнози : збірник наукових статей методологічного семінару, 17 березня 2010 р. : у 2 ч. / [за ред. В. І. Лугового, Н. Г. Ничкало]. – Київ : Педагогічна думка, 2010. – Ч. 1. – С. 161–166.
185. Семенов, О. М. Культура усного наукового мовлення дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Філологічні науки: синхронічний та діахронічний аспекти: збірник наукових праць. / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Херсонський державний університет ; [за заг. ред. Л. М. Горболіс ; редкол.: Л. М. Горболіс, В. В. Герман, К. М. Грамма та ін. ; члени редкол.: Н. І. Ільїнська, І. В. Рибінцев, Н. І. Кириленко та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2010. – Вип. 2. – С. 74–82.
186. Семенов, О. М. Лінгвістичне краєзнавство у фаховій підготовці вчителя-словесника [Текст] / О. М. Семенов // Лінгвокраєзнавство : мовний аспект стилю письменників, періодичних видань, ономастики, діалектів Сумщини : збірник наукових праць / за ред.: В. В. Герман, О. М. Семенов ; [авт. кол.: Т. П. Беценко, В. В. Герман, Н. В. Громова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – С. 104–113.
187. Семенов, О. М. Наукова мовна культура – невід’ємна складова професійної діяльності дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Актуальні проблеми філології: мовознавство, літературознавство, методика викладання філологічних дисциплін : збірник наукових статей / за заг. ред. І. В. Соколової. – Маріуполь : Бізнес-ціль, 2010. – С. 9–14.
188. Семенов, О. М. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності викладача вищої школи як дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти: колективна монографія / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Академії педагогічних наук України, Відділ теорії та історії педагогічної майстерності. – Черкаси : Черкаський національний університет, 2010. – С. 119–134.
189. Семенов, О. М. Сьогодення філологічних професій: соціальне замовлення чи реалізація особистісних потреб [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Черкаського університету. Серія:

Педагогічні науки / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2010. – Вип. 186. – С. 135–139.

190. Семенов, О. М. Цілющі скарби землі (дерева і рослини – символи України) / О. М. Семенов // Домінанти духовного світу українців [Текст] : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / [уклад.: Л. М. Горболіс, О. Р. Єременко ; рец.: А. В. Козлов, Т. С. Мейзерська, В. А. Зарва]. – Суми : Університетська книга, 2010. – С. 191–245.
191. Семенов, О. М. Читання і компресія наукового тексту у професійній діяльності педагогічних працівників [Текст] / О. М. Семенов // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка : збірник наукових праць. – Мелітополь, 2010. – № 4. – С. 100–109.

2011

192. Семенов, О. Академічна лекція як професійний комунікативний феномен [Текст] / О. Семенов // Естетика і етика педагогічної дії : збірник наукових праць / Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка ; [І. А. Зязюн (головний редактор)]. – Київ ; Полтава : [ПНПУ ім. В. Г. Короленка], 2011. – Вип. 2. – С. 91–101.
193. Семенов, О. М. Ключові концепти директора школи [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2011. – Вип. 196, ч. 1. – С. 126–129.
194. Семенов, О. М. Культура особистості дослідника-гуманітарія [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки : збірник наукових праць. – Херсон : Херсонський державний університет, 2011. – Вип. 59. – С. 26–30.
195. Семенов, О. М. Культура суб'єкта науково-дослідницької діяльності [Текст] / О. М. Семенов // Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку XXI століття : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Комітет педагогічних наук Польської академії наук. – Черкаси : Чабаненко А. Ю., 2011. – С. 484–488.

196. Семенов, О. М. Магістерська освіта як освіта майбутніх викладачів вищої школи [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2011. – Вип. 196, ч.1. – С. 126–129.
197. Семенов, О. М. Михайло Шевченко [Текст]: (1947) : [про українського поета, уродженця Сумщини Михайла Васильовича Шевченка] / О. М. Семенов // Літературне краєзнавство : посібник для студентів-філологів, учителів і учнів шкіл / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [упоряд.: Л. М. Горболіс, О. Р. Єременко, Н. П. Каменська ; рец.: В. І. Статівка, В. Ф. Шевченко]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2011. – С. 167–181.
198. Семенов, О. М. Мовно-методичний курс для магістрантів: здобутки і проблеми зарубіжної та української вищої школи [Текст] / О. М. Семенов // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал. – Київ, 2011. – № 1. – С. 62–72.
199. Семенов, О. М. Навчальна практика як соціально-професійний феномен [Текст] / О. М. Семенов // Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи : збірник наукових праць. – Вінниця, 2011. – С. 150–156.
200. Семенов, О. М. Науковий текст: властивості і мовні засоби текстової організації [Текст] / О. М. Семенов // Філологічні науки: синхронічний та діахронічний аспекти : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Херсонський державний університет ; за заг. ред. Л. М. Горболіс ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), К. М. Грамма та ін.] – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2011. – С. 163–174.
201. Семенов, О. М. Наукові заходи як засіб вияву культури наукової комунікації дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Відділ андрагогіки. – Київ : ЕКМО, 2011. – Вип. 3, ч. 1. – С. 83–92.
202. Семенов, О. М. Ціннісні орієнтири вищої філологічної освіти у XXI столітті [Текст] / О. М. Семенов // Професійна освіта: педагогіка і

психологія : польсько-український щорічник / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2011. – Вип. XIII. – С. 191–198.

2012

203. Семенов, О. М. Індивідуальність учителя у проекції педагогічного дискурсу [Текст] / О. М. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ : ТОВ ВД «ЕКМО», 2012. – Вип. 5. – С. 174–180.
204. Семенов, О. М. Навчання української мови крізь призму діалогу особистостей [Текст] / О. М. Семенов // Психологічні і педагогічні проблеми педагогічної дії : збірник наукових праць : у 2 ч. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, НТУ «ХПІ» ; [за наук. ред. Л. О. Хомич, О. М. Ігнатович]. – Харків, 2012. – Ч. II. – С. 176–184.
205. Семенов, О. М. Наукова мовна культура як основа фахового саморозвитку [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічна і психологічна науки в Україні : збірник наукових праць : (До 20-річчя АПН України) : [у 5 т.] / НАПН України. – Київ : Педагогічна думка, 2012. – Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – С. 274–282.
206. Семенов, О. М. Науковий текст як засіб професійної самореалізації дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, Б. В. Год, О. В. Єременко та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – № 7 (25). – С. 286–294.
207. Семенов, О. М. Роль особистості Вчителя у формуванні культури наукового дослідження [Текст] / О. М. Семенов // Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи : збірник наукових праць / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького. – Житомир : Видавництво Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2012. – С. 368–376.
208. Семенов, О. М. Учитель-словесник у вимірах компетенційної парадигми освіти [Текст] / О. М. Семенов // Компетентнісний підхід у неперервній освіті : [колективна] монографія ; [авт. кол.:

Н. Б. Голуб, І. Г. Єрмаков, Л. О. Лузан та ін. ; за наук. ред. І. Г. Єрмакова]. – Донецьк : Каштан, 2012. – С. 170–203.

2013

209. Семенов, Е. Н. Медиаобразование будущего учителя в высшей филологической школе: опыт зарубежья и Украины [Текст] / Е. Н. Семенов // Вектор науки ТГУ. – Киев, 2013. – № 1 (12). – С. 239–242.
210. Семенов, О. Культура роботи з науковим текстом – невід'ємна складова науково-методичної роботи вчителя [Текст] / О. Семенов // Професійне становлення особистості. – Хмельницький : Хмельницький національний університет, 2013. – № 3. – С. 105–114.
211. Семенов, О. М. Словник у розвитку комунікативної культури особистості дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [редкол. Л. Б. Лук'янова (голова) та ін.]. – Ніжин : Видавець П. П. Лисенко, 2013. – Вип. 7. – С. 159–167.
212. Семенов, О. Мовнокомунікативна особистість дослідника: досвід, проблеми, перспективи формування у вищій школі [Текст] / О. Семенов // Вісник Прикарпатського університету. Серія: «Педагогіка». – Івано-Франківськ, 2013. – Вип. XLIX. – С. 14–19.
213. Семенов, О. Ніла Волошина: «Основне для вчителя – не вичерпати себе» [Текст] / О. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Відділ андрагогіки ; [редкол. Л. Б. Лук'янова (голова) та ін.]. – Ніжин : Видавець П. П. Лисенко, 2013. – Вип. 6. – С. 137–141.
214. Семенов, О. Педагогічна майстерність академіка Любові Мацько [Текст] / О. Семенов // Естетика і етика педагогічної дії : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України. – Київ : НАПН України, 2013. – Вип. 5. – С. 88–99.
215. Семенов, О. Пропедевтична славистична підготовка майбутнього вчителя у вимірах полікультурної компетентності [Текст] / О. Семенов // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16, Творча особистість

- учителя: проблеми теорії і практики : збірник наук. праць / [ред. Н. В. Гузій (відповідальний редактор)]. – Київ : Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 2013. – Вип. 20 (30). – С. 191–196.
216. Семенов, О. Роль і місце словника у розвитку комунікативної культури особистості дослідника [Текст] / О. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [редкол.: Л. Б. Лук'янова та ін.]. – Ніжин : Видавець П. П. Лисенко, 2013. – Вип. 7. – С. 159–167.
217. Семенов, О. Учительська праця в рефлексіях Івана Павла II [Електронний ресурс] / О. Семенов // Професійна освіта: педагогіка і психологія : Польсько-український щорічник / за ред.: Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2013. – Вип. XV. – С. 145–154. – Режим доступу: dlibra.bg.ajd.czest.pl:8080/Content/1404
218. Семенов, О. Цінності учительської праці в рефлексіях Івана Павла II [Текст] / О. Семенов // Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український щорічник / за ред.: Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2013. – Вип. XV. – С. 145–154. – Режим доступу: dlibra.bg.ajd.czest.pl:8080/Content/1404.
219. Семенов, О. М. Ідіостиль викладача-дослідника у вимірах педагогічної майстерності [Текст] / О. Семенов // Розвиток педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства : [колективна] монографія / [І. А. Зязюн, О. А. Лаврінченко, М. М. Солдатенко, та ін. ; за ред. І. А. Зязюна]. – Київ : Педагогічна думка, 2013. – С. 212–240.
220. Семенов, О. М. Мова ремесла в естетичному розвитку педагога: родинний досвід і реалії сьогодення [Текст] / О. М. Семенов // Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності : навчально-методичний посібник / Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; Бердянський державний педагогічний університет [за наук. ред. О. М. Отич ; І. А. Зязюн, Г. Г. Філіпчук, О. М. Отич та ін. ; передмова і післямова О. М. Отич ; рец.: Н. Є. Миропольська, О. А. Дубасенюк, М. М. Солдатенко]. – Київ ; Бердянськ :

Бердянський державний педагогічний університет, 2013. – С. 81–98 с.

221. Семенов, О. М. Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна: лінгвоаксіологічний аспект [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [редкол. : Н. Г. Ничкало (голова) та ін. ; упоряд. : Н. Г. Ничкало, О. М. Боровік]. – Київ : Богданова А. М., 2013. – С. 153–160.
222. Семенов, О. М. Професійно-творча самореалізація педагога-дослідника в інноваційній освіті [Текст] / О. М. Семенов // Професійно-творча самореалізація майбутнього педагога в інноваційній освіті : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за ред. проф. М. О. Лазарєва]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. – С. 136–157.
223. Семенов, О. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх економістів [Текст] / О. М. Семенов // Педагогіка вищої та середньої школи : збірник наукових праць. – Кривий Ріг, 2013. – С. 266–270.

2014

224. Семенов, О. Концепт «Людина праці» у рефлексіях майстра професійної педагогіки [Текст] / О. Семенов // Я-концепція Неллі Ничкало у вимірі професійного розвитку особистості : збірник наукових праць / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) [та ін.]. ; упоряд.: О. М. Отич, О. М. Боровік] ; Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ, 2014. – С. 496–503.
225. Семенов, О. М. Краса вчительської праці у рефлексіях українських і польських педагогів [Текст] / О. М. Семенов // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал. – Київ ; Хмельницький, 2014. – Вип. 2. – С. 137–142.
226. Семенов, О. М. Науковий наставник як українська мовна особистість [Текст] / О. М. Семенов // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8, Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) : збірник наукових праць / за ред. Л. І. Мацько. – Київ : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 5. – С. 273–279.

227. Семенов, О. М. Професійна підготовка майбутнього вчителя на основі поліпарадигмального підходу [Текст] / О. М. Семенов // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. – Київ ; Кіровоград. – 2014. – Т. 1, вип. 3 (54). – С. 77–82.
228. Семенов, О. М. Творчий саморозвиток майбутнього вчителя у процесі евристичного навчання [Текст] / О. М. Семенов // Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за ред. проф. М. О. Лазарєва]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – С. 137–173.
229. Семенов, О. М. Учительська професія в соціально-педагогічному і професійно-особистісному вимірах [Текст] / О. М. Семенов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [редкол.: Л. Б. Лук'янова (голова) та ін.] – Ніжин : Видавець П. П. Лисенко, 2014. – Вип. 2 (9). – С. 255–261.
230. Семенов, О. М. Фахова підготовка майбутнього вчителя у вимірах крос-культурного діалогу [Текст] / О. М. Семенов // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал / [Н. М. Бідюк (головний редактор)]. – Київ ; Хмельницький : Хмельницький національний університет, 2014. – № 3, т. 4. – С. 38–43.

2015

231. Семенов, О. Етноестетика мови української родини [Текст] / О. Семенов // Естетика і етика педагогічної дії : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, ПНПУ ім. В. Г. Короленка. – 2015. – Вип. 12. – С. 48–57.
232. Семенов, О. М. Лінгвоперсонологія вченого крізь призму науково-педагогічного дискурсу [Текст] / О. М. Семенов // Формування мовної особистості: лінгводидактичні засади : збірник наукових праць. – Черкаси. – 2015. – С. 23–31.
233. Семенов, О. Магістерська філологічна освіта: досвід української та зарубіжної вищої школи [Текст] / О. Семенов // Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności : VI українсько-польський форум : збірник наукових праць, (15–16 вересня 2015 р.). у 2 т. / Міністерство освіти і науки України, Національна академія

педагогічних наук України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Комітет педагогічних наук Польської академії наук. – Київ ; Варшава : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Т. 2. – С. 422–432.

234. Семенов, О. М. Підготовка магістрів з філології в Україні та за кордоном: пошук освітніх стратегій [Текст] / О. М. Семенов // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал / Н. М. Бідюк (головний редактор). – Київ ; Хмельницький : Хмельницький національний університет, 2015. – Вип. 5. – С. 134–141.
235. Семенов, О. М. Програма з української мови філологічного напрямку профільного рівня [Текст] / О. Семенов, Л. Мацько // Молодий вчений. – 2015. – № 2. – С. 110–112.
236. Семенов, О. М. Український вчений у європейському культурно-освітньому просторі [Текст] / О. М. Семенов // Григорій Васянович – син співучого Полісся : до 70-річчя від дня народження. — Львів : Сполом, 2015. – С. 185–192.

2016

237. Семенов, О. Академічна культура – фундаментальний складник підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта» [Текст] / О. Семенов // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семенов ; [авт. кол.: О. Семенов, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 7, підрозділ 7. 4. – С. 351–367.
238. Семенов, О. Академічна культура – фундаментальний складник підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта» [Текст] / О. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – № 5 (59). – С. 192–203.
239. Семенов, О. Висновки [Текст] / О. Семенов // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний

- педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семеног ; [авт. кол.: О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін.] – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – С. 368–371.
240. Семеног, О. Електронні освітні ресурси в лінгвометодичній підготовці педагога-дослідника [Текст] / О. Семеног // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – № 10 (64). – С. 123–134.
241. Семеног, О. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців нефілологічного профілю як культуромовної особистості [Текст] / О. Семеног // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семеног ; [авт. кол.: О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 7, підрозділ 7. 1. – С. 297–315.
242. Семеног, О. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців у вищій школі у проекції пракселогічного підходу і контролю якості [Текст] / О. Семеног // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семеног ; [авт. кол.: О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 1. – С. 13–57.
243. Семеног, О. Передмова [Текст] / О. Семеног // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семеног ; [авт. кол.: О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – С. 11–12.
244. Семеног, О. Підготовка майбутніх учителів до гурткової роботи з риторичної майстерності [Текст] / О. Семеног // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг.

- ред. О. Семенов ; [авт. кол.: О. Семенов, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 5, підрозділ 5. 5. – С. 258–270.
245. Семенов, О. Соціокультурний компонент у підготовці іноземних студентів-медиків [Текст] / О. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – № 6 (60). – С. 87–97.
246. Семенов, О. Технології лінгвістичної підготовки майбутніх учителів як культуромовної особистості [Текст] / О. Семенов // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семенов ; [авт. кол.: О. Семенов, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 4. – С. 139–222.
247. Семенов, О. Технологія сучасного заняття з лінгвістичних курсів [Текст] / О. Семенов, Н. Громова // Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців : монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за заг. ред. О. Семенов ; [авт. кол.: О. Семенов, В. Герман, Н. Громова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Розділ 2. – С. 58–112.
248. Семенов, О. М. Діалог творчих особистостей: праксеологічний підхід [Текст] / О. М. Семенов // Мій університет – моя гордість: діалог триває : збірник студентських праць / за ред. О. Семенов, Н. Громової, М. Ячменик. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – С. 4–12.
249. Семенов, О. М. Ключові концепти Я-концепції академіка Неллі Ничкало [Текст] / О. М. Семенов // Естетика і етика педагогічної дії : збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка. – 2016. – Вип. 14. – С. 9–23.
250. Семенов, О. М. Наставництво як націєтворчий феномен [Текст] / О. М. Семенов // Проблеми освіти : науково-методичний збірник /

Міністерство освіти і науки України Інститут модернізації змісту освіти. – Київ, 2016. – С. 469–474.

251. Семенов, О. М. Науково-педагогічне наставництво як спосіб самореалізації професійно-творчого потенціалу [Текст] / О. М. Семенов // Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [за ред. М. О. Лазарева ; рец.: О. В. Лобова, Н. Н. Чайченко]. – Суми : [ФОП Цьома С. П.], 2016. – С. 119–136.
252. Семенов, О. М. Семен Устимович Гончаренко як акмеособистість у царині методології науково-педагогічних досліджень [Текст] / О. М. Семенов // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2016. – Вип. 4 (10). – С. 117–120.

2017

253. Семенов, О. Підготовка майбутніх учителів до гурткової роботи з риторичної майстерності [Текст] : (на матеріалі творчої спадщини Олександра Захаренка) / О. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва (головний редактор), О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – № 1 (65). – С. 163–174.
254. Семенов, О. Підготовка майбутніх учителів-словесників до позакласної діяльності з патріотичного виховання: лінгвоаксіологічний контекст [Текст] / О. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – № 6 (70). – С. 142–152.
255. Семенов, О. Семен Устимович Гончаренко: покликання академічного учителя [Текст] / О. Семенов // Актуальні питання природничо-математичної освіти : збірник наукових праць. – 2017. – Вип. – 2 (10). – С. 6–10.

256. Семенов, О. Фахова етика у лінгвокультурному вимірі: американський досвід [Текст] / О. Семенов, О. Кравченко // Естетика і етика педагогічної дії. – 2017. – Вип. 16. – С. 70–83.
257. Семенов, О. Цифрові наративи в методичній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». – Слов'янськ : ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2017. – Вип. 5, ч. 2. – С. 46–48.
258. Семенов, О. Цифрові освітні ресурси у професійній діяльності викладача вищої школи [Текст] / О. Семенов // Освіта Сумщини. – 2017. – № 1 (33). – С. 14–19.
259. Семенов, О. М. Академічна лекція і академічний учитель в цифрову епоху: праксеологічний підхід [Текст] / О. М. Семенов // Фізико-математична освіта : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Фізико-математичний факультет ; [редкол.: Ф. М. Лиман, В. С. Іваній, М. В. Каленик та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – Вип. 2 (12). – С. 140–146.
260. Семенов, О. М. Етнолінгводидактична культура учителя у праксеологічному вимірі [Текст] / О. М. Семенов // Рідне слово в етнокультурному вимірі : збірник наукових праць / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Дрогобич : Посвіт, 2017. – С. 461–471.
261. Семенов, О. М. Методичне забезпечення формування мовної культури майбутніх докторів філософії, документознавців, в умовах цифрового суспільства [Текст] / О. М. Семенов, О. В. Семеніхіна // Фізико-математична освіта : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Фізико-математичний факультет. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – Вип. 4 (14). – С. 281–288.
262. Семенов, О. М. Наставництво в науці і освіті дорослих [Текст] / О. М. Семенов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки / [редкол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул,

Н. С. Савченко та ін.]. – Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – Вип. 152. – С. 46–51.

263. Семенов, О. М. Формування академічної культури майбутніх педагогів-дослідників в умовах цифрового творчого середовища як наукова проблема [Текст] / О. М. Семенов, О. В. Семеніхіна // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – Т. 16. – № 6. – С. 21–31.
264. Семенов, О. М. Художньо-педагогічний наратив як засіб формування культури педагогічного спілкування [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка : науковий журнал. – Житомир : Видавництво Євенок О. О. – 2017. – Вип. 2 (88). – С. 243–248.

2018

265. Семеніхіна, О. В. Формування у майбутніх учителів умінь раціонально обрати програмний засіб: праксеологічний підхід [Текст] / О. В. Семеніхіна, О. М. Семенов, М. Г. Друшляк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2018. – Т. 63. – Вип. 1. – С. 230–241.
266. Семенов, О. М. Культуромовна особистість майбутнього учителя в об'єктиві концепції «Нова українська школа» [Текст] / О. М. Семенов // Проблеми освіти : збірник наукових праць. – Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2018. – Вип. 88, ч. 2. – С. 205–215.
267. Семенов, О. М. Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури до організації дозвілєвої діяльності старшокласників засобами медіаосвіти [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – № 4 (78). – С. 215–225.
268. Семенов, О. М. Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх фахівців з документознавства в умовах університетської освіти: термінологічний і культурологічний компоненти [Текст] / О. М. Семенов, А. Сьоміна // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені

- А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – № 5 (79). – С. 248–260.
269. Семенов, О. М. Формування академічної культури майбутніх документознавців на основі інноваційних підходів [Текст] / О. М. Семенов // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2018. – № 3 (137), квітень. – С. 256–267.
270. Семенов, О. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців засобами інноваційних технологій: праксеологічний підхід [Текст] / О. М. Семенов, О. Г. Козлова, Н. Величко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – № 5 (79). – С. 235–248.
271. Семенов, О. Націєтворча концепція Івана Андрійовича Зязюна в умовах реформування педагогічної освіти [Текст] / О. Семенов // Естетика і етика педагогічної дії: збірник наукових праць / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – 2018. – Вип. – 18. – С. 30–43.
272. Семенов, О. Семен Устимович Гончаренко як акмеособистість [Текст] / О. Семенов // Лицар педагогічної науки: науково-популярне видання до 90-річчя від дня народження академіка Семена Устимовича Гончаренка / за заг. ред. Л. Б. Лук'янової ; упоряд.: О. В. Аніщенко, А. М. Семко. – Київ : ТОВ «ДКС–Центр», 2018. – С. 84–90.

НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ У МАТЕРІАЛАХ КОНФЕРЕНЦІЙ, СИМПОЗИУМІВ, СЕМІНАРІВ ТА ЧИТАНЬ

1989

273. Семенов, О. М. Активізація самостійної роботи студентів на заняттях з рідної мови [Текст] / О. М. Семенов // Проблеми перебудови вищої педагогічної освіти : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. – Глухів, 1989. – С. 59–61.

1990

274. Семенов, О. М. Елементи народної педагогіки в шкільному курсі української мови [Текст] / О. М. Семенов // Актуальні питання вивчення у вузі курсу методики викладання української мови та літератури : матеріали Республіканської науково-практичної конференції. – Ніжин, 1990. – С. 54–55.
275. Семенов, О. М. Проблеми української діалектології на сучасному етапі [Текст] / О. М. Семенов // Тези доповідей XVI Республіканських діалогічних нарад. – Житомир, 1990. – С. 177–179.

1991

276. Семенов, О. Використання діалектної лексики в курсі початкової школи [Текст] / О. М. Семенов // Мова в системі початкового навчання : матеріали Республіканської науково-практичної конференції. – Полтава, 1991. – С. 100–102.

1992

277. Семенов, О. М. Народна будівельна лексика Глухівщини [Текст] / О. М. Семенов // Історико-культурна спадщина Глухівщини : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. – Глухів, 1992. – С. 119–121.

1993

278. Семенов, О. Використання діалектної лексики на уроках народознавства [Текст] / О. Семенов // Розбудова національної

початкової школи : матеріали Усеукраїнської науково-практичної конференції. – Полтава, 1993. – С. 97–99.

1994

279. Семенов, О. М. Етнолінгвістичний компонент у фаховій підготовці студентів-філологів [Текст] / О. М. Семенов // Всебічний розвиток особистості студента : матеріали науково-практичної конференції / за ред. акад. Д. О. Тхоржевського. – Ірпінь, 2001. – С. 189–195.
280. Семенов, О. Роль народнорозмовної лексики у підвищенні рівня знань студентів з історії національної культури рідного краю [Текст] / О. М. Семенов // Історія і сучасність педагогічної освіти : тези доповідей. – Глухів, 1994. – С. 48–50.

2001

281. Семенов, О. М. Мовне виховання особистості в педагогічному університеті [Текст] / О. М. Семенов // Українознавство – наука самопізнання українського народу : матеріали X щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Стан, проблеми, перспективи розвитку українознавства», (18–20 жовтня 2001 р.) / [за заг. ред. П. П. Кононенко ; О. Б. Ярошинський (науковий редактор–упорядник)]. – Київ : НДІУ, 2001. – С. 245–247.

2003

282. Семенов, О. Використання педагогічної спадщини Януша Корчака у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Збірник наукових праць : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, (22–23 жовтня 2003 р., м. Умань) / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; [В. Г. Кузь (головний редактор)]. – Київ : Науковий світ, 2003. – Спец. вип.: Гуманістичні ідеї педагогічної спадщини Януша Корчака в ХХІ столітті. – С. 140–146.
283. Семенов, О. М. Підготовка майбутніх учителів української філології в умовах багаторівневого навчання [Текст] / О. М. Семенов // Наука і освіта : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «Педагогіка». – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2003. – Т. 8. – С. 38–40.

2004

284. Семенов, О. М. Мистецький компонент у професійній підготовці вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: теоретичні та методичні засади розвитку : тези Міжнародної наукової конференції, (30 червня – 2 липня 2004 р.). – Київ ; Суми : ВВП «Мрія-1», 2004. – С. 379–381.

2007

285. Семенов, О. М. Мовна культура педагога-дослідника в контексті Болонського процесу [Текст] / О. М. Семенов // Професійна підготовка вчителів в умовах упровадження кредитно-модульної системи : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції / [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. П. Хоружа, О. В. Караман та ін.]. – Київ : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2007. – С. 46–49.

2008

286. Семенов, О. М. Компетентнісні підходи в навчанні української мови у 10–12 класах середньої школи [Текст] / О. М. Семенов, Л. І. Мацько // Мовне обличчя міста: Черкаси–2007 : матеріали науково-практичної конференції, 9 листопада 2007 р. м. Черкаси. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – С. 16–21.
287. Семенов, О. М. Мовна культура сучасного дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2007 р. / [редкол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2008. – С. 184–185.

2009

288. Семенов, О. М. Лексикографічна культура сучасного педагога-дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 22–24 квітня 2009 р. / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – Київ ; Житомир : КІМ, 2009. – С. 620–629.

289. Семенов, О. М. Мовна особистість Любові Мацько [Текст] / О. М. Семенов // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр СумДПУ імені А. С. Макаренка у 2008 р. / [редкол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – С. 148.

2010

290. Семенов, О. М. Наукова мова як комунікативний феномен [Текст] / О. М. Семенов // Гуманізм та освіта : збірник матеріалів Х Міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 14–16 вересня 2010 р. – Вінниця, 2010. – С. 298–302. – Режим доступу: <http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2010/txt/Semenog.php>
291. Семенов, О. М. Наукова стаття як самостійний науковий твір [Текст] / О. М. Семенов // Мовне обличчя міста : матеріали науково-практичної конференції, 1 червня 2010 р. / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [редкол. Л. І. Мацько та ін.]. – Черкаси, 2010. – С. 24–33.
292. Семенов, О. М. Особливості навчального мовного курсу для здобувачів наукового ступеня [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічна майстерність як система професійно-мистецьких компетенцій : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України 2009 р. – Вінниця : Планер, 2010. – С. 238–240.

2011

293. Семенов, О. М. Магістерська освіта як освіта дорослих [Текст] / О. М. Семенов // Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, науковців / Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ; Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників. – Суми : ВВП «Мрія» ТОВ, 2011. – Т. I, секції: № 1 (сесії 1.1–1.7), № 4 (сесії 4.1–4.7). – С. 304–307.
294. Семенов, О. М. Методика викладання української мови у вищих закладах освіти: реалії і перспективи магістерської підготовки [Текст] / О. М. Семенов // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету імені

- А. С. Макаренка у 2010 р. / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [відповідальний редактор А. А. Сбруєва ; редкол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – С. 13–14.
295. Семенов, О. М. Методична підготовка магістрантів: досвід, проблеми, перспективи [Текст] / О. М. Семенов // Магістратура: стан, проблеми, перспективи розвитку : збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції для аспірантів, викладачів, науковців / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : СОІППО, 2011. – С. 158–164.
296. Семенов, О. М. Морфологічні норми – невід’ємна складова фахового саморозвитку дослідника [Текст] / О. Семенов // Мовне обличчя міста : матеріали науково-практичної конференції, 1 червня 2011 р. / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [редкол. Л. І. Мацько та ін.]. – Черкаси, 2011. – С. 6–19.
297. Семенов, О. М. Наукова мовна культура викладача-дослідника [Текст] / О. М. Семенов // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції / Івано-Франківський національний технічний університет. – Івано-Франківськ : ІФНТУ, 2011. – С. 24–28.
298. Семенов, О. М. Сьогодні лексичних запозичень в українській мові [Текст] / О. М. Семенов // Українська словесність та культура в контексті формування духовно-моральних цінностей : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь, 2011. – С. 189–190.
299. Семенов, О. М. Університетська лекція у вимірах педагогічної дії [Текст] / О. М. Семенов // Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до педагогічної дії : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, (20–21 травня 2011 р., м. Житомир). – Житомир : Видавництво Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2011. – С. 74–79.

2012

300. Семенов, О. М. Мистецтво фольклорного слова [Текст] / О. М. Семенов // Професійно-мистецька школа у системі національної освіти України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 3–5 жовтня 2012 р., с. Мала Білозерка Запорізької області / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Малобілозерська естетична гімназія-інтернат «Дивосвіт». – Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. – С. 39–43.
301. Семенов, О. М. Словник у професійній діяльності : ціннісні орієнтири [Текст] / О. М. Семенов // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, 12–14 листопада 2012 р. / Львівський держаний університет безпеки життєдіяльності ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ ; Львів, 2012. – Вип. 3, ч. 2. – С. 271–274.
302. Семенов, О. М. Урок української мови крізь призму діалогу особистостей [Текст] / О. М. Семенов // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2011 р. : за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2011 р. / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – С. 10–11.

2013

303. Семенов, О. М. Допрофесійна філологічна підготовка учнів [Текст] / О. М. Семенов // Матеріали наукової конференції : за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету у 2012 р. / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. – С. 4.
304. Семенов, О. М. Творча самореалізація особистості дослідника в науково-навчальному тексті [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічне забезпечення творчої самореалізації особистості в інноваційній

освіті : матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю, (21–22 листопада 2013 року, м. Суми) / Міністерство освіти і науки України ; Управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України та ін. ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. М. Семеног, Н. В. Гузій та ін.]. – [Суми] : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], [2013]. – С. 16–18.

2014

305. Семеног, О. М. Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів-словесників [Текст] / О. Семеног // Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації» : матеріали методологічного семінару, 3 квітня 2014 р., м. Київ : [у 2 ч.] / Національна академія педагогічних наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. І. Ляшенко (заступник голови) та ін.] – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. – Ч. 2. – С. 181–188.
306. Семеног, О. М. Мовотворчість Тараса Шевченка у розвитку комунікативної культури особистості [Текст] / О. М. Семеног // Мовне обличчя Шевченкового краю : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2014. – С. 3–9.

2015

307. Семеног, О. М. Педагогіка честі і гідності УЧИТЕЛЯ / О. М. Семеног // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей [Текст] : збірник матеріалів XII Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О. Рудницької / [Г. І. Сотська (головний редактор)]. – Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2015. – Вип. 6 (10). – С. 46–51.

2016

308. Семеног, О. М. Націєтворчі концепти педагогічної концепції Георгія Філіпчука [Текст] / О. М. Семеног // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей : збірник матеріалів XIII Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О. П. Рудницької. / Г. І. Сотська (головний редактор). – Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – Вип. 7 (10). – С. 41–44.

309. Семенов, О. Особистість майстра-наставника у вимірах української лінгводидактики [Текст] / О. Семенов // Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. І. В. Гайдаєнко. – Херсон, 2016 – С. 21–31.
310. Семенов, О. Особистість учителя у вимірах лінгводидактики Марії Пентилюк [Текст] / О. Семенов // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи», присвяченої 80-річному ювілею від дня народження та 50-річчю наукової діяльності доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Марії Іванівни Пентилюк, (7–8 квітня 2016 р., м. Херсон) / за заг. ред. І. В. Гайдаєнко. – Херсон, 2016 – С. 21–31.

2017

311. Мацько, Л. Профільне навчання з української мови у старшій школі [Текст] / Л. Мацько, О. Семенов // Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 жовтня 2017 року / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Кафедра української мови ; [за ред. О. М. Семенов]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Вип. 1. – С. 70–73.
312. Семенов, О. Академічна культура – основа дослідницького навчання в університеті [Текст] / О. Семенов // Академічна культура дослідника в освітньому просторі : матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 18 травня 2017 р., м. Суми / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Рада молодих учених, науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника» та ін. ; [редкол.: О. М. Семенов, О. В. Семеніхіна, В. І. Статівка та ін.]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – С. 9–13.
313. Семенов, О. Електронна етнолінгводидактика в підготовці майбутнього вчителя [Текст] / О. Семенов // Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали III Міжнародного Конгресу, (м. Одеса, 18–21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені

К. Д. Ушинського. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 110–111.

314. Семенов, О. Ключові концепти філософсько-педагогічних творів Івана Зязюна [Текст] / О. Семенов // Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 25 жовтня 2017 року) / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Кафедра української мови ; [за ред. О. М. Семенов]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – Вип. 1. – С. 18–25.
315. Семенов, О. М. Електронна лінгвометодика в підготовці майбутніх учителів української мови та літератури [Текст] / О. М. Семенов // Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, (06–07 квітня 2017 року, [м. Суми]) / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Сумська обласна державна адміністрація та ін. ; [редкол.: А. А. Сбруєва, Т. М. Дегтяренко, С. Б. Кузікова та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – С. 232–234.
316. Семенов, О. М. Методологічна культура вчителя: акмеологічний підхід [Текст] / О. М. Семенов // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей : збірник матеріалів XIV Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті професора О. П. Рудницької / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [гол. ред. Г. І. Сотська ; редкол.: Н. Г. Ничкало, Л. Б. Лук'янова, Л. О. Хомич та ін.]. – Київ : [Талком], 2017. – С. 70–74.
317. Семенов, О. М. Текстоцентричний підхід до навчання української мови майбутніх молодших спеціалістів з журналістики [Текст] / О. М. Семенов, Н. П. Пономаренко // Матеріали III Міжнародної практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної науки», (31.07.2017, Ajman, UAE). – 2017. – № 8 (24). – С. 72–77.
318. Семенов, О. Праця учителя: праксеологічний підхід [Текст] / О. Семенов // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, (26–28 квітня 2017 р., Київ–Суми). – Суми, 2017. – Т. 2. – С. 28–29.

319. Семенов, О. Формування академічної культури майбутнього педагога-дослідника в умовах цифрового творчого середовища [Текст] / О. Семенов, О. Семеніхіна // Академічна культура дослідника в освітньому просторі: матеріали Першої Усеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 18 травня 2017 р., м. Суми / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Рада молодих учених, науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника» та ін.; [редкол.: О. М. Семенов, О. В. Семеніхіна, В. І. Статівка та ін.; рец.: В. І. Шейко, Л. М. Кравченко, М. П. Вовк]. – Суми: [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – С. 13–15.

2018

320. Семенов, О. Використання творчої спадщини Януша Корчака у фаховій підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи: матеріали 2-ї Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Маріуполь, 18-19 квітень 2018 р.) / Національна академія педагогічних наук України, Маріупольський державний університет; [М. Стріха (відповідальний редактор) та ін.; редкол. Х. Бакірдіз та ін.]. – Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2018. – 645 с.
321. Семенов, О. М. Лінгвоперсонологія Антона Семеновича Макаренка крізь призму художньо-педагогічного наративу [Текст] / О. М. Семенов // Творча спадщина А. С. Макаренка в контексті інноваційного розвитку освіти XXI століття: II Міжнародна науково-практична конференція, 15–16 березня 2018 року / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Сумська обласна державна адміністрація та ін.; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Н. П. Дічек та ін.]. – Суми: [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2018. – С. 44–49.
322. Семенов, О. М. Формування професійної мобільності майбутніх магістрів-філологів в університетах США, Швейцарської Конфедерації [Текст] / О. М. Семенов // Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Маріуполь, 18–19 квітня 2018 р. –

Маріуполь : Маріупольський державний університет, 2018. – С. 192–194.

СТАТТІ В ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ

1992

323. Семенов, О. Народні трудові традиції на уроках читання [Текст] / О. Семенов // Початкова школа. – 1992. – № 2. – С. 68–72.

1993

324. Семенов, О. Хата моя тесовая [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 6. – С. 34–35.

1995

325. Семенов, О. Народні звичаї в системі підготовки майбутнього вчителя [Текст] / О. Семенов // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 4. – С. 131–140.

1996

326. Семенов, О. Плуг на щастя [Текст] / О. Семенов // Початкова школа. – 1996. – № 2. – С. 53–55.
327. Семенов, О. Родинопька [Текст] / О. Семенов // Рідна школа. – 1996. – № 7 – С. 12–13.

1997

328. Семенов, О. Магія рідного слова [Текст] / О. Семенов // Початкова школа. – 1997. – № 11. – С. 47–49.
329. Семенов, О. Родинні виховні традиції як засіб формування особистості майбутнього вчителя [Текст] / О. М. Семенов // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 147–156.

1998

330. Семенов, О. Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України [Текст] / О. Семенов // Шлях освіти. – 1998. – № 5. – С. 21–23.

1999

331. Семенов, О. Використання лексем на уроках народознавства [Текст] / О. М. Семенов, В. К. Сєніна // Початкова школа. – 1999. – № 10. – С. 11–13.
332. Семенов, О. Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України [Текст] / О. Семенов // Шлях освіти. – 1999. – № 2. – С. 47–51.

2001

333. Семенов, О. Земля і люди [Текст] : урок за повістю О. Кобилянської «Земля» / О. Семенов, Т. І. Дятленко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – № 4. – С. 34–42.
334. Семенов, О. Іван Павло II: «Пробуджуйте людину в людині» [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – №9. – С. 2–4.
335. Семенов, О. «Хто йде, той горе знайде» [Текст] / О. Семенов (поховальні звичаї та обряди сіл Глухівщини: їх минуле і сьогодення) // Берегиня. – 2001. – № 2. – С. 36–42.

2002

336. Семенов, О. Етнолінгвістичний підхід у вивченні назв спорідненості і свояцтва [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2002. – № 5. – С. 60–64 ; № 6. – С. 44–47.
337. Семенов, О. М. До проблеми формування мовної особистості майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 6. – С. 175–182.

2003

338. Семенов, О. Активізація науково-дослідної роботи майбутніх учителів-словесників [Текст] / О. Семенов // Рідна школа. – 2003. – № 6. – С. 28–31.
339. Семенов, О. М. Матеріали до вивчення прислів'їв, приказок, загадок [Текст] / О. М. Семенов, А. Г. Сторожук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 7. – С. 7–10.
340. Семенов, О. М. Професійна компетенція майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 4. – С. 2–5.

2004

341. Семенов, О. Допрофесійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 4. – С. 4–7.
342. Семенов, О. Курс «Вступ до слов'янської філології» у професійній парадигмі майбутнього вчителя-словесника [Текст] / О. Семенов // Дивослово. – 2004. – № 1. – С. 41–46.
343. Семенов, О. Народні балади [Текст] : матеріали до уроку : 7 клас / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 10. – С. 38–39.
344. Семенов, О. М. Тенденції літературознавчої підготовки у вищій школі [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 12. – С. 13–17.
345. Семенов, О. М. Тенденції професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] : (70-ті роки ХХ століття) / О. М. Семенов // Рідна школа. – 2004. – № 12. – С. 36–38.

2005

346. Семенов, О. Досвід професійної підготовки майбутнього вчителя польської мови і літератури у Польщі [Текст] / О. Семенов // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – № 2. – С. 169–177.

347. Семенов, О. Інтерактивний потенціал спецкурсів у професійній підготовці майбутніх учителів-словесників [Текст] / О. Семенов // Рідна школа. – 2005. – № 11. – С. 29–33.
348. Семенов, О. Модернізація навчально-методичного супроводу професійної підготовки вчителів української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 8. – С. 48-52.
349. Семенов, О. Науково-дослідна лабораторія як форма інтеграції навчальної, наукової, освітньо-виховної роботи зі студентами-філологами [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 11. – С. 37–40.
350. Семенов, О. Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури в 40–50-их роках ХХ століття [Текст] / О. Семенов // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – № 1. – С. 183–184.
351. Семенов, О. Проблеми лінгвістичної підготовки вчителів-словесників у педагогічному університеті [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2005. – № 4. – С. 45–49.
352. Семенов, О. Практика в системі професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Вересень. – 2005. – № 1/2. – С. 10–14.
353. Семенов, О. Формування культури педагогічного спілкування майбутнього вчителя-словесника засобами української літератури [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 9. – С. 5–9.
354. Семенов, О. М. Стрілецькі та повстанські пісні [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 1. – С. 2–3.

2006

355. Мацько, Л. «Слово, що ліки...». Мовна особистість Олександра Захаренка [Текст] / Л. Мацько, О Семенов // Українська література в школі. – 2006. – № 11 – С. 13–16.
356. Семенов, О. Етнолінгводидактична культура педагога: шляхи її формування в умовах вищої школи [Текст] / О. Семенов //

Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 9. – С. 47–52.

357. Семенов, О. Мовна культура педагога професійної школи: проблеми та шляхи їх вирішення [Текст] / О. Семенов // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 6. – С. 6–12.
358. Семенов, О. Підготовка вчителя української мови і літератури: проблеми, пошуки, перспективи [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 7. – С. 51–56.
359. Семенов, О. Удосконалення професійної компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 8. – С. 49–53.

2007

360. Мацько, Л. Проблеми мовної культури у спадщині О. А. Захаренка [Текст] до 70-річчя від дня народження педагога-академіка / Л. Мацько, О. Семенов // Дивослово. – 2007. – № 3. – С. 58–62.
361. Семенов, О. Взаємозв'язок педагогічних і навчальних практик у системі професійної підготовки учителів-словесників [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 6. – С. 55–60.
362. Семенов, О. Інноваційні тенденції у професійній підготовці майбутнього вчителя рідної мови і літератури в Росії [Текст]: [української мови та літератури] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 7. – С. 47–50.
363. Семенов, О. Мати потребу в оволодінні мистецтвом українського слова [Текст] / О. Семенов // Освіта України. – 2007. – № 36, травень. – С. 8.
364. Семенов, О. М. Програмні засади навчання української мови учнів старшої школи (профіль – українська філологія) [Текст] / О. М. Семенов, Л. І. Мацько // Українська мова і література в школі. – 2007. – № 3. – С. 2–8.

365. Мацько, Л. Іван Зязюн: «Моя неповторність... від батька-матері, учителів, від самотійного пізнання людської психології» [Текст] / Л. Мацько, О. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 3. - С. 12–16.
366. Мацько, Л. І. Перспективи профільного навчання: програмні засади [Текст] / Л. І. Мацько, О. М. Семеног // Дивослово. - 2008. - № 2. - С. 4–9.
367. Мацько, Л. І. Програмні засади навчання української мови учнів старшої школи (профіль – українська філологія) [Текст] / Л. І. Мацько, О. М. Семеног // Дивослово. - 2008. - № 2. - С. 4–9.
368. Семеног, О. «За обрієм слова» [Текст] : штрих до портрета Михайла Шевченка як мовної особистості : [про українського поета, уродженця Сумщини Михайла Васильовича Шевченка] / О. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 7/8. - С. 56–60.
369. Семеног, О. Реалії та перспективи формування культуромовної особистості вчителя [Текст] : на матеріалі дослідницького пошуку наукової лабораторії університету / О. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 9. - С. 31–34.
370. Семеног, О. Текст у сучасних дослідницьких парадигмах [Текст] : [Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем викладання лінгвістичних, літературознавчих, методичних курсів у м. Суми] / О. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 3. - С. 41–42.
371. Семеног, О. М. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури особистості [Текст] / О. М. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 2. - С. 41–44.
372. Семеног, О. М. Надійна основа становлення педагогічної культури вчителя [Текст] / О. М. Семеног // Вища школа. - 2008. - № 9. - С. 99–100.
373. Семеног, О. М. Текст у дослідницьких парадигмах [Текст] / О. М. Семеног // Українська література в загальноосвітній школі. - 2008. - № 3. - С. 41–42.

2009

374. Семенов, О. Любов Мацько : «Мова – це не лише інформаційний код..., це передусім душа людська» [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – №2. – С. 23–24.
375. Семенов, О. М. Вчителеві української [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 7/8. – С. 60–62.
376. Семенов, О. М. Книга для філологічного аналізу і роздумів [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 4. – С. 45–46.
377. Семенов, О. М. Комп'ютерний навчальний комплекс у мовно-професійній підготовці [Текст] / О. М. Семенов, А. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 1. – С. 44–45.
378. Семенов, О. М. Професійна освіта та особистість в умовах світових інтеграційних процесів [Текст] / О. М. Семенов // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 151–155.

2010

379. Семенов, О. Іоанн Павло II: «До тебе взираю, Людино»: мовна особистість теолога, драматурга, поета, філософа, «тонкого» політика [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 4. – С. 34–36.
380. Семенов, О. Мовнокомунікативна особистість студента-філолога у сучасній парадигмі [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 10. – С. 43–45.
381. Семенов, О. Секрет феномена наукового керівника [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 1. – С. 11–12.
382. Семенов, О. Україномовні пріоритети сучасного фахівця [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 1/2. – С. 17–18.

2011

383. Мацько, Л. Видатна особистість української лінгводидактики [Текст] : на честь Марії Іванівни Пентилюк / Л. Мацько, О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2011. – № 2. – С. 61–64.
384. Отич, О. Культура української наукової мови – запорука творчого поступу вітчизняної педагогічної науки [Текст] : [про навчальний посібник О. М. Семенов «Культура наукової української мови»] / О. Отич // Рідна школа. – 2011. – № 6. – С. 79.
385. Семенов, О. Університетська лекція крізь призму традицій і сьогодення [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література. – 2011. – № 7. – С. 47–50.
386. Семенов, О. М. Лекція у вищій школі [Текст] / О. М. Семенов // Вересень. – 2011. – № 2. – С. 95–101.
387. Семенов, О. М. Підвищення кваліфікації – невід’ємна складова розвитку професійної компетентності викладача [Текст] / О. М. Семенов // Вересень. – 2011. – № 1/2. – С. 10–16.

2012

388. Семенов, О. М. Лінгвістичний аналіз як засіб формування інтелектуальної культури [Текст] / О. М. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2012. – № 8. – С. 56–58.
389. Семенов, О. М. Українська мова у старшій школі: діалог особистостей [Текст] / О. М. Семенов // Українська мова і література в школі, 2012. – № 1. – С. 5–8.

2013

390. Семенов, О. Медіаосвіта майбутнього вчителя у вищій філологічній школі: досвід зарубіжжя й України [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі, – 2013. – № 3. – С. 30–38.
391. Семенов, О. Педагогічна майстерність учителя-словесника в дослідницьких рефлексіях Ніли Волошиної [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 9. – С. 2–4.

392. Семенов, О. Правопис слів із чергуванням голосних і приголосних [Текст] : урок у 10 класі / О. Семенов, Ю. Романенко // Дивослово. – 2013. – № 6. – С. 25–29.
393. Семенов, О. М. Етнокультурна компетентність особистості в реаліях сьогодення: аксіологічні виміри [Текст] / О. Семенов // Українська література в школі. – 2013. – № 3. – С. 15–18.
394. Семенов, О. М. Культура роботи вчителя-дослідника з текстом наукової комунікації [Текст] / О. М. Семенов // Українська мова й література в сучасній школі – 2013. – № 11. – С. 2–8.
395. Семенов, О. М. Ціннісні пріоритети фахової практики у вищій школі [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 1. – С. 42–44.

2014

396. Семенов, О. Енергетика Шевченкового слова у вихованні української мовної особистості [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2014. – № 2 (112). – С. 45–47.
397. Семенов, О. Навчальна книга: діалогічна взаємодія і співтворчість учителя й учнів [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 11. – С. 46–48.
398. Семенов, О. Навчальна книжка: діалогічна взаємодія і співтворчість учителя й учнів [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школах України. – 2014. – № 11. – С. 69–71.
399. Семенов, О. Особистість учителя у вимірах педагогічної майстерності Любові Мацько [Текст] / О. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 1. – С. 2–7.
400. Семенов, О. Цінності учительської праці в рефлексіях Івана Павла II [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школах України. – 2014. – № 2. – С. 33–37.

2015

401. Семенов, О. «Навчити людину бути... Людиною» (І. Зязюн) [Текст] : [про кандидата педагогічних наук, професора Миколу Остаповича Лазарева та його наукову школу] / О. Семенов // Гаудеамус. – 2015. – № 7/8, вересень – жовтень. – С. 2.

402. Семенов, О. Наукова робота юного лінгвіста у вимірах педагогічної взаємодії: загальноосвітня школа – Мала академія наук – вищий навчальний заклад – наукова установа [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі. – 2015. – № 2. – С. 45–49.

2018

403. Українська мова [Текст] : 10-й клас : програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів : філологічний напрям, профіль – українська філологія : 2017 / Л. І. Мацько, Т. Л. Груба, О. М. Семенов, Т. В. Симоненко ; Міністерство освіти і науки України // Дивослово. – 2018. – № 7/8. – С. 32–60.

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ СТАТТІ ТА ЖУРНАЛІСТСЬКІ РЕПОРТАЖІ О. М. СЕМЕНОГ (СРІБНОЇ)

1979

404. Срібна, О. «Старшина Михайлик» [Текст] / О. Срібна // Ленінська зміна. – 1979. – № 70, 12 червня. – С. 3.

1981

405. Срібна, О. До тебе звертаюсь, Ірино! [Текст] : на теми моралі / О. Срібна // Харківський університет. – 1981. – № 27/28, 7 квітня – С. 4.
406. Срібна, О. Ніхто не забутий, ніщо не забуде... [Текст] / О. Срібна // Харківський університет. – 1981. – № 41/42, 2 червня. – С. 4.
407. Срібна, О. Фізфак. Труди і будні [Текст] : [Харківського державного університету] / О. Срібна // Харківський університет. – 1981. – № 5/6, 20 січня – С. 3.

1982

408. Срібна, О. З любов'ю до природи [Текст] : лист до редакції / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 5/6, 12 січня – С. 4.
409. Семенов, О. Мій закон [Текст] : [про конституційні права та можливості громадян] / О. Семенов // Харківський університет. – 1982. – № 59/60, 5 жовтня. – С. 3.
410. Срібна, О. Окрилені дружбою [Текст] : [про інтернаціональну дружбу студентів з різних країн світу] / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 61/62, 12 жовтня – С. 4.
411. Срібна, О. Робити світ кращим! – такий девіз [Текст] : група моя студентська / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 17/18, 2 березня – С. 2.
412. Срібна, О. Розмова з Білорусією [Текст] : [про поїздки по героїчним місцям Білорусії] / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 21/22, 16 березня – С. 4.
413. Срібна, О. Хай мовчать гармати! [Текст] : [про місто-герой Волгоград] / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 59/60, 5 жовтня. – С. 4.
414. Срібна, О. Характерно для радіофізиків [Текст] : [про студентів-активістів та аспірантів радіофізичного факультету Харківського державного університету] / О. Срібна // Харківський університет. – 1982. – № 55/56, 21 вересня – С. 1.

1983

415. Спорідненість [Текст] : розповідь бійців інтернаціонального СБЗ «Союз-83» про трудове літо / розповідають О. Срібна, Л. Дерека, В. І. Лапшин, С. С. Плохов, І. Плахотна, О. Хижняк // Харківський університет. – 1983. – № 71/72, 22 листопада. – С. 4.

1984

416. Срібна, О. Братерство, скріплене кров'ю [Текст] : [про дружбу і міцні стосунки бійців інтернаціонального студентського будзагону (СБЗ) «Союз-83» та згадування героїчної історії різних народів] /

О. Срібна // Харківський університет. – 1984. – № 35/36, 1 травня – С. 4.

417. Срібна, О. Вулиця Сонця і майбутнього [Текст] : [вулицями Харкова] / О. Срібна // Харківський університет. – 1984. – № 21/22, 9 березня – С. 4.

418. Срібна, О. Дружба, скріплена кров'ю: роки і пам'ять [Текст] : до 40-річчя боїв на Дуклі : [про Карпатсько-Дукельську військову операція восени 1944 року] / О. Срібна // Будівник комунізму. – 1984. – № 120, 6 жовтня – С. 4.

1985

419. Семенов, О. Проспект прямує у майбутнє [Текст] : ім'я Людвіка Свободи носить одна з кращих вулиць Харкова : [Людвік Свобода – чехословацький громадський діяч, полководець] / О. Семенов // Будівник комунізму. – 1985. – № 141, 23 листопада – С. 4.

420. Семенов, О. Ти з нами, Павко [Текст] / О. Семенов // Молодь України. – 1985. – № 213, 5 листопада. – С. 2.

1988

421. Семенов, О. Перша практика: здобутки і пропозиції [Текст] : [студенти I курсу дошкільного відділення Глухівського педагогічного інституту проходили практику у дитячих садочках м. Суми] / О. Семенов // Народна трибуна. – 1988. – № 39, 8 березня. – С. 3.

1989

422. Семенов, О. М. Факультет дошкільного виховання: час пошуку і практичних дій [Текст] : до 115-річчя з дня заснування Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського / О. М. Семенов // Народна трибуна. – 1989. – № 105, 1 липня. – С. 2–3.

1990

423. Семенов, О. Пріоритет духовності [Текст] : [національна культура – скарб народу] / О. Семенов // Народна трибуна. – 1990. – № 55, 6 квітня. – С. 3.

424. Семенов, О. Цілющі скарби землі [Текст] / О. Семенов // Народна трибуна. – 1990. – № 69, 1 травня. – С. 4.

1991

425. Семенов, О. Хата моя тесовая [Текст] : уроки народознавства / О. Семенов // Народна трибуна. – 1991. – № 194/195, 27 листопада. – С. 3.

1993

426. Семенов, О. Взаємозв'язок мовних і народознавчих аспектів [Текст] : [етимологія українських слів постриг та баба] / О. Семенов // Народна трибуна. – 1993. – № 80, 15 грудня. – С. 4. – Поч. № 77.

1994

427. Семенов, О. Магія нашого слова [Текст] : студії / О. Семенов // Народознавство. – 1994. – № 15, жовтень.

1996

428. Семенов, О. Берегиня [Текст] : [про навчальний посібник М. Г. Стельмаховича «Українська родинна педагогіка»] / О. Семенов // Педагогічна газета. – 1996. – № 10 (28), жовтень.

1997

429. З виступу кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри української мови та літератури Глухівського педінституту О. М. Семенов [Текст] : міська науково-практична конференція «Конституція – основний Закон Української Держави» : (з доповідей та виступів учасників науково-практичної конференції) // Народна трибуна. – 1997. – № 48, 28 червня. – С. 2.

НАУКОВІ ПРАЦІ, НАДРУКОВАНІ У МІЖНАРОДНИХ ВИДАВНИЦТВАХ

2008

430. Семенов, О. М. Мовна особистість учителя у педагогічному дискурсі [Текст] : [глибоке дослідження мовної особистості вчителя в працях Станіслава Качора, Зигмунта Вятровського, Януша Корчака] / О. М. Семенов // *Kształcenie zawodowe : pedagogika i psychologia* = Професійна освіта : педагогіка і психологія : польсько-український, українсько-польський щорічник / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2008. – [Вип.] X. – С. 409–416.

2009

431. Семенов, О. М. Мовна майстерність науковця [Текст] / О. М. Семенов // *Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia* = Професійна освіта : педагогіка і психологія : польсько-український, українсько-польський щорічник / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2009. – [Вип.] XI. – С. 75–80.

2011

432. Семенов, О. М. Ціннісні орієнтири вищої філологічної освіти у XXI столітті [Текст] / О. М. Семенов // *Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia* = Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український, українсько-польський щорічник / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2011. – [Вип.] XIII. – С. 409–416.

2013

433. Семенов, О. Медіапедагогіка у професійній підготовці майбутнього вчителя: здобутки і проблеми [Текст] / О. Семенов // *Interdyscyplinarność pedagogiki i jej subdyscypliny* / [podred.: Z. Szaroty, F. Szloska]. – Krakowie : Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie : Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, 2013. – S. 632–640.

434. Семенов, О. Цінності учительської праці в рефлексіях Івана Павла II [Текст] / О. Семенов // *Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia = Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український щорічник* / за. ред.: Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2013. – Вип. XV. – С. 145–154. – Режим доступу: dlibra.bg.ajd.czest.pl:8080/Content/1404

2015

435. Семенов, Е. Н. Культура работы учителя с текстом научной коммуникации [Текст] / Е. Н. Семенов // *Scientific Journal «ScienceRise» : международный научный журнал*. – Киев, 2015. – № 10/15 (15). – С. 25–29.
436. Семенов, О. Мовна особистість сучасного економіста [Текст] / О. Семенов, А. Семенов // *Studia Ukrainica Posnaniensia / redaktor naczelny dr hab. prof. UAM Anna Horniatko-Szumilowicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Neofilologii*. – Poznan, 2015. – Vol. III. – P. 281–288.

2017

437. Семенов, Е. Н. Медиаобразовательный компонент языковой подготовки будущих учителей украинского языка и литературы: лингвопраксеологический подход [Текст] / Е. Н. Семенов, М. М. Ячменик // *The Top Actual Researches in Modern Science ; Multidisciplinary scientific edition. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference, (July 31, 2017, Ajman, UAE)*. – 2017. – № 8 (24). – С. 77–81.
438. Семенов, О. М. Мовнокомунікативна особистість академічного учителя-лідера крізь призму лінгвопраксеології [Текст] / О. М. Семенов // *Quo vadis humanitaris? Książka pamiątkowa z okazji 65-lecia prof. J. Pawlikowi / O. Sinkiewicz, A. Kordonski, R. Kordonski*. – Warszawa – Lwow – Kijow : Wyd-wo VERBINUM, 2017. – P. 465–480.
439. Семенов, О. Текстцентричний підхід до навчання української мови майбутніх молодших спеціалістів з журналістики [Текст] / О. Семенов, Н. Пономаренко // *The Top Actual Researches in Modern Science // MULTIDISCIPLINARY SCIENTIFIC EDITION. «Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference», (July 31, 2017, Ajman, UAE)*. – 2017. – № 8 (24). – С. 72–77.

2018

440. Семенов, Е. Этнолингводидактическая культура учителя: праксеологический аспект формирования [Текст] / Е. Семенов // Актуальные проблемы организации обучения в высшей и средней школе = Actual problems of organization of training in higher and secondary school : [коллективная] монография / под ред. проф. О. В. Михайличенко. – [Саарбрюккен] : [LAR LAMBERT Academic Publishing], 2018. – С. 98–128.
441. Семенов, О. М. Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету: аксіологічний підхід [Текст] / О. Семенов // KELM: knowledge, education, law, management. – 2018 – № 1 (21). – Р. 22–27.

НАУКОВІ ПРАЦІ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ

2004

442. Семенов, О. М. Integration of Internet-Resources in Preparation of Student-Philologists [Текст] / О. М. Семенов // «ІНТЕРНЕТ – ОСВІТА – НАУКА – 2004», четверта міжнародна конференція ІОН–2004, (28 вересня – 16 жовтня 2004 р.) : збірник матеріалів конференцій. – Вінниця : Універсум, 2004. – Том 1. – С. 41–44.

2009

443. Semenog, O. M. Aspekt Kulturologiczny Przygotowania Jzykowego Nauczyciela-Filologa [Text] / O. M. Semenog // Kształcenie ustawiczne do wielokulturowosci: Monograficzna seria wydawnicza – Biblioteka Pedagogiki Pracy / Redaktor naukowy : prof. dr. hab. Henryk Bednarczyk. – Warszawa ; Radom, 2009. – S. 339–344.

2010

444. Semenoh, O. Indywidualność Językowa Jana Pawła II w Wymiarze Umiejętności Pedagogicznych [Text] / O Semenog // Semper in altum. Zawsze wzwyż / [redakcja prof. dr. hab. J. Zimny, prof. dr. hab. N. Nyskało]. – Stalowa Wola, 2010. – S. 727–735.

445. Semenog, O. M. Ojciec i Rodzinne Tradycje Wychowawcze w Projekcji Analizy Lingwistyczno-Kulturologicznej [Text] / O. M. Semenog // Pedagogia Ojcostwa. – Stalowa Wola. – 2010. – № 1. – S. 137–143.
446. Семенов, О. М. Особовосе Lingwistycsna [Text] / О. М. Семенов, Л. І. Мацько // Filozofii Szarotyia mistrzostova pedagogicznego : monograficzna seria wydawnicza – Biblioteka Pedagogiki Pracy / [redaktor naukowy: prof. dr. hab. H. Bednarczyk]. – Warszawa ; Radom, 2010. – S. 203–210.

2013

447. Semenog, O. Przygotowanie Zawodowe Przysz 1 Ego Nauczyciela: Sukcesy i Problem = Медіапедагогіка у професійній підготовці майбутнього вчителя : здобутки і проблеми [Text] / O. M. Semenog // Interdyscyplinarно ścpedagogiki i jej subdyscypliny, (V польсько-український форум, 24–26 вересня 2013 р.) / Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, Instytut Technologii Eksploatacji ; PIB w Radomiu ; [red.: Z. Szaroty, F. Szloska]. – Radom ; Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji. – 2013. – С. 632–640.

2014

448. Semenog, O. M. The Beauty of Teachers' Work in Reflections of Ukrainian and Polish Teachers [Text] / O. M. Semenog // Comparative Professional Pedagogy / Scientific journal [chief. ed. N. M. Bidyuk]. – Kyiv ; Khmelnytskyi : Khnu. – 2014, Volume 4, issue 2. – С. 137–142.
449. Semenog, O. M. Professional Training of Future Teacher in Cross-cultural Dialogue Comparative Professional Pedagogy [Text] / O. M. Semenog // Scientific journal [chief. ed. N. M. BIDYUK]. Kyiv ; Khmelnytskyi : Khnu. – 2014, volume 4, issue 3. – P. 38–44.

2015

450. Semenog, O. Training of Masters in Philology in Ukraine and Abroad: Search for Educational Strategies [Text] / O. Semenog // Comparative Professional Pedagogy : scientific journal / [Chief. ed. N. M. Bidyuk]. – Kyiv ; Khmelnytskyi : KhNU. – 2015. – Vol. 5, is. 1. – P. 24–31.

2016

451. Semenog, O. The Formation of Professional Mobility in the Process of Future Philologists Masters Training in Ukraine and Abroad [Text] / O. Semenog // Comparative Professional Pedagogy, Volume, Issue : Scientific Journal / [Chief. ed. N. M. Bidyuk]. – Kyiv ; Khmelnytskyi : KhNU. – 2016. – № 6. – P. 27–34.
452. Semenoh, O. Forming Professional Mobility in the Process of Future Master Philologists' Training in Ukraine and Abroad [Text] / O. Semenog // Comparative Professional Pedagogy. – 2016. – №6 (4). – S. 27–33.

2017

453. Semenoh, O. M. Academic Culture in the Educational Space of the University: Linguo-Axiological Approachs [Text] / O. M. Semenoh, O. V. Semenikhina, D. S. Bezuhlyi // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. – 2017 – Vol 62, № 6 – P. 18–25.
454. Semenog, O. M. Improving Conditions and Quality of Education for Foreign Students in Ukraine [Text] / O. M. Semenog, I. S. Levenok // Proceedings of the International Scientific Conference «Topical Issues of Science and Education». – Warsaw, Poland, 2017. – Vol. 5. – P. 15–18.
455. Semenog, O. M. Socio-Cultural Adaptation of Foreign Medic Students in Ukrainian Speaking Environment on the Basis of Modern approaches [Text] / O. M. Semenog, I. S. Levenok // International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE». – 2017. – № 8 (24), Vol. 4. – P. 13–17. ; The Top Actual Researches in Modern Science : Multidisciplinary scientific edition. – Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference. – Ajman ; UAE – № 8 (24), July 31. – P. 13–17.
456. Semenoh, O. Researcher's Academic Culture in the Educational Space of the University: Linguo-Axiological Approach [Text] / O. Semenoh // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. – Ivano-Frankivsk. – 2017. – Vol. 4, №. 1. – P. 26–33.

2018

457. Semenikhina, O. V. Forming of the Future Teachers'abilities to Choose Software Rationally: Praxeology Approachov [Text] /

O. V. Semenikhina, O. M. Semenog, M. H. Drushliak // Information technologies and learning tools. – 2018 – № 63 (1) – P. 230–241.

458. Semenog, O. Folklor Studies in the Canadian – Ukrainian Educational Space: Trends of Development [Text] / O. Semenog, M. Vovk // Україна – Канада: матеріали I Міжнародного науково-практичного конгресу з канадознавства = Ukraine – Canada: the Materials of the First International Scholarly and Practical Congress on Canadian Studies, (21–24 червня 2018 р. м. Луцьк, Україна) / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки ; [уклад. І. М. Калиновська ; орг. комітет: І. Коцан, А. Данильчук, Я. Балан та ін. ; наук. комітет: І. Коцан, А. Бояр, О. Цап та ін.]. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – P. 257–261.
459. Semenog, O. Trends of Development of Folklor Studies in the Canadian–Ukrainian Educational Space [Text] / O. Semenog, M. Vovk // Ukraine – Canada: Modern Scientific Studies : Collective Monograph. – Lutsk : Vezha-Druk, 2018. – P. 94–107.

НАУКОВЕ РЕДАГУВАННЯ

2008

460. Філологічні науки [Текст] : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: В. В. Герман (відповідальний редактор), П. І. Білоусенко, Ю. А. Зацний та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 350 с. – У складі редколегії О. М. Семеног.

2009

461. Лінгвокраєзнавство [Текст] : збірник наукових праць / [В. В. Герман (відповідальний редактор), О. М. Семеног]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 150 с.
462. Педагогічні науки [Текст] : збірник наукових праць. Вип. 52 / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний

університет ; [редкол.: Є. С. Барбіна (відповідальний редактор), В. Л. Федяєва, В. В. Кузьменко та ін.]. – Херсон : Херсонський державний університет. – 2009. – 450 с. – У складі редколегії О. М. Семеног.

463. Філологічні науки [Текст] : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), П. І. Білоусенко та ін.] – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. – 438 с. – У складі редколегії О. М. Семеног.

2010

464. Актуальні питання філології та методології [Текст] : збірник наукових праць магістрантів / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; [редкол.: В. В. Герман, О. М. Семеног, Л. М. Горболіс та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 227 с.

465. Лінгвокраєзнавство [Текст] : мовний аспект стилю письменників, періодичних видань, ономастики, діалектів Сумщини : збірник наукових праць викладачів кафедри української мови, присвячений утворенню Інституту філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут філології ; [авт. кол.: Т. П. Беценко, В. В. Герман, Н. В. Громова та ін. ; за ред.: В. В. Герман, О. М. Семеног]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 123 с.

466. Філологічні науки: синхронічний та діахронічний аспекти [Текст] : збірник наукових праць. Вип. 1 / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Херсонський державний університет ; за заг. ред. Л. М. Горболіс ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), К. М. Грамма та ін. ; члени редкол.: Н. І. Ільїнська, І. В. Рибінцев, Н. І. Кириленко та ін.] – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2010. – 194 с. – У складі членів редколегії О. М. Семеног.

467. Філологічні науки: синхронічний та діахронічний аспекти [Текст] : збірник наукових праць. Вип. 2 / Міністерство освіти і науки

України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Херсонський державний університет ; за заг. ред. Л. М. Горболіс ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), К. М. Грамма та ін. ; члени редкол.: Н. І. Ільїнська, І. В. Рибінцев, Н. І. Кириленко та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2010. – 191 с. – У складі членів редколегії О. М. Семеног.

2011

468. Актуальні питання філології та методології [Текст] : збірник наукових праць магістрантів / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут філології ; [редкол.: В. В. Герман, О. М. Семеног, Л. М. Горболіс та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 183 с.
469. Філологічні науки: синхронічний та діахронічний аспекти [Текст] : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Херсонський державний університет ; за заг. ред. Л. М. Горболіс ; [редкол.: Л. М. Горболіс (головний редактор), В. В. Герман (відповідальний редактор), К. М. Грамма та ін.] – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2011. – 322 с. – У складі редколегії О. М. Семеног.

2012

470. Актуальні питання філології та методології [Текст] : збірник наукових праць магістрантів / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут філології ; [редкол.: В. В. Герман (головний редактор), О. М. Семеног, Л. М. Горболіс та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 207 с.
471. Професійно-творча самореалізація педагога в умовах інноваційної освіти [Текст] : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 25–26 жовтня 2012 року / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та ін. ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. М. Семеног, Н. В. Гузій та ін. ; відп. за випуск М. О. Лазарєв]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2012. – 193 с.

472. Сидоренко, В. В. Розвиток педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти [Текст] : монографія / В. В. Сидоренко ; науковий редактор: О. М. Семенов. – Донецьк : Каштан, 2012. – 492 с.

2013

473. Актуальні питання філології та методології [Текст] : збірник наукових праць магістрантів / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут філології ; [редкол.: В. В. Герман (головний редактор), О. М. Семенов, Л. М. Горболіс та ін.] – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. – 369 с.
474. Педагогічне забезпечення творчої самореалізації особистості в інноваційній освіті [Текст] : матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції з міжнародною участю, 21–22 листопада 2013 року, м. Суми / Міністерство освіти і науки України, Управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації ; Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України та ін. ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. М. Семенов, Н. В. Гузій та ін.]. – [Суми] : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], [2013]. – 194 с.
475. Сидоренко, В. Педагогічна майстерність учителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти: акме-синергетичний аспект [Текст] : термінологічний словник довідник / В. Сидоренко ; Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ; [рец.: О. А. Лавриненко, К. І. Приходченко, Т. Ю. Попова ; науковий редактор О. М. Семенов]. – Донецьк : [Витоки], 2013. – 100 с.

2014

476. Вовк, М. П. Фольклористика у класичних університетах України (друга половина ХІХ – перше десятиліття ХХІ ст.): теорія і практика [Текст] : [монографія] / М. П. Вовк ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [науковий редактор О. М. Семенов]. – Київ, 2014. – 419 с.
477. Евристична освіта у суспільстві нових соціальних та особистісних цінностей [Текст] : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (13–14 листопада, м. Суми) / Міністерство освіти і науки України, Управління освіти і науки Сумської обласної

державної адміністрації ; Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України та ін. ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. М. Семеног, Н. В. Гузій та ін.]. – [Суми] : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], [2014]. – 219 с.

478. Енергетика шевченкового слова у вихованні української мовної особистості [Текст] : до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка : матеріали обласного науково-практичного семінару молодих науковців / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Національно-науковий інститут філології, Кафедра української мови ; [редкол. : В. В. Герман, О. М. Семеног, Н. В. Громова та ін.]. – Суми : СумДПУ А. С. Макаренка, 2014. – 90 с.
479. Історія кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка в іменах [Текст] : [науково-педагогічне видання] / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; за ред.: О. М. Семеног, Н. П. Дейниченко ; [рец.: В. Статівка, О. Рудь]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 226 с.
480. Філологічні студії [Текст] : збірник наукових праць студентів / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Навчально-науковий інститут філології ; [редкол.: В. В. Герман (головний редактор), О. М. Семеног, Л. М. Горболіс та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 223 с.

2015

481. Актуальні питання філології та методології [Текст] : збірник наукових праць магістрантів / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Факультет іноземної та слов'янської філології ; [редкол.: В. В. Герман, О. М. Семеног, Л. М. Горболіс та ін.]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. – 295 с.
482. Базиль, Л. Розвиток літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури: теоретичні і методичні засади [Текст] : монографія / Л. Базиль ; [науковий редактор О. М. Семеног]. – Київ : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 574 с.

483. Мій університет – моя гордість: діалог особистостей [Текст] : [збірник студентських робіт] : до 90-річного ювілею Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [редкол.: О. Семеног (головний редактор), Н. Громова, Л. Дорошенко та ін. ; вступне слово проф. О. Семеног ; рец.: А. А. Сбруєва, Н. П. Дейниченко]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 104 с.

2017

484. Академічна культура дослідника в освітньому просторі [Текст] : матеріали Першої Усеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 18 травня 2017 р., [м. Суми] / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Рада молодих учених, науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника» та ін. ; [редкол.: О. М. Семеног, О. В. Семеніхіна, В. І. Статівка та ін. ; рец.: В. І. Шейко, Л. М. Кравченко, М. П. Вовк]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 238 с.
485. Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника [Текст] : збірник матеріалів Усеукраїнської науково-практичної конференції, 25 жовтня 2017 р., м. Суми. Вип. 1 / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Кафедра української мови ; [за ред. О. М. Семеног]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 187 с.
486. Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті [Текст] : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, (м. Суми, 7 грудня 2017 року). Вип. 1 / за ред. О. М. Семеног. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 230 с.
487. Філологічні студії [Текст] : збірник наукових праць студентів / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Факультет іноземної та слов'янської філології ; [редкол.: В. В. Герман (головний редактор), А. М. Коваленко, О. М. Семеног та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 278 с.

2018

488. Філологічні студії [Текст] : збірник статей студентів, магістрантів, молодих учених / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Факультет іноземної та слов'янської філології ; [редкол.: В. В. Герман, А. М. Коваленко, О. М. Семеног та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 278 с.

НАУКОВЕ РЕЦЕНЗУВАННЯ

2007

489. Мацько, Л. І. Культура української фахової мови [Текст] : навчальний посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Рец.: Семеног, О. М. Професійний орієнтир у формуванні мовнокомунікативних компетенцій // Українська мова і література в школі. – 2007. – № 4. – С. 69–71.
490. Шуляр, В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція [Текст] / В. Шуляр. – Миколаїв, 2006. – 96 с. // Рец.: Семеног, О. М. Професійний орієнтир у формуванні технологічної компетентності // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 1. – С. 55.

2009

491. Кравченко, В. О. Історія української літератури першої половини ХІХ століття [Текст] : навчальний посібник / В. О. Кравченко, О. Р. Єременко. – Запоріжжя, 2008. – 224 с. – Рец.: Семеног, О. Книга для філологічного аналізу і роздумів // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 3. – С. 48.

2010

492. Дроздова, І. П. Наукові основи формування українського професійного мовлення студентів нефілологічних факультетів ВНЗ [Текст] : монографія / І. П. Дроздова ; Міністерство освіти і науки

України, Харківська національна академія міського господарства ; [за ред. авт. І. П. Дроздової ; рец.: О. М. Горошкіна, О. М. Семеног, Л. М. Руденко]. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 319 с.

493. Українська мова за професійним спрямуванням : практикум : навчальний посібник [Текст] / за ред. Т. В. Симоненко. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Рец.: Семеног, О. Україномовні пріоритети сучасного фахівця // Українська мова та література в школі. – 2010. – № 2. – С. 63–64.

2012

494. Голубченко, В. Ю. Освіта Сумщини в іменах [Текст] : педагогічний довідник / В. Ю. Голубченко ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [В. І. Кочубей (головний редактор) ; рец.: О. М. Семеног, О. Г. Ткаченко, О. В. Михайличенко]. – Суми : Університетська книга, 2012. – 400 с.
495. Українською говори.., або Мовне обличчя Сумщини [Текст] : соціолінгвістичні, культуро мовні та політичні розвідки магістрантів Інституту філології / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут філології ; [авт. кол.: О. Бабенко, Ю. Данильченко, А. Дунай та ін. ; рец.: О. М. Семеног, Н. І. Кириленко ; за ред.: В. В. Герман, Н. Пономаренко]. – Суми : [Видавництво ім. А. С. Макаренка], 2012. – 80 с.
496. Фольклор: мовно-літературні особливості дискурсу [Текст] : монографія / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [С. В. П'ятаченко, Н. І. Кириленко, В. В. Герман та ін. ; рец.: Л. М. Горболіс, О. М. Семеног]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 210 с.

***

497. Від звука до тексту: Аналіз мовних одиниць різних рівнів [Текст] : навчальний посібник / за ред. А. А. Силки. – 2-ге вид, виправ. і доп. – Суми : Університетська книга, 2012. – 348 с. – Рец.: Семеног, О. Лінгвістичний аналіз як засіб формування інтелектуальної культури // Українська мова і література в школі. – 2012. – № 8. – С. 56–58.

2016

498. Голуб, Н. Б. Українська мова : підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів [Текст] / О. М. Семеног / Н. Б. Голуб, Г. Т. Шелехова, В. І. Новосьолова, А. В. Ярмолук. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 288 с. – Рец.: Семеног, О. Рецензія на підручник «Українська мова» // Український педагогічний журнал. – 2016. – № 1. – С. 144–147.

2017

499. Моцак, С. І. Педагогічна практика майбутніх вчителів історії [Текст] : навчально-методичний посібник / С. І. Моцак ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Навчально-науковий інститут історії та філософії ; [рец.: О. М. Семеног, В. С. Бугрій]. – Суми : [ФООП Цьома С. П.], 2017. – 171 с.
500. Парфілова, С. Л. Практикум з методики викладання української мови в початковій школі [Текст]. Ч. I: Навчання грамоти : [навчально-методичний посібник] для студентів спеціальності «Початкове навчання» 6.010102 ОКР «бакалавр» / С. Л. Парфілова, Л. І. Рубан ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: О. М. Семеног, С. М. Кондратюк]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 145 с.
501. Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі [Текст] : монографія / за ред. В. Мельничайка, Л. Струганець ; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка ; [рец.: І. Хом'як, О. Семеног, І. Задорожна. – Тернопіль : [Осадца Ю. В.], 2017. – 420 с.
502. Циганок, О. О. Підготовка майбутнього вчителя-філолога до українознавчої роботи в школі : монографія [Текст] / О. О. Циганок ; [наук. ред. Н. П. Сивачук ; рец.: О. М. Семеног, М. П. Вовк, В. Г. Кузь] – Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2017. – 280 с.

2018

503. Кваліфікаційна робота з української літератури та фольклору за ОР «магістр» [Текст] : навчально-методичний посібник для магістрантів

закладів вищої освіти / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Факультет іноземної та слов'янської філології ; [уклад.: Н. І. Кириленко, В. М. Владимірова ; рец.: О. Г. Ткаченко, О. М. Семенов, В. О. Кравченко]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 102 с.

504. Козлова, О. Г. Громадянська позиція майбутніх учителів: теорія і практика формування в процесі професійної підготовки у педагогічному коледжі [Текст] : монографія / О. Г. Козлова, Ю. С. Бушнев ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: В. П. Курок, О. М. Семенов, А. В. Ткаченко ; наук. ред. А. А. Сбруєва]. – Суми : [ФОП Цьома С. П.], 2018. – 254 с.
505. Мільто, Л. О. Педагогічна майстерність в Росії: історія, теорія, практика (середина XVIII–XX ст.) : монографія [Текст] / Л. О. Мільто ; Національна Академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [наук. ред. О. А. Лавріненко ; рец.: Н. М. Авшенюк, Н. В. Гузій, О. М. Семенов]. – Київ : Видавництво «Фенікс», 2018. – 611 с.
506. Парфілова, С. Л. Практикум з методики викладання української мови в початковій школі [Текст]. Ч. II : Вивчення елементів фонетики, орфографії, лексикології, словотвору та граматики : навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта» 6.010102 ОКР «бакалавр» / С. Л. Парфілова ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: О. М. Семенов, С. М. Кондратюк]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2018. – 92 с.

РЕЦЕНЗІЇ НА ПРАЦІ ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ

2004

507. Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах [Текст] : (для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр педагогічної освіти. Викладач української мови і літератури» / уклад. О. М. Семеног. – Глухів, 2004. – 40 с. – Рец.: Ситченко А. Л. Рецензії на програму курсу «Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах» : (для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр педагогічної освіти. Викладач української мови і літератури», укладену Семеног О. М.) / А. Л. Ситченко, В. А. Захарова, Н. П. Каменська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 7 – С. 63–64.
508. Семеног, О. М. Український фольклор [Текст] / О. М. Семеног. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2004. – 255 с. – Рец.: Жила, С. О. Рецензії на навчальний посібник О. М. Семеног «Український фольклор». – Глухів : РВВ ГДПУ, 2004. – 255 с. // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 12. – С. 47–48.
509. Семеног, О. М. Український фольклор [Текст] / О. М. Семеног. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2004. – 254 с. – Рец.: Шуляр, В. І. Посібник, який допоможе сформувати учителя-словесника і буде гарним помічником у роботі вчителя / В. І. Шуляр, В. В. Можарівська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 12. – С. 48.

2005

510. Семеног, О. М. Мовне родинознавство (виховний потенціал лінгвокультури рідного краю) [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семеног. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 108 с. – Рец.: Нетупський Б, Радзієвський В. Рецензія на навчальний посібник «Мовне родинознавство» // Українська мова та література. – 2005. – № 29/32.
511. Семеног, О. М. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів [Текст] : навчально-методичний посібник / О. М. Семеног. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2002. – 95 с. – Рец.: Рудницька О. Відгук на навчальний посібник О. М. Семеног «Організація науково-дослідної роботи

студентів філологічних факультетів педагогічних університетів» // Українська мова і література в школі. – 2005. – № 5. – С. 71–72.

512. Семенов, О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури [Текст] / О. М. Семенов. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 402 с. – Рец.: Шуляр, В. І. Новий погляд на формування професійної компетенції вчителя-словесника : рецензія на монографію Семенов, О. М. / В. І. Шуляр // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 10. – С. 56.

2006

513. Семенов, О. М. Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах [Текст] / О. М. Семенов. – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 58 с. – Рец.: Овдійчук Л. Рецензія на програму курсу : [для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр педагогічної освіти. Викладач української мови та літератури» // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 2. – С. 53.

2008

514. Семенов, О. М. Уроки української мови і літератури у сучасному вимірі [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 2. – С. 43. – Рец.: Дяченко-Лисенко Л., Коваленко С. Традиційні та нестандартні уроки з української мови і літератури : 7 клас. – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 204 с.

2009

515. Семенов, О. М. На допомогу молодим ученим [Текст] / О. М. Семенов // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 7/8. – С. 60. – Рец.: Мацько, Л. І. Українська мова в освітньому просторі : навчальний посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / Л. І. Мацько. – Київ : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 670 с.

2010

516. Семенов, О. Класичні мови як ціннісний орієнтир у саморозвитку особистості [Текст] / О. Семенов // Українська мова і література в школі – 2012. – № 2. – С. 61–62. – Рец.: Шовковий В. М.

Герменевтичні основи навчання давньогрецької мови студентів-філологів : монографія / В. М. Шовковий. – Київ : ВПЦ «Київський університет», 2010. – 317 с.

2011

517. Семеног, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : [навчальний посібник] / О. М. Семеног. – Київ : ВЦ «Академія», 2010. – Рец.: Таранік-Ткачук, К. Професійний орієнтир у розвитку наукової мовної культури дослідника / К. Таранік-Ткачук // Дивослово. – 2011. – № 1. – С. 63–64.

IV. НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ

Майстра славлять учні і книжки...

Микола Степаненко

*Віддай людині крихітку себе.
За це душа наповнюється світлом.*

Ліна Костенко

Наукова школа доктора педагогічних наук, професора Олени Миколаївни Семеног: «Теоретичні та методичні засади формування культуромовної особистості фахівця-дослідника в умовах неперервної освіти» започаткована у 2013 році.

О. М. Семеног має понад 300 наукових праць, з-поміж яких: 2 одноосібні і 12 колективних монографій, 18 посібників (10 – з грифом МОН України) для формального, інформального та неформального навчання, статті у вітчизняних фахових і закордонних виданнях (польською, англійською мовами).

Член 2-х спеціалізованих вчених рад у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. Гарант програми III-го освітньо-наукового рівня доктора філософії 015 Професійна освіта. Член секції за фаховим напрямом «Соціально-історичні науки» Наукової ради МОН України; Науково-методичної ради МОН України (НМК №15 «Науково-методична комісія з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти», спеціальність 301; член експертної комісії Міністерства освіти і науки України для проведення акредитаційної експертизи підготовки фахівців (2018).

Олена Миколаївна Семеног – член редакційних колегій міжнародного наукового фахового журналу «Порівняльна професійна педагогіка»; збірника фахових наукових праць «Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки», журналу «Фізико-математична освіта», інформаційного науково-методичного журналу «Освіта Сумщини»; наукового електронного видання «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти».

Професор О. М. Семеног – організаторка міжнародних і всеукраїнських щорічних науково-практичних конференцій "Академічна культура дослідника в освітньому просторі", "Інновації та педагогічна майстерність учителя-словесника", "Формування культуромовної особистості фахівця", "Філологія, лінгводидактика, професійна комунікація в науковому дискурсі".

Під науковим керівництвом і за наукового консультування доктора педагогічних наук, професора Семеног О. М. захищено 3 докторські та 5 кандидатських дисертацій зі спеціальностей 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки; 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти; захищено магістерські роботи.

Досліджувані проблеми наукової школи професора О. М. Семеног:

– теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури на основі компетентнісного підходу (дослідник – Л. Базиль):

обґрунтовано теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури у процесі професійної підготовки у вищих педагогічних навчальних закладах; розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено систему формування та розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури; визначено сутність літературознавчої компетентності майбутніх учителів як особистісно-професійного феномену; визначено складові літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури; виявлено історико-культурні, соціально-психологічні, психолого-педагогічні чинники розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури; розроблено й експериментально апробовано науково-методичне забезпечення формування та розвитку літературознавчої компетентності вчителя-словесника;

– теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності учителя-словесника у системі післядипломної освіти (дослідник – В. Сидоренко):

обґрунтовано теоретичні і методичні засади неперервного розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти; розроблено та експериментально перевірено багаторівневу циклічну науково-методичну систему розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в умовах післядипломної освіти; виявлено сутність педагогічної майстерності як соціально-педагогічного, науково-теоретичного, науково-методичного, акмеологічного феномену; визначено складові педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури; виявлено

організаційно-педагогічні і науково-методичні умови, акмеологічні чинники розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти; розроблено акмеограму як еталонний зразок підготовки вчителя-майстра в умовах післядипломної педагогічної освіти; розроблено й експериментально апробовано акметехнологічний навчально-методичний комплекс розвитку педагогічної майстерності вчителя-словесника, що охоплює опубліковані навчально-методичні матеріали та освітні послуги, створені у віртуальному навчальному середовищі на основі інформаційно-комунікаційних технологій;

– теорія і практика вивчення фольклористики у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.) (дослідник – М. Вовк):

на теоретико-методологічному рівні обґрунтовано положення культурологічного, полікультурного і синергетичного підходів до аналізу теорії і практики вивчення фольклористики у класичних університетах України; розроблено періодизацію розвитку теорії і практики вивчення фольклористики у класичних університетах України; проаналізовано фольклористичну спадщину викладачів класичних університетів щодо розвитку фольклористичних напрямів, становлення науково-фольклористичних шкіл, фольклористичних осередків, формування системи фольклористичної підготовки майбутніх учителів-філологів, фольклористів, її складових (навчально-пізнавальної, науково-дослідної, практичної і виховної); здійснено прогностичне обґрунтування подальшого використання прогресивних надбань теорії і освітньої практики вивчення фольклористики на соціально-економічному, законодавчому, концептуальному, організаційно-педагогічному, управлінському, інформаційно-комунікативному, міжнародному рівнях; розроблено навчально-методичний комплекс з використання ідей історико-педагогічного досвіду вивчення фольклористики у класичних університетах України;

– формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури (дослідник – О. Земка):

обґрунтовано модель формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури, що поєднує теоретико-методологічний, операційно-рефлексивний і результативний блоки, розроблена з урахуванням положень системного, особистісно-діяльнісного, синергетичного, контекстного, компетентнісного, культурологічного, текстоцентричного, аксіологічного підходів, результатом поетапного впровадження якої є сформовані дослідницькі уміння у майбутніх учителів української мови і літератури;

– технології підготовки майбутніх фахівців юридичних, економічних, медичних спеціальностей як культуромовних особистостей

і дослідників: праксеологічний підхід (дослідники – Л. Насіленко, В. Гордієнко, О. Кравченко):

теоретично обґрунтовано положення щодо комунікативних засад професійної діяльності майбутніх юристів; обґрунтовано педагогічні умови формування комунікативної компетентності майбутніх юристів у процесі вивчення спеціальних дисциплін;

розроблено, обґрунтовано та експериментально перевірено структурно-змістову модель професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності; створено науково-методичний комплекс науково обґрунтованого навчального, програмового, методичного, організаційного забезпечення професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності;

обґрунтовано етичні засади медсестринської діяльності; на основі врахування положень системного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, міждисциплінарного, культурологічного, аксіологічного підходів розроблено модель формування професійної етики майбутніх медичних сестер; визначено педагогічні умови формування професійної етики майбутніх медичних сестер у навчально-виховному процесі медичного коледжу;

– допрофесійна підготовка іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах (дослідник – Я. Проскуркіна):

здійснено відбір і структурування змісту допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах; розроблено структурно-змістову модель допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах; обґрунтовано педагогічні умови, реалізація яких сприяє ефективності допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах; розроблено і впроваджено навчально-методичний комплекс допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах.

Основні представники наукової школи професора О. М. Семеног:

Сидоренко Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор;

Вовк Мирослава Петрівна, доктор педагогічних наук, провідний науковий співробітник;

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент;

Фаст Ольга Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант;

Гордієнко Валентина Павлівна, кандидат педагогічних наук;

Земка Олександр Іванович, кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Кравченко Олена Павлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Проскуркіна Яна Іванівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Насіленко Людмила Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Ячменик Марина Михайлівна, магістр філології, викладач, аспірант;

Кожем'якіна Ірина Володимирівна, викладач;

Левенок інна Сергіївна, аспірант, викладач;

Пономаренко Наталія Петрівна, аспірант, викладач.

За останні три роки представниками наукової школи (3 доктори педагогічних наук, 9 кандидатів педагогічних наук, 1 докторант, 2 аспіранти) надруковано понад 180 наукових праць, які упроваджені в навчально-виховних процесах вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації та в систему підвищення кваліфікації працівників різного профілю для подальшого вдосконалення професійної підготовки.

Розробки презентовано на міжнародних та в Всеукраїнських наукових, науково-практичних конференціях.

Доктори і кандидати наук наукової школи О. М. Семеног успішно працюють у закладах вищої освіти та науково-дослідних установах України, здійснюють керівництво докторськими і кандидатськими дисертаціями здобувачів.

**НАУКОВІ РОБОТИ, ВИКОНАНІ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА О. М. СЕМЕНОГ**

2013

518. Гордієнко, В. П. Професійно-мовленнева підготовка майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / В. П. Гордієнко ; Інститут пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; [науковий керівник Олена Миколаївна Семенов]. – Київ : [б. в.], 2013. – 22 с.
519. Земка, О. І. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти [Текст] / О. І. Земка ; НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [науковий керівник Олена Миколаївна Семенов]. – Київ : [б. в.], 2013. – 22 с.
520. Сидоренко, В. В. Теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / В. В. Сидоренко ; Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [науковий консультант Олена Миколаївна Семенов]. – Київ : [б. в.], 2013. – 42 с.

2014

521. Вовк, М. П. Теорія і практика вивчення фольклористики у класичних університетах України (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.) [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки / М. П. Вовк ; Національна академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [науковий консультант О. М. Семенов]. – Київ, 2014 : [б. в.], – 42 с.
522. Кравченко, О. П. Формування професійної етики майбутніх медичних сестер у навчально-виховному процесі медичного коледжу [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і

методика професійної освіти / О. П. Кравченко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [науковий керівник Олена Миколаївна Семенов] – Київ : [б. в.], 2014. – 22 с.

523. Проскуркіна Я. І. Допрофесійна підготовка іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Я. І. Проскуркіна ; НАПНУ Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [науковий керівник Олена Миколаївна Семенов]. – Київ : [б. в.], 2014. – 24 с.

2015

524. Насіленко, Л. А. Формування комунікативної компетентності майбутніх юристів у процесі вивчення спеціальних дисциплін [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Л. А. Насіленко ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [науковий керівник Олена Миколаївна Семенов]. – Київ : [б. в.], 2015. – 21 с.

2016

525. Базиль, Л. О. Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Л. О. Базиль ; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова ; [науковий консультант О. М. Семенов]. – Київ : [б. в.], 2016. – 40 с.

V. ОФІЦІЙНЕ ОПОНУВАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

*Розходження думок приводять
до запитань,
а запитання ведуть до істини.*

Томас Джефферсон

2006

526. Дудник, Н. В. Формування сміхової культури українців у студентів-філологів у процесі підготовки до народознавчої роботи в школі [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Н. В. Дудник ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України ; [науковий керівник Н. П. Сивачук ; офіційний опонент О. М. Семенов]. – Київ : [б. в.], 2006. – 20 с.

2007

527. Куцевол, О. М. Теоретико-методологічні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури [Текст] : автореф. дис ... д-ра пед. наук : 13.00.02 - теорія і методика навчання (українська література) / О. М. Куцевол ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; [науковий консультант Є. А. Пасічник ; офіційні опоненти: Н. Й. Волошина, Г. Л. Токмань, О. М. Семенов]. – Київ : [б. в.], 2007. – 44 с.

2008

528. Гладишев, В. В. Теоретико-методичні засади контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури [Текст] : автореф. дис ... д-ра пед. наук : 13.00.02 - теорія та методика навчання (зарубіжна література) / В. В. Гладишев ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; [науковий консультант Н. Й. Волошина ; офіційні опоненти: О. О. Ісаєва, С. О. Жила, О. М. Семенов]. – Київ : [б. в.], 2008. – 39 с.

529. Соколова, І. В. Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутнього вчителя за двома спеціальностями на філологічних факультетах вищих навчальних закладів [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. В. Соколова ; Академія педагогічних наук України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [науковий консультант С. О. Сисоєва ; офіційні опоненти: В. І. Бондар, Є. С. Барбіна, О. М. Семеног]. – Київ : [б. в.], 2008. – 44 с.
530. Тягнирядно, Є. В. Формування риторичних умінь у майбутніх працівників у процесі професійної підготовки [Текст] : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія та методика професійної освіти / Є. В. Тягнирядно ; Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького ; [науковий керівник Г. Х. Яворська ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, Е. В. Суслін]. – Хмельницький : [б. в.], 2008. – 20 с.

2009

531. Міщук, І. М. Формування готовності майбутніх учителів гуманітарного профілю до педагогічної комунікації [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. М. Міщук ; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [науковий керівник І. П. Томашевська ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, А. М. Москаленко]. – Черкаси : [б. в.], – 2009. – 23 с.

2010

532. Зелена, І. О. Педагогічні умови формування естетичного світогляду майбутніх учителів предметів гуманітарного циклу [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. О. Зелена ; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [науковий керівник З. Н. Курлянд ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, Е. К. Економова]. – Черкаси : [б. в.], 2010. – 23 с.

2011

533. Луцик, І. Г. Дидактичні умови інтерактивного навчання предметів суспільно-гуманітарного циклу в педагогічних коледжах [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 - теорія навчання / І. Г. Луцик ; Криворізький державний педагогічний університет ;

[науковий керівник І. П. Томашевська ; офіційні опоненти: О. М. Семенов, Ю. В. Рева]. – Кривий Ріг : [б. в.], 2011. – 30 с.

534. Шовковий, В. М. Методична система навчання давньогрецької мови майбутніх філологів на засадах герменевтичного підходу [Текст] : автореф. дис ... д-ра пед. наук : 13.00.02 - теорія та методика навчання (класичні мови) / В. М. Шовковий ; [офіційний опонент Олена Миколаївна Семенов] – Київ : [б. в.], 2011. – 40 с.

2012

535. Колодницька, О. Д. Стимулювання професійного саморозвитку майбутнього вчителя гуманітарного профілю засобами проектних технологій [Текст] : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. Д. Колодницька ; [офіційний опонент О. М. Семенов]. – Хмельницький : [б. в.], 2012. – 20 с.

536. Сідельник, Н. В. Формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів історії у процесі фахової підготовки [Текст] : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Н. В. Сідельник, НАПН України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; [офіційний опонент О. М. Семенов] – Київ : [б. в.], 2012. – 21 с.

537. Тракоша, Ю. Ю. Підготовка майбутніх учителів української мови та літератури до організації художньо-естетичної діяльності учнів основної школи [Текст] : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Ю. Ю. Тракоша ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту АР Крим ; Республіканський вищий навчальний заклад, Кримський гуманітарний університет ; [науковий керівник Н. В. Горбунова ; офіційний опонент О. М. Семенов]. – Ялта : [б. в.], 2012. – 22 с.

2013

538. Авхутська, С. О. Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів історії у процесі професійної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / С. О. Авхутська ; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; [офіційний опонент О. М. Семенов]. – Умань : [б. в.], 2013. – 19 с.

539. Бондар, С. П. Підготовка майбутніх учителів світової літератури до розвитку читацьких інтересів старшокласників у профільній школі [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / С. П. Бондар ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [науковий керівник А. М. Коломієць ; офіційний опонент О. М. Семеног]. – Вінниця : [б. в.], 2013. – 20 с.
540. Кириленко, В. В. Формування інформаційної культури майбутніх учителів-філологів у процесі фахової підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / В. В. Кириленко ; Міністерство освіти і науки України ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [науковий керівник Д. І. Коломієць ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, К. П. Осадча]. – Вінниця : [б. в.], 2013. – 20 с.
541. Коник, О. Г. Підготовка майбутніх фахівців філологічних спеціальностей до організації науково-методичної роботи в середній загальноосвітній школі [Текст] : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. Г. Коник ; Кримський гуманітарний університет ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Ялта : [б. в.], 2013. – 20 с.
542. Мулик, К. О. Педагогічні умови розвитку експресивних здібностей майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін в процесі професійної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / К. О. Мулик ; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [офіційний опонент О. М. Семеног] – Черкаси : [б. в.], 2013. – 20 с.
543. Хоцкіна, С. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін [Текст] : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / С. М. Хоцкіна ; Київський університет імені Бориса Грінченка ; [науковий керівник З. П. Бакум ; офіційний опонент О. М. Семеног]. – Київ : [б. в.], 2013. – 20 с.

2014

544. Куртась, С. А. Формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача у процесі магістерської підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Куртась Сергій Анатолійович ; Глухівський

національний педагогічний університет імені Олександра Довженка ; [науковий керівник О. І. Курок ; офіційний опонент О. М. Семеног]. – Чернігів : [б. в.], 2014. – 20 с.

545. Лановенко, А. О. Формування ключових компетентностей майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей засобами мультимедіа [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / А. О. Лановенко ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Вінниця : [б. в.], 2014. – 20 с.
546. Малецька, І. В. Формування художньо-творчих умінь майбутніх учителів-філологів у процесі фахової підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. В. Малецька ; Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Хмельницький : [б. в.], 2014. – 20 с.

2015

547. Бабій, І. В. Педагогічні умови розвитку професійного мовлення учнів професійно-технічних навчальних закладів сфери обслуговування [Текст] : автореф. та дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. В. Бабій ; Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [науковий керівник С. М. Вдович ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, В. В. Полуда] – Вінниця : [б. в.], 2015. – 20 с.
548. Власюк І. В. Формування професійно-термінологічної компетентності майбутніх бакалаврів економіки в процесі вивчення фахових дисциплін [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. В. Власюк ; Міністерство освіти і науки України ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [науковий керівник М. Ю. Кадемія ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, М. В. Бондар]. – Вінниця : [б. в.], 2015. – 20 с.
549. Петрович О. Б. Формування готовності майбутніх учителів-словесників до організації позакласної роботи з обдарованими учнями [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. Б. Петрович ; Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра

Довженка ; [Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського] ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Глухів : [б. в.], 2015. – 24 с.

550. Смолінська, О. Є. Теоретико-методологічні засади організації культурно-освітнього простору педагогічних університетів України [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки / О. Є. Смолінська ; Міністерство освіти і науки України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені І. Франка ; [науковий консультант Г. П. Васянович ; офіційні опоненти: Г. М. Сагач, О. В. Квас, О. М. Семеног]. – Дрогобич : [б. в.], 2015. – 34 с.
551. Шуляр, В. І. Теоретико-методичні засади сучасного уроку української літератури в основній і старшій школі (українська література) [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 - теорія та методика навчання (українська література) / В. І. Шуляр ; [науковий консультант Н. Й. Волошина ; офіційний опонент О. М. Семеног]. – Миколаїв : [б. в.], 2015. – 40 с.

2016

552. Ковальчук О. М. Підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Ковальчук ; ПВНЗ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля» ; [науковий керівник І. П. Томашевська ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, О. В. Кучай]. – Дніпропетровськ : [б. в.], 2016 – 20 с.
553. Осипова, Т. Ю. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічного наставництва [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Т. Ю. Осипова ; Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського ; [науковий консультант З. Н. Курлянд ; офіційні опоненти: М. В. Гриньова, О. М. Семеног]. – Одеса : [б. в.], – 2016. – 40 с.
554. Поселецька, К. А. Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей до професійної самореалізації [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / К. А. Поселецька ; Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

; [науковий керівник В. Є. Штифурак ; офіційні опоненти О. М. Семеног, О. П. Савчук]. – Вінниця : [б. в.], 2016. – 20 с.

555. Руденко, Л. А. Теоретичні та методичні засади формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Л. А. Руденко Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; [наукові консультанти: І. А. Зязюн, А. В. Литвин ; офіційні опоненти: Г. Г. Філіпчук, О. М. Семеног, С. С. Данилюк]. – Вінниця : [б. в.], 2016. – 40 с.
556. Циганок, О. О. Підготовка майбутнього вчителя-філолога до українознавчої роботи в школі [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. О. Циганок ; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Умань : [б. в.], 2016. – 20 с.

2017

557. Афанасьєва, О. С. Формування літературознавчої компетентності майбутніх учителів зарубіжної літератури у процесі професійної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. С. Афанасьєва, ; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького ; [офіційний опонент О. М. Семеног]. – Черкаси : [б. в.], 2017. – 21 с.
558. Ісакова, В. С. Формування мовленнєвої компетентності майбутніх молодших спеціалістів економіки у процесі вивчення філологічних дисциплін [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / В. С. Ісакова ; Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка ; [науковий керівник Л. М. Кравченко ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, Л. В. Лебедик] – Полтава : [б. в.], 2017. – 20 с.
559. Корчова, О. М. Формування риторичної компетентності у майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. М. Корчова ; Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра

Довженка ; [науковий керівник Г. П. Кузнецова ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, Л. В. Кононенко]. – Глухів : [б. в.], 2017. – 26 с.

560. Тимчук, Л. І. Теоретико-методичні засади проектування цифрових наративів у навчанні майбутніх магістрів освіти [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.10 - інформаційно-комунікаційні технології в освіті / Л. І. Тимчук ; [науковий консультант М. П. Лещенко ; офіційні опоненти: В. В. Олійник, О. М. Семеног, Н. М. Авшенюк]. – Київ : [б. в.], – 2017. – 41 с.
561. Хижняк, І. А. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання засобів електронної лінгвометодики в професійній діяльності [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / І. А. Хижняк ; Державний ВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» ; [науковий консультант С. О. Омельченко ; офіційні опоненти: В. В. Прошкін, О. М. Семеног, Г. Г. Цветкова]. – Слов'янськ : [б. в.], 2017. – 40 с.

2018

562. Чайка, О. В. Підготовка майбутніх учителів філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів загальноосвітніх закладів [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / О. В. Чайка ; Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського ; [науковий керівник Т. Ю. Осипова ; офіційні опоненти: О. М. Семеног, О. О. Циганок]. – Одеса : [б. в.], 2018. – 20 с.

**VI. ФОТОСВІТЛИНИ
З ОСОБИСТОГО АРХІВУ
ОЛЕНИ МИКОЛАЇВНИ СЕМЕНОГ**

Кожен, хто не з примусу, а з власної волі пов'язав свою долю зі словом, вдумливо, сумлінно, з великою любов'ю досліджує цей феномен, намагається осягнути в усіх тонкощах його художню сутність, зрештою, опиняється в полоні мови, із якого вже ніколи не вибратися.

Микола Степаненко

**Батьки О. М. Семеног:
Срібна Клавдія Михайлівна та Срібний Микола Іванович**

**Олена Миколаївна з мамою Клавдією Михайлівною
(2018)**

Навчання на філологічному
факультеті
ХДУ ім. А. М. Горького
(1980-1985)

Іменні стипендіати Харківського державного університету
імені О. М. Горького: Олена Срібна та Ігор Гірка
(1985)

Наукові семінари в Харківському державному університеті

**Інтернаціональний будівельний загін у НДР
(1983)**

**Перші студенти Олени Миколаївни Семеног.
Глухівський педагогічний інститут
(1988)**

**О. М. Семеног –
Відмінник освіти України
(1993)**

**Робота зі студентами. У центрі: доценти Каліш В. А., Семеног О. М.,
Глухівський педагогічний інститут
(1997)**

**Кафедра української літератури та методики її викладання
Глухівського державного педагогічного інституту
імені С. М. Сергєєва-Ценського
(1998)**

**Зустріч з видатним мовознавцем, доктором філологічних наук,
професором, Костянтином Миколайовичем Тищенком,
керівником Лінгвістичного навчального музею (м.Київ)
(2000)**

**Захист докторської дисертації О. М. Семеног
(2006)**

**Наукові наставники.
Академіки НАПН України Л. І. Мацько та Н. Й. Волошина
(2006)**

**Захист докторської
дисертації О. М. Семеног.
Науковий консультант –
академік НАПН України
Л. І. Мацько;
Науковий керівник –
професор Т. І. Люріна
(2006)**

**Олена Миколаївна Семеног з науковим консультантом
Любов'ю Іванівною Мацько, доктором філологічних наук,
професором, завідувачем кафедри стилістики української мови
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова,
академіком НАПН України
(2013)**

**Учні академіка НАПН України Л. І. Мацько:
проф. Семеног О. М., Кравець Л. В., Струганець Л. В.**

**На спеціалізованій ученій
раді Інституту педагогічної
освіти і освіти дорослих
НАПН України**

**На світлині: Семен
Устимович Гончаренко –
учений-енциклопедист і
методолог, доктор
педагогічних наук,
професор, академік
Національної академії
педагогічних наук
України
(2014)**

**Ангел-охоронець Інституту
педагогічної освіти і освіти
дорослих НАПН України,
науковий наставник
докторантів, доктор
педагогічних наук,
професор,
академік НАПН України
Н. Г. Ничкало
(2015)**

**Кафедра української мови Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
(2010)**

**Відділ теорії історії та історії педагогічної майстерності
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
(2013)**

На фото: академік НАПН І. А. Зязюн, доктори наук, професори Л. О. Хомич, М. М. Солдатенко,
Т. В. Іванова, О. М. Семенов, С. Б. Пономаревський, О. А. Лаврінченко,
співробітники О. М. Боровік, О. А. Грищенко.

**Міжнародна науково-практична конференція
«Інтердисциплінарність педагогіки», Польща
(2013)**

**Обговорення проблем освіти дорослих.
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
(2014)**

На фото: член-кор. НАПН Л. Б. Лук'янова, доктори наук, професори М. П. Лещенко,
М. М. Солдатенко, О. М. Семеног, Н. Пазюра

Робота з вчителями Сумської області

Співпраця з кафедрами СумДПУ імені А. С. Макаренка

**Міжнародна конференція.
Олена Миколаївна Семеног зі студентами
СумДПУ імені А. С. Макаренка**

**Олена Миколаївна Семеног на занятті зі студентами
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка**

Співпраця з АПН України

**Успіх приходить до того, хто робить те,
що найбільше любить.
(М. Форбс)**

**Співпраця з науково-дослідною лабораторією філологів.
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(2015)**

**Університет імені Альфреда Нобеля
(Н. Волкова, О. Семенов, С. Сапожников, І. Томашевська)
(2015)**

**«Українська лінгводидактика має своє національне обличчя»
(М. Пентиліук).
Херсонський державний університет
(2015)**

**Аспіранти Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
(2016 рік)**

**Співпраця з Полтавським
національним
педагогічним університетом
імені В. Г. Короленка.**

**На світлині: ректор
університету, доктор
філологічних наук, професор
Микола Іванович Степаненко,
доктор педагогічних наук,
професор
Любов Миколаївна Кравченко
(2016)**

**Співпраця з колегами Барського гуманітарно-педагогічного
коледжу імені Михайла Грушевського (Вінницька область)
(2016)**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Освіта для майбутнього», Польща – Україна
(2016)**

**II Усеукраїнський науково-методичний семінар
«Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті»
(17 грудня 2016 року у Сумському державному педагогічному
університеті імені А. С. Макаренка)**

**Спецрада.
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
(2016)**

**Виїзне засідання НАПН України.
Глухівський національний педагогічний університет
імені О. Довженка
(2017)**

Щасливі миті зустрічі із директором Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, доктором педагогічних наук М. І. Шулярем

**О. М. Семеног з мовознавцями
в Інституті української мови НАН України
(2017)**

**Спецрада у Південноукраїнському національному педагогічному
університеті імені К. Д. Ушинського
(науково-педагогічні працівники з Києва, Глухова, Черкас, Вінниці,
Слов'янська та Сум)**

**Підвищення кваліфікації
(2017)**

**Співпраця з Сумською облдержадміністрацією.
О. М. Семенов та В. П. Грובה
(2017)**

**Конкурс української мови імені Петра Яцика
(2017)**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Формування мовного естетичного ідеалу засобами навчальних
дисциплін» (м. Суми, 26 квітня 2018 року)**

**Міжнародна конференція, присвячена академіку НАПН
України І. А. Зязюну. Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
(2018)**

**Олена Миколаївна Семенов з Любов'ю Іванівною Мацько.
На кафедрі стилістики української мови
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
(26 березня 2018 року)**

**Міжнародна конференція
«Академічна культура дослідника в освітньому просторі»
(2018)**

**Діалог з метром педагогіки
Миколою Остаповичем Лазарєвим**

**Підвищення кваліфікації викладачів Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(2018)**

Міжуніверситетські заходи з актуальних проблем формування культуромовної особистості учителя, 28 березня 2018 року.

Студенти-філологи Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського із завідувачем кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка О. М. Семеног

**Підвищення кваліфікації
(2018)**

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ

Academic Culture in the Educational Space of the University: Linguo-Axiological Approachs.....	126
Aspekt Kulturologiczny Przygotowania Jzykowego Nauczyciela- Filologa.....	124
Folklor Studies in the Canadian – Ukrainian Educational Space: Trends of Development.....	127
Forming of the Future Teachers'abilities to Choose Software Rationally: Praxeology Approachov.....	126
Forming Professional Mobility in the Process of Future Master Philologists' Training in Ukraine and Abroad.....	126
Improving Conditions and Quality of Education for Foreign Students in Ukraine.....	126
Indywidualność Językowa Jana Pawła II w Wymiarze Umiejętności Pedagogicznych.....	124
Integration of Internet-Resodrces in Preparation of Student- Philologists.....	124
Ojciec i Rodzinne Tradycje Wychowawcze w Projekcji Analizy Lingwistyczno-Kulturologicznej.....	125
Osobowosc Lingwistycsna.....	125
Przygotowanie Zawodowe Przysz ł Ego Nauczyciela: Sukcesy i Problem = Медіапедагогіка у професійній підготовці майбутнього вчителя : здобутки і проблеми.....	125
Professional Training of Future Teacher in Cross-cultural Dialogue Comparative Rofessional Pedagogy.....	125
Researcher's Academic Culture in the Educational Space of the University: Linguo-Axiological Approach.....	126
Socio-Cultural Adaptation of Foreign Medic Students in Ukrainian Speaking Environment on the Basis of Modern approaches.....	126

The Beauty of Teachers' Work in Reflections of Ukrainian and Polish Teachers.....	125
The Formation of Professional Mobility in the Process of Future Philologists Masters Training in Ukraine and Abroad.....	126
Training of Masters in Philology in Ukraine and Abroad: Search for Educational Strategies.....	125
Trends of Development of Folklor Studies in the Canadian–Ukrainian Educational Space.....	127
Академічна культура – основа дослідницького навчання в університеті.....	106
Академічна культура – фундаментальний складник підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта».....	92
Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету.....	59
Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету: аксіологічний підхід.....	124
Академічна лекція і академічний учитель в цифрову епоху: праксеологічний підхід.....	96
Академічна лекція як професійний комунікативний феномен.....	85
Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід.....	65
Активізація науково-дослідної роботи майбутніх учителів-словесників.....	111
Активізація самостійної роботи студентів на заняттях з рідної мови.....	99
Актуальні проблеми мовної підготовки магістрів на факультетах української філології.....	79
Берегиня.....	121
Братерство, скріплене кров'ю.....	119

Взаємозв'язок мовних і народознавчих аспектів.....	121
Взаємозв'язок педагогічних і навчальних практик у системі професійної підготовки учителів-словесників.....	113
Вивчення ідіостилю сучасного науковця-лінгвіста у профільних класах загальноосвітньої школи.....	83
Видатна особистість української лінгводидактики: на честь Марії Іванівни Пентилюк.....	116
Використання діалектної лексики в курсі початкової школи.....	99
Використання діалектної лексики на уроках народознавства.....	99
Використання лексем на уроках народознавства.....	110
Використання педагогічної спадщини Януша Корчака у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови і літератури.....	100
Використання родинних виховних традицій у навчальних закладах України.....	110
Використання творчої спадщини Януша Корчака у фаховій підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури...	108
Вимоги до вчителя української мови і літератури у світлі нової філософії освіти.....	78
Висновки.....	92
Виховання мовної особистості на засадах української етнопедагогіки.....	74
Виховний потенціал лінгвокультурології у професійній парадигмі майбутнього вчителя української мови і літератури...	75
Вступ до слов'янської філології.....	62, 63, 68
Вступ до слов'янської філології : практикум.....	60
Вулиця Сонця і майбутнього.....	120

Вчителів української.....	115
Готуємося до уроку української мови.....	71
Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах.....	57
Діалог творчих особистостей: праксеологічний підхід.....	94
Дітям про поняття «Рід. Родина. Рідня».....	73
До проблеми формування мовної особистості майбутнього вчителя української мови і літератури.....	110
До тебе звертаюся, Ірино! : на теми моралі.....	118
Допрофесійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури.....	111
Допрофесійна філологічна підготовка учнів.....	104
Досвід мовно-професійного становлення вчителя рідної мови у Польщі.....	79
Досвід професійної підготовки майбутнього вчителя польської мови і літератури у Польщі.....	111
Дружба, скріплена кров'ю: роки і пам'ять : до 40-річчя боїв на Дуклі.....	120
Електронна етнолінгводидактика в підготовці майбутнього вчителя.....	106
Електронна лінгвометодика в підготовці майбутніх учителів української мови та літератури.....	107
Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник».....	68
Електронні навчальні засоби у професійній підготовці студентів-філологів.....	78
Електронні освітні ресурси в лінгвометодичній підготовці педагога-дослідника.....	93

Елементи народної педагогіки в шкільному курсі української мови.....	99
Енергетика Шевченкового слова у вихованні української мовної особистості.....	117
Енциклопедія весільної обрядовості Григорія Калиновського.....	74
Етноестетика мови української родини.....	91
Етнокультурна компетентність особистості в реаліях сьогодення: аксіологічні виміри.....	117
Етнолінгвістична культура вчителя.....	64
Етнолінгвістична культура вчителя-словесника.....	64
Етнолінгвістичний аналіз етнографічної пам'ятки.....	82
Етнолінгвістичний компонент у фаховій підготовці студентів-філологів.....	100
Етнолінгвістичний підхід у вивченні назв спорідненості і свояцтва.....	110
Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника.....	60, 61
Етнолінгводидактична культура педагога.....	61
Етнолінгводидактична культура педагога: шляхи її формування в умовах вищої школи.....	112
Етнолінгводидактична культура учителя у праксеологічному вимірі.....	96
Етнологічний підхід у фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників.....	74
Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців.....	59
З виступу кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри української мови та літератури Глухівського педінституту О. М. Семеног.....	121

«За обрієм слова»: штрих до портрета Михайла Шевченка як мовної особистості.....	114
З любов'ю до природи : лист до редакції.....	119
Земля і люди.....	110
Зміст професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в 60-их роках ХХ ст.....	76
Іван Зязюн: «Моя неповторність... від батька-матері, учителів, від самостійного пізнання людської психології».....	114
Іван Павло II: «Пробуджуйте людину в людині».....	110
Ідеостиль викладача і вченого-лінгвіста у вимірах педагогічної майстерності.....	80
Ідіостиль викладача-дослідника у вимірах педагогічної майстерності.....	89
Індивідуальність учителя у проекції педагогічного дискурсу.....	87
Інноваційні тенденції у професійній підготовці майбутнього вчителя рідної мови і літератури в Росії.....	113
Інноваційні технології у мовній освіті майбутнього вчителя української словесності.....	76
Інтегративні основи розвитку педагогічної майстерності вчителя гуманітарних дисциплін.....	65
Інтерактивний потенціал спецкурсів у професійній підготовці майбутніх учителів-словесників.....	112
Інформаційне забезпечення викладання української мови у вищій школі: реалії і потреби.....	82
Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів.....	78
Іоанн Павло II: «До тебе взираю, Людино»: мовна особистість теолога, драматурга, поета, філософа, «тонкого» політика.....	115

Історико-культурні зміни назв спорідненості і свояцтва.....	73
Класичні мови як ціннісний орієнтир у саморозвитку особистості.....	138
Ключові концепти директора школи.....	85
Ключові концепти філософсько-педагогічних творів Івана Зязюна.....	107
Ключові концепти Я-концепції академіка Неллі Ничкало.....	94
Книга для філологічного аналізу і роздумів.....	115
Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів-словесників.....	105
Компетентнісний підхід у неперервній освіті.....	58
Компетентнісні підходи в навчанні української мови у 10–12 класах середньої школи.....	101
Комп'ютерний навчальний комплекс у мовно-професійній підготовці.....	115
Контрольно-тренувальні завдання з української мови для слухачів очно-заочних підготовчих курсів.....	67
Концепт «Людина праці» у рефлексіях майстра професійної педагогіки.....	90
Концепт «педагогічне спілкування» в українській літературі.....	81
Краса вчительської праці у рефлексіях українських і польських педагогів.....	90
Культура вторинного наукового тексту.....	83
Культура мовлення у науковій діяльності дослідника.....	83
Культура наукового мовлення дослідника в умовах сучасної освітньої парадигми.....	84
Культура наукової мови.....	69

Культура наукової мови : програма нормативної навчальної дисципліни підготовки магістра.....	72
Культура наукової української мови.....	62, 63, 139
Культура наукової української мови : програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.....	72
Культура особистості дослідника-гуманітарія.....	85
Культура роботи учителя с текстом научной коммуникации.....	123
Культура роботи вчителя-дослідника з текстом наукової комунікації.....	117
Культура роботи з науковим текстом – невід'ємна складова науково-методичної роботи вчителя.....	88
Культура суб'єкта науково-дослідницької діяльності.....	85
Культура української наукової мови – запорука творчого поступу вітчизняної педагогічної науки.....	116
Культура усного наукового мовлення дослідника.....	84
Культура фахової мови.....	63, 64, 66
Культура фахової мови: програма варіативної частини підготовки магістрів за напрямом підготовки «Специфічні категорії»: спеціальність 8.18010018 «Адміністративний менеджмент».....	70
Культура фахової мови: програма варіативної частини підготовки магістрів за напрямом підготовки «Специфічні категорії»: спеціальність 8.18010020 «Управління навчальними закладами».....	70
Культура фахової мови: робоча навчальна програма за напрямом підготовки «Специфічні категорії»: спеціальність 8.18010020 «Управління навчальними закладами».....	71
Культура фахової мови: робоча навчальна програма за напрямом підготовки «Специфічні категорії»: спеціальність 8.18010018 «Адміністративний менеджмент».....	71

Культуромовна особистість майбутнього учителя в об'єктиві концепції «Нова українська школа».....	97
Курс «Вступ до слов'янської філології» у професійній парадигмі майбутнього вчителя-словесника.....	111
Лексикографічна компетенція як показник мовної культури особистості.....	114
Лексикографічна культура сучасного педагога-дослідника.....	101
Лекція у вищій школі.....	116
Лінгвістична підготовка – невід'ємна складова розвитку україномовної особистості майбутнього вчителя.....	79
Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців нефілологічного профілю як культуромовної особистості.....	93
Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців у вищій школі у проєкції пракселогічного підходу і контролю якості.....	93
Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання і моніторинг якості.....	58
Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: моніторинг якості навчання.....	59
Лінгвістичне краєзнавство у фаховій підготовці вчителя-словесника.....	84
Лінгвістичне родинознавство.....	73
Лінгвістичний аналіз як засіб формування інтелектуальної культури.....	116
Лінгвокраєзнавство як засіб розвитку мовної культури студента-філолога.....	80
Лінгвоперсонологія.....	66
Лінгвоперсонологія Антона Семеновича Макаренка крізь призму художньо-педагогічного наративу.....	108

Лінгвоперсонологія вченого крізь призму науково-педагогічного дискурсу.....	91
Любов Мацько: «Мова – це не лише інформаційний код..., це передусім душа людська».....	115
Магістерська освіта як освіта дорослих.....	102
Магістерська освіта як освіта майбутніх викладачів вищої школи	86
Магістерська філологічна освіта: досвід української та зарубіжної вищої школи.....	91
Магія нашого слова: студії.....	121
Магія рідного слова.....	109
Матеріали до вивчення прислів'їв, приказок, загадок.....	111
Мати потребу в оволодінні мистецтвом українського слова.....	113
Медиаобразование будущего учителя в высшей филологической школе: опыт зарубежья и Украины.....	88
Медиаобразовательный компонент языковой подготовки будущих учителей украинского языка и литературы: лингвопраксеологический подход.....	123
Медіакультура вчителя-словесника.....	65
Медіаосвіта майбутнього вчителя у вищій філологічній школі: досвід зарубіжжя й України.....	116
Медіапедагогіка у професійній підготовці майбутнього вчителя: здобутки і проблеми.....	122
Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах.....	68
Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах: (для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр педагогічної освіти. Викладач української мови і літератури»).....	137

Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах.....	138
Методика викладання української мови у вищих закладах освіти.....	69
Методика викладання української мови у вищих закладах освіти: реалії і перспективи магістерської підготовки.....	102
Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах.....	64, 65
Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах: робоча програма навчальної дисципліни: напрям підготовки 8.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література».....	71
Методична підготовка магістрантів: досвід, проблеми, перспективи.....	103
Методичне забезпечення формування мовної культури майбутніх докторів філософії, документознавців, в умовах цифрового суспільства.....	96
Методичні рекомендації для практичних занять з курсу «Українська діалектологія».....	67
Методичні рекомендації для проведення фольклорно-діалектологічної практики студентів.....	67
Методологічна культура вчителя: акмеологічний підхід.....	107
Методологічні основи системного і компетентнісно-орієнтованого підходів у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури.....	78
Мистецтво фольклорного слова у розвитку культуромовної особистості педагога.....	82
Мистецтво фольклорного слова.....	104
Мистецький компонент у професійній підготовці вчителя української мови і літератури.....	101

Михайло Шевченко.....	86
Мій закон.....	119
Мова наша – українська.....	70
Мова ремесла в естетичному розвитку педагога: родинний досвід і реалії сьогодення.....	89
Мовлення викладача як мовно-риторичний взірець.....	82
Мовна індивідуальність науковця.....	82
Мовна культура – невід’ємна складова педагогічної майстерності..	80
Мовна культура вчителя як засіб формування духовних цінностей учнів.....	80
Мовна культура дослідника.....	66
Мовна культура педагога професійної школи: проблеми та шляхи їх вирішення.....	113
Мовна культура педагога-дослідника в контексті Болонського процесу.....	101
Мовна культура сучасного дослідника.....	101
Мовна майстерність науковця.....	82, 122
Мовна особистість Любові Мацько.....	102
Мовна особистість науковця XXI століття.....	80
Мовна особистість педагога-дослідника в соціокультурній парадигмі XXI століття.....	81
Мовна особистість сучасного економіста.....	123
Мовна особистість учителя в соціокультурній парадигмі XXI століття.....	79
Мовна особистість учителя в художній літературі.....	62, 69

Мовна особистість учителя у педагогічному дискурсі.....	122
Мовне виховання особистості в педагогічному університеті.....	100
Мовне родинознавство.....	66
Мовне родинознавство (виховний потенціал лінгвокультури рідного краю).....	60, 137
Мовне родинознавство.....	60
Мовнокомунікативна особистість академічного учителя-лідера крізь призму лінгвопраскеології.....	123
Мовнокомунікативна особистість дослідника: досвід, проблеми, перспективи формування у вищій школі.....	88
Мовнокомунікативна особистість студента-філолога у сучасній парадигмі.....	115
Мовнокомунікативна особистість учителя й учня у художньо-педагогічному дискурсі.....	66
Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки.....	62
Мовно-методичний курс для магістрантів: здобутки і проблеми зарубіжної та української вищої школи.....	86
Мовотворчість Тараса Шевченка у розвитку комунікативної культури особистості.....	105
Модель системи професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури.....	79
Модернізація навчально-методичного супроводу професійної підготовки вчителів української мови і літератури.....	112
Морфологічні норми – невід’ємна складова фахового саморозвитку дослідника.....	103
На допомогу молодим ученим.....	82, 138
Навчальна книга: діалогічна взаємодія і співтворчість учителя й учнів.....	117

Навчальна практика як соціально-професійний феномен.....	86
Навчальна та наукова складові магістерської підготовки.....	83
Навчання української мови крізь призму діалогу особистостей....	87
«Навчити людину бути... Людиною» (І. Зязюн).....	117
Надійна основа становлення педагогічної культури вчителя.....	114
Назви дитячого одягу в сучасній українській мові.....	83
Народна будівельна лексика Глухівщини.....	99
Народні балади.....	111
Народні звичаї в системі підготовки майбутнього вчителя.....	109
Народні трудові традиції на уроках читання.....	109
Наставництво в науці і освіті дорослих.....	96
Наставництво як націєтворчий феномен.....	94
Наукова мова як комунікативний феномен.....	102
Наукова мовна культура – невід’ємна складова професійної діяльності дослідника.....	84
Наукова мовна культура – основа професійної діяльності викладача вищої школи як дослідника.....	84
Наукова мовна культура викладача-дослідника.....	103
Наукова мовна культура як основа фахового саморозвитку.....	87
Наукова робота у педагогічному вузі.....	67
Наукова робота юного лінгвіста у вимірах педагогічної взаємодії: загальноосвітня школа – Мала академія наук – вищий навчальний заклад – наукова установа.....	118
Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.....	80

Наукова стаття як самостійний науковий твір.....	102
Наукова фахова українська мова.....	66
Науковий наставник як українська мовна особистість.....	90
Науковий текст як засіб професійної самореалізації дослідника...	87
Науковий текст: властивості і мовні засоби текстової організації.	86
Наукові заходи як засіб вияву культури наукової комунікації дослідника.....	86
Наукові конференції як засіб удосконалення професійної компетенції майбутніх учителів-словесників.....	78
Науково-дослідна лабораторія як форма інтеграції навчальної, наукової, освітньо-виховної роботи зі студентами-філологами.....	112
Науково-дослідна лабораторія: продуктивний діалог викладача і студента.....	81
Науково-дослідна робота магістрантів.....	69
Науково-педагогічне дослідження.....	64, 65
Науково-педагогічне наставництво як спосіб самореалізації професійно-творчого потенціалу.....	95
Націєтворча концепція Івана Андрійовича Зязюна в умовах реформування педагогічної освіти.....	98
Націєтворчі концепти педагогічної концепції Георгія Філіпчука...	105
Ніла Волошина: «Основне для вчителя – не вичерпати себе».....	88
Ніхто не забутий, ніщо не забуте... ..	118
Нові підходи до створення навчальних посібників для студентів – майбутніх учителів української мови і літератури.....	77
Окрилені дружбою.....	119

Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів.....	68, 137
Основні напрями активізації студентської наукової роботи в педагогічному університеті.....	74
Особистість майстра-наставника у вимірах української лінгводидактики.....	106
Особистість учителя у вимірах лінгводидактики Марії Пентиліук	106
Особистість учителя у вимірах педагогічної майстерності Любові Мацько.....	117
Особливості навчального мовного курсу для здобувачів наукового ступеня.....	102
Особливості підготовки майбутнього викладача української мови і літератури на ступені навчання в магістратурі.....	75
Педагогіка честі і гідності учителя.....	105
Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна: лінгвоаксіологічний аспект.....	90
Педагогічна майстерність академіка Любові Мацько.....	88
Педагогічна майстерність учителя-словесника в дослідницьких рефлексіях Ніли Волошиної.....	116
Педагогічна практика – шлях до професійної майстерності вчителя-словесника.....	77
Передмова.....	93
Перспективи профільного навчання: програмні засади.....	114
Перша практика: здобутки і пропозиції.....	120
Підвищення кваліфікації – невід’ємна складова розвитку професійної компетентності викладача.....	116
Підготовка вчителя української мови і літератури в системі неперервної професійної освіти.....	74

Підготовка вчителя української мови і літератури: проблеми, пошуки, перспективи.....	113
Підготовка магістрів з філології в Україні та за кордоном: пошук освітніх стратегій.....	92
Підготовка майбутніх учителів до гурткової роботи з риторичної майстерності.....	93, 95
Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури в 40–50-их роках ХХ століття.....	112
Підготовка майбутніх учителів української мови і літератури до організації дозвіллевої діяльності старшокласників засобами медіаосвіти.....	97
Підготовка майбутніх учителів української філології в умовах багаторівневого навчання.....	100
Підготовка майбутніх учителів-словесників до позакласної діяльності з патріотичного виховання: лінгвоаксіологічний контекст.....	95
Підготовка майбутнього вчителя-словесника: проблеми і досвід їх вирішення.....	75
Підготовка мовної особистості вчителя-словесника на засадах українознавства.....	77
Плуг на щастя.....	109
Положення про магістерську практику: (спеціальність 8.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література»).....	69
Правопис слів із чергуванням голосних і приголосних: урок в 10 класі.....	117
Практика в системі професійної підготовки вчителя-словесника.....	68
Практика в системі професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури.....	112
Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника.....	62

Праця учителя: праксеологічний підхід.....	107
Пріоритет духовності.....	120
Проблеми лінгвістичної підготовки вчителів-словесників у педагогічному університеті.....	112
Проблеми мовної культури у спадщині О. А. Захаренка: до 70-річчя від дня народження педагога-академіка.....	113
Проблеми підготовки вчителя української мови і літератури в умовах нової соціокультурної дійсності.....	78
Проблеми української діалектології на сучасному етапі.....	99
Програма з української мови філологічного напрямку профільного рівня.....	92
Програмні засади навчання української мови учнів старшої школи (профіль – українська філологія).....	113, 114
Пропедевтична славістична підготовка майбутнього вчителя у вимірах полікультурної компетентності.....	88
Перспективне у майбутнє: ім'я Людвіка Свободи носить одна з кращих вулиць Харкова.....	120
Професійна компетентність вчителя української мови і літератури.....	68
Професійна компетенція вчителя української мови і літератури...	68
Професійна компетенція майбутнього вчителя української мови і літератури.....	111
Професійна комунікативна підготовка майбутніх юристів: теорія і практика.....	59
Професійна освіта та особистість в умовах світових інтеграційних процесів.....	115
Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури.....	57, 138

Професійна підготовка майбутнього вчителя на основі поліпарадигмального підходу.....	91
Професійна спрямованість навчальних курсів у педагогічному університеті.....	75
Професійна спрямованість навчально-наукових практик на філологічному факультеті педуніверситету.....	76
Професійне становлення майбутнього вчителя української мови і літератури у процесі педагогічної практики.....	75
Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх фахівців з документознавства в умовах університетської освіти: термінологічний і культурологічний компоненти.....	97
Професійно-творча самореалізація педагога-дослідника в інноваційній освіті.....	90
Профільне навчання з української мови у старшій школі.....	106
Реалії та перспективи формування культуромовної особистості вчителя.....	114
Робити світ кращим! – такий девіз : група моя студентська.....	119
Родинні виховні традиції у професійній підготовці студентів педагогічних інститутів.....	56
Родинні виховні традиції як засіб формування особистості майбутнього вчителя.....	109
Родинні виховні традиції як засіб формування ціннісних орієнтацій студентів.....	73
Родинокья.....	109
Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів.....	59
Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти.....	57, 58

Розвиток педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства.....	58
Розмова з Білорусією.....	119
Роль і місце словника у розвитку комунікативної культури особистості дослідника.....	89
Роль народнорозмовної лексики у підвищенні рівня знань студентів з історії національної культури рідного краю.....	100
Роль особистості вчителя у формуванні культури наукового дослідження.....	87
Роль філологічного аналізу художнього тексту у професійній підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури.....	77
Секрет феномена наукового керівника.....	115
Семен Устимович Гончаренко як акмеособистість.....	98
Семен Устимович Гончаренко як акмеособистість у царині методології науково-педагогічних досліджень.....	95
Семен Устимович Гончаренко: покликання академічного учителя.....	95
Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури у 80-х роках ХХ століття.....	77
Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету).....	56
Словник у професійній діяльності: ціннісні орієнтири.....	104
Словник у розвитку комунікативної культури особистості дослідника.....	88
«Слово, що ліки...». Мовна особистість Олександра Захаренка....	112
Соціокультурний компонент у підготовці іноземних студентів-медиків.....	94

Спорідненість: розповідь бійців інтернаціонального СБЗ «Союз–83» про трудове літо.....	119
Становлення і розвиток національної системи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури....	77
Становлення національної системи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури (20-ті роки ХХ століття).....	76
Становлення шкільної літературної освіти (на матеріалі літературних джерел 20–30-х рр. ХХ століття).....	61
«Старшина Михайлик».....	118
Стили і жанри педагогічного спілкування в українській літературі.....	81
Стрілецькі та повстанські пісні.....	112
Сучасні зарубіжні технології підготовки майбутнього вчителя-словесника.....	78
Сучасні інформаційні технології у професійній філологічній освіті: проблеми, пошуки, перспективи.....	76
Сьогодення лексичних запозичень в українській мові.....	103
Сьогодення філологічних професій: соціальне замовлення чи реалізація особистісних потреб.....	84
Творча самореалізація особистості дослідника в науково-навчальному тексті.....	104
Творчий саморозвиток майбутнього вчителя у процесі евристичного навчання.....	91
Текст у дослідницьких парадигмах.....	114
Текст у сучасних дослідницьких парадигмах.....	114
Текстоцентричний підхід до навчання української мови майбутніх молодших спеціалістів з журналістики.....	107

Текстоцентричний підхід до навчання української мови майбутніх молодших спеціалістів з журналістики.....	123
Тенденції культуромовної підготовки вчителя в зарубіжній школі.....	81
Тенденції літературознавчої підготовки у вищій школі.....	111
Тенденції професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури: (70-ті роки ХХ століття).....	111
Тенденції професійної підготовки майбутнього вчителя рідної мови у США.....	77
Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури.....	76
Теоретичні основи професійної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури.....	76
Тепло отчого дому : методичні рекомендації з народознавства для вчителя початкових класів.....	67
Технології лінгвістичної підготовки майбутніх учителів як культуромовної особистості.....	94
Технологія сучасного заняття з лінгвістичних курсів.....	94
Ти з нами, Павко.....	120
Удосконалення професійної компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури.....	113
Українознавча підготовка вчителя-філолога як засіб формування духовності особистості.....	74
Україномовні пріоритети сучасного фахівця.....	115
Українська культуромовна особистість учителя: теорія і практика.....	57
Українська культуромовна особистість учителя: (шляхи її формування в системі професійної підготовки).....	57

Українська лексикографія у школі: діалог особистостей.....	72
Українська мова : професійне спрямування – біржова діяльність..	61
Українська мова: програма для профільного навчання учнів 10–12 класів.....	73
Українська мова: 10-й клас: програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів	118
Українська мова 10–11 класи: програма: рівень стандарту, профільний рівень для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.....	70
Українська мова: 10–12 класи.....	69
Українська мова у старшій школі: діалог особистостей.....	116
Українська мова: фахове спрямування – юрист.....	64
Український вчений у європейському культурно-освітньому просторі.....	92
Український фольклор.....	60, 61, 67, 137
Української лексикографія у школі: діалог особистостей.....	72
Університетська лекція крізь призму традицій і сьогодення.....	116
Університетська лекція у вимірах педагогічної дії.....	103
Урок української мови крізь призму діалогу особистостей.....	104
Урок української мови у вимірах педагогічної дії.....	65, 72
Уроки української мови і літератури у сучасному вимірі.....	138
Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності.....	71
Учитель-словесник у вимірах компетенційної парадигми освіти.....	87
Учительська праця в рефлексіях Івана Павла II.....	89

Учительська професія в соціально-педагогічному і професійно-особистісному вимірах.....	91
Факультет дошкільного виховання: час пошуку і практичних дій: до 115-річчя з дня заснування Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського.....	120
Фахова етика у лінгвокультурному вимірі: американський досвід..	96
Фахова підготовка майбутнього вчителя у вимірах крос-культурного діалогу.....	91
Фахова практика вчителя словесника.....	63
Фізфак. Труди і будні.....	118
Формування академічної культури майбутніх документознавців на основі інноваційних підходів.....	98
Формування академічної культури майбутніх педагогів-дослідників в умовах цифрового творчого середовища як наукова проблема.....	97
Формування академічної культури майбутнього педагога-дослідника в умовах цифрового творчого середовища.....	108
Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика.....	58
Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців засобами інноваційних технологій: праксеологічний підхід.....	98
Формування комунікативної компетентності майбутніх економістів.....	90
Формування культури педагогічного спілкування засобами української літератури.....	61
Формування культури педагогічного спілкування майбутнього вчителя-словесника засобами української літератури.....	112
Формування лінгвокультурознавчої компетенції майбутнього вчителя-словесника.....	80

Формування мовної особистості майбутнього вчителя.....	74
Формування мовної особистості студентів-філологів на заняттях з українського фольклору.....	74
Формування професійної етики майбутньої медичної сестри у вимірах педагогічної дії.....	58
Формування професійної майстерності майбутнього вчителя української мови і літератури.....	75
Формування професійної мобільності майбутніх магістрів-філологів в університетах США, Швейцарської Конфедерації.....	108
Формування у майбутніх учителів умінь раціонально обрати програмний засіб: праксеологічний підхід.....	97
Хай мовчать гармати!.....	119
Характерно для радіофізиків.....	119
Хата моя тесовая: уроки народознавства.....	109, 121
«Хто йде, той горе знайде».....	110
Художньо-педагогічний наратив як засіб формування культури педагогічного спілкування.....	97
Цифрові наративи в методичній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури.....	96
Цифрові освітні ресурси у професійній діяльності викладача вищої школи.....	96
Цілющі скарби землі (дерева і рослини – символи України).....	85
Цілющі скарби землі.....	121
Ціннісні орієнтири вищої філологічної освіти у XXI столітті.....	86, 122
Ціннісні пріоритети фахової практики у вищій школі.....	117
Цінності учительської праці в рефлексіях Івана Павла II.....	89, 117, 123

Читання і компресія наукового тексту у професійній діяльності педагогічних працівників.....	85
Шанована Богом і людьми, дорога і близька серцю, наша Нелле Григорівно!.....	83
Этнолингводидактическая культура учителя: праксеологический аспект формирования.....	124

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ

B ednarczyk H.	124, 125
Bezuhlyi D. S.	126
Bidyuk N. M.	125, 126
D rushliak M. H.	127
H orniatko-Szumiłowicz A.	123
K ordonski A.	123
Kordonski R.	123
L evenok I. S.	126
N yckalo N.	124
P awlikowi J.	123
S emenikhina O. V.	126, 127
Sinkiewicz O.	123
Szaroty Z.	122, 125
Szloska F.	122, 125
Z imny J.	124
А вхутська С. О.	149
Авшенюк Н. М.	136, 154
Аніщенко О. В.	98
Антонова О. Є.	92, 93, 94, 95, 97, 98, 108
Артюшкіна Л. М.	64, 65, 69
Афанасьєва О. С.	153
Б абенко О.	71, 134
Бабій І. В.	151
Багацька О. В.	101, 102, 103, 104
Базиль Л. О.	61, 62, 63, 131, 146
Бакірдіз Х.	108

Бакум З. П.	150
Балан Я.	127
Баранова О.	71
Барбіна Є. С.	128, 148
Беценко Т. П.	84, 128
Біда О. А.	57, 81
Бідюк Н. М.	65, 91, 92
Білоусенко П. І.	83, 127, 128
Біляєв О. М.	57, 61
Бірюк Л. Я.	59, 66
Бішоп Дж.	92, 93, 94, 95
Бобрицька В. І.	51, 81
Бойченко М. А.	95, 97, 98
Бондар В. І.	148
Бондар М. В.	151
Бондар С. П.	150
Боровік О. М.	83, 90
Бояр А.	127
Бугрій В. С.	101, 102, 103, 104, 135
Бушнів Ю. С.	136
Василенко В. А.	65
Васянович Г. П.	152
Вдович С. М.	151
Величко Н.	98
Вільш І.	79, 82, 87, 89, 122, 123
Владимирова В. М.	136
Власюк І. В.	151
Вовк М. П.	26, 59, 65, 66, 108, 130, 132, 135, 145
Волошина Н. Й.	57, 61, 62, 147, 152
Гайдаєнко І. В.	106
Герман В. В.	59, 63, 65, 66, 83, 84, 86, 92, 93, 94, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134
Гладишев В. В.	147
Год Б. В.	87
Голуб Н. Б.	58, 70, 88, 135
Голубченко В. Ю.	26, 134

Горболіс Л. М.	83, 84, 85, 86, 128, 129, 130, 131, 134
Горбунова Н. В.	149
Гордієнко В. П.	61, 145
Горошкіна О.	62, 63, 64, 65, 134
Грамма К. М.	84, 86, 128
Гриньова М. В.	152
Грищенко О.	65
Громова Н. В.	58, 59, 84, 92, 93, 94, 128, 131, 132
Груба Т. Л.	73, 118
Гузій Н. В.	27, 61, 75, 78, 89, 105, 129, 130, 131, 136
Гуревич Р. С.	80
Гурець М.	25
Гусак Л. Е.	65

Давиденко Г. Й.	67
Данильченко Ю.	134
Данильчук А.	127
Данилюк С. С.	153
Дегтяренко Т. М.	107
Дейниченко Н. П.	27, 64, 65, 70, 71, 131, 132
Дерека Л.	119
Дічек Н. П.	108
Дмитренко М. К.	59
Дорошенко Л.	132
Дроздова І. П.	133, 134
Друшляк М. Г.	97
Дубасенюк О. А.	59, 72, 89
Дудник Н. В.	147
Дунай А.	134
Дятленко Т. І.	62, 63, 71, 110
Дяченко-Лисенко Л. С.	138

Економова Е. К.	148
------------------------	-----

Євтух М. Б.	80
Єременко О. В.	85, 86, 87, 133
Єрмаков І. Г.	58, 88

Жила С. О.	137, 147
Задорожна І.	135
Зарва В. А.	85
Захаренко О. А.	95, 112, 113
Захарова В. А.	137
Зацний Ю. А.	127
Зелена І. О.	148
Земка О. І.	58, 145
Зінченко В. П.	64
Зязюн І. А.	57, 58, 59, 72, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 87, 89, 90, 122, 123, 153
Іваній В. С.	96
Іванова Т. В.	57, 61, 62, 80
Іванченко А. В.	74, 78, 79
Ігнатенко П. Р.	56
Ігнатович О. М.	87
Ільїнська Н. І.	84, 128, 129
Ісаєва О. О.	147
Ісакова В. С.	153
Кадемія М. Ю.	151
Каленик М. В.	96
Калиновська І. М.	127
Каліш В. А.	67
Каменська Н. П.	86, 137
Караман О. В.	101
Квас О. В.	152
Кейда Ф. Ф.	62, 63
Кириленко В. В.	150
Кириленко Н. І.	84, 101, 102, 103, 104, 128, 129, 134, 136
Коваленко А. М.	132, 133
Коваленко С.	138
Ковальчук О. М.	152
Козлов А. В.	85
Козлова О. Г.	64, 98, 136
Козяр М.	82

Колодницька О. Д.	149
Коломієць А. М.	150
Коломієць Д. І.	150
Кондратюк С. М.	135, 136
Коник О. Г.	150
Кононенко Л. В.	154
Кононенко П. П.	100
Корж-Усенко Л. В.	26
Корчова О. М.	153
Косенко А.	72
Коцан І.	127
Кочубей В. І.	134
Кравець Л. В.	133
Кравченко В. О.	133, 136
Кравченко Л. М.	108, 132, 153
Кравченко О. П.	58, 96, 145, 146
Кремень В. Г.	87, 101, 105
Кудренко А. І.	26
Кузікова С. Б.	107
Кузнецова Г. П.	154
Кузь В. Г.	100, 135
Кузьменко В. В.	128
Кузьмінський А. І.	58, 59
Кулікова О.	58
Кумеда О. П.	66
Куриленко В. М.	67
Курлянд З. Н.	148, 152
Курок В. П.	136
Курок О. І.	151
Куртась С. А.	150
Куцевол О. М.	147
Кучай О. В.	152
Лавріненко О. А.	58, 59, 89, 130, 136
Лазарєв М. О.	27, 74, 78, 79, 81, 90, 91, 95, 129
Лановенко А. О.	151
Лапшин В. І.	119
Лебедик Л. В.	153

Лєвовицький Т.	79, 82, 87, 89, 101, 122, 123
Лещенко М. П.	57, 61, 75, 154
Лиман Ф. М.	96
Литвин А. В.	153
Лобова О. В.	27, 95
Лозова В. І.	74, 78, 79, 81
Луговий В. І.	84, 105
Лузан Л. О.	58, 88
Лук'янова Л. Б.	88, 89, 91, 98, 107
Луцик І. Г.	148
Люріна Т. І.	56, 73
Ляшенко О. І.	105
Малецька І. В.	151
Мацько Л. І.	56, 57, 58, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 72, 73, 80, 90, 92, 101, 102, 103, 106, 112, 113, 114, 116, 118, 125, 133, 138
Медвідь Н. С.	64
Мейзерська Т. С.	85
Мельничайка В.	135
Мельничук І. М.	58
Миропольська Н. Є.	72, 89
Михайличенко О. В.	26, 80, 124, 134
Мільто Л. О.	136
Міщук І. М.	148
Можарівська В. В.	137
Москаленко А. М.	148
Моцак С. І.	135
Мулик К. О.	150
Назаренко Г. А.	64
Насіленко Л. А.	59, 64, 146
Нетупський Б.	137
Ничкало Н. Г.	75, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 89, 90, 107, 122, 123
Новиков А. О.	59, 66
Новосьолова В. І.	135

О вдійчук Л.	138
Огнев'юк В. О.	101
Олійник В. В.	154
Омельченко С. О.	154
Онищук Л. А.	58
Осадча К. П.	150
Осипова Т. Ю.	152, 154
Отич О. М.	72, 89, 90, 116

П 'ятаченко С. В.	134
Паламар Л. М.	57, 62
Парфілова С. Л.	135, 136
Пасічник Є. А.	147
Петрович О. Б.	151
Плахотна І.	119
Плохов С. С.	119
Побірченко Н. С.	76
Полуда В. В.	151
Помиткін Е. О.	57, 80
Пономаренко Н. П.	107, 123, 134
Попова Т. Ю.	130
Поповський А. М.	61
Поселецька К. А.	152
Приходченко К. І.	130
Проскуркіна Я. І.	146
Прошкін В. В.	154
Пуховська Л. П.	77
Пшенична І.	25

Р адзієвська І. В.	58
Радзієвський В.	137
Радкевич В. О.	80
Радул В. В.	96
Рева Ю. В.	149
Рибінцев І. В.	84, 128, 129
Романенко Ю.	117
Рубан Л. І.	135
Руденко Л. М.	134, 153

Рудницька О. П.	105, 107, 137
Рудь О. М.	27, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 131
Савченко Н. С.	97
Савчук О. П.	153
Сагач Г. М.	152
Сбруєва А. А.	81, 87, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 103, 105, 107, 108, 129, 130, 131, 132, 136
Семеніхіна О. В.	96, 97, 106, 108, 132
Семеног А. Ю.	68, 115, 123
Семко А. М.	98
Сєніна В. К.	110
Сивачук Н. П.	135, 147
Сидоренко В. В.	130, 145
Силка А. А.	134
Симоненко Т. В.	64, 65, 66, 71, 72, 73, 118, 134
Сисоєва С. О.	101, 148
Ситченко А. Л.	137
Сідельник Н. В.	149
Скульський Р. П.	74
Смолінська О. Є.	152
Соколова І. В.	84, 148
Солдатенко М. М.	57, 58, 59, 72, 81, 89
Сотська Г. І.	59, 105, 107
Срібна О.	25, 118, 119, 120
Статівка В. І.	27, 59, 65, 66, 72, 86, 106, 108, 131, 132
Сторожук А. І.	67, 111
Стріха М.	108
Струганець Л. В.	57, 64, 65, 135
Суслін Е. В.	148
Сьоміна А.	97
Таранік-Ткачук К.	139
Тимчук Л. І.	154
Ткаченко А. В.	136
Ткаченко О. Г.	26, 134, 136
Токмань Г. Л.	147
Томашевська І. П.	148, 149, 152

Тракоша Ю. Ю.	149
Тхоржевський Д. О.	74, 100
Тягнирядно Є. В.	148
Ф аст О.	65
Федяєва В. Л.	128
Філіпчук Г. Г.	72, 89, 105, 153
Х ижняк І. А.	154
Хижняк О.	119
Хом'як І.	135
Хомич Л. О.	59, 87, 107
Хоружа Л. П.	101
Хоцкіна С. М.	150
Ц ап О.	127
Цветкова Г. Г.	154
Циганок О. О.	135, 153, 154
Ч айка О. В.	154
Чайченко Н. Н.	27, 57, 64, 65, 69, 81, 95
Чепурна Н. М.	64
Черкасов В. Ф.	96
Ш евченко В. Ф.	86
Шейко В. І.	108, 132
Шелехова Г. Т.	135
Шовковий В. М.	138, 139, 149
Штифурак В. Є.	153
Шуляр В. І.	133, 137, 138, 152
Я ворська Г. Х.	59, 148
Ярмолюк А. В.	135
Ярошинський О. Б.	100
Ячменик М. М.	58, 59, 65, 94, 123

Наукове видання
Серія «Науковці університету»

Семеног Олена Миколаївна

**БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК**

До 55-річчя від дня народження

Укладачі:

Железняк Ірина Олександрівна
Чайка Наталія Анатоліївна

Науковий редактор
доктор філологічних наук, професор,
дійсний член НАПН України
Любов Іванівна Мацько

Художньо-технічний редактор
І. В. Сенча

Комп'ютерна верстка і дизайн
Н. А. Чайка, І. В. Сенча

Фото – з архіву *О. М. Семеног*

Підписано до друку 17.10.2018 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Гарнітура Times New Roman.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
вул. Роменська, 87, м. Суми, 40002

Попередження! Згідно Закону України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності.

